

การศึกษาวงปีพาทย์คณะยอदनยม พนมมือหวาน อำเภอดะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ปริญญาโท
ของ
ชนาพร แสงงาม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2557

การศึกษาวงปีพาทย์คณะยอदनยม พนมมือหวาน อำเภอดะพานหิน จังหวัดพิจิตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาวงปีพาทย์คณะยอदनยม พนมมือหวาน อําเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

บทคัดย่อ
ของ
ชนาพร แสงงาม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2557

ชนาพร แสงงาม. (2556). การศึกษาวงปีพาทย์ คณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. ปรินท์ฉบับพิเศษ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: ภัณฑิลาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ, รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์.

การศึกษาวงปีพาทย์ คณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีจุดมุ่งหมายคือ

เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เพื่อศึกษารวบรวมบทเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

วงดนตรีคณะยอดนิยม พนมมือหวานได้ก่อตั้งขึ้นโดยนายพรหม หวังผลกลาง เมื่อปี พ.ศ. 2527 เริ่มต้นจากมีเครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้น จนสามารถซื้อเครื่องดนตรีได้ครบเครื่องคู่ และซื้อเครื่องมอญเป็นวงแรกในอำเภอตะพานหิน จนสามารถยังสร้างชื่อเสียงให้แก่วง โดยเป็นวงแรกที่ ใช้ปีพาทย์มอญบรรเลงประกอบการแสดงลิเก สืบทอดวงดนตรีต่อโดยนายปริญญา หวังผลกลาง ภายในคณะประกอบด้วยนักดนตรีซึ่งเป็นสมาชิกภายในครอบครัวเป็นหลัก คณะยอดนิยม พนมมือหวานได้ต่อเพลงจากอาจารย์สำริด น้อยภู่งซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในแถบนั้น ปัจจุบันคณะ ยอดนิยม พนมมือหวานสามารถรับงานดนตรีเกือบทุกประเภท เช่น งานแต่งงาน งานบวชงาน งานศพ งานบรรเลงประกอบการแสดงลิเก เป็นต้น ซึ่งคณะยอดนิยม พนมมือหวานมีเครื่อง ดนตรีที่สามารถใช้งานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งเครื่องดนตรีไทย และเครื่องมอญ

คณะยอดนิยม พนมมือหวานเป็นวงดนตรีชาวบ้านซึ่งมีลักษณะการต่อเพลงแบบมุขปาฐะ คือต่อแบบท่องจำ ไม่มีการบันทึกโน้ตเก็บไว้ ผู้วิจัยจึงศึกษารวบรวมโน้ตเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน โดยบันทึกเป็นโน้ตข้องวงใหญ่ และแบ่งประเภทเป็นงานที่ใช้เครื่องดนตรีไทยพร้อม โน้ตเพลงที่ใช้ในงานนั้นๆ ได้แก่ งานแต่งงาน ใช้วงปีพาทย์เครื่องห้า เพลงที่บรรเลงในงานทั้งหมด 12 เพลงงานบวชงาน ใช้วงปีพาทย์เครื่องห้า เพลงที่บรรเลงในงานมีทั้งหมด 11 เพลง และงาน ไหว้ครู (ประเภททรงเจ้า) ใช้วงปีพาทย์เครื่องคู่ เพลงที่บรรเลงในงานมีทั้งหมด 6 เพลง ประเภท งานที่ใช้เครื่องดนตรีมอญ ได้แก่ งานศพ ใช้วงปีพาทย์มอญเครื่องคู่ เพลงที่บรรเลงในงานมี ทั้งหมด 11 เพลง และงานบรรเลงประกอบการแสดงลิเก ใช้วงปีพาทย์มอญ เพลงที่บรรเลงในงาน มีทั้งหมด 11 เพลง การบรรเลงบทเพลงในแต่ละงานขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงานนั้นๆ

A STUDY ON PEEPART OF YOD NI YOM PANOM MUEWARN BAND
AT TAPHAN-HIN DISTRICT PHICHIT PROVINCE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Fine Arts Degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot Universtiy
May 2014

Chanaporn Sangngam. (2014). **A Study on PeePart of Yod Ni Yom Panom Mue Warn Band At Taphan-hin District Phichit Province.** Master thesis, M. F. A. (Ethnomusicology). Bangkok: Graduate school, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Professor Assistant Dr. Rujee Srisombut, Assoc. Prof. Dr. Manop Wisutiphate.

The study on on PeePart of Yod Ni Yom Panom MueWarn band At Taphan-hin District Phichit Province is the research which has the objectives that :

To study the history and generality of Yod Ni Yom Panom MueWarn Band

To study and compile song of Yod Ni Yom Panom MueWarn Band

The research can be concluded that:

Yod Ni Yom Panom Mue Warn Band was founded by Mr. Braham Wang PonKlang in 1984 he started form a musical instrument 3 pieces. Until he can bough a Morn musical instrument. altogether and be the first band in Taphan-hin district Build a reputation form use a Morn music instruments. Asembly the Li-Ke show. Inherited by Mr. Parinya Wang Pon Klang. The mainly of the band consists the members of their family. They has Master Somrid NoiPoo been a teacher of Yod Ni Yom Panom Mue Warn Band, At present they can receive a job all kind. Example wedding ceremony, an ordination , funeral, Li-Ke show etc. So Yod Ni Yom panom MueWarn Band can play the Thai musical instrument and Morn musical instrument completiy.

Yod Ni Yom Panom Mue Warn Band is the band of villagers. The learned form memory. they are not record notes. So the researcher collected notes of Yod Ni Yom Panom Mue Warn Band by recording notes of a Khong Wong Yai and classify job. That is the Thai musical instrument jobs and the Morn musical instrument jobs. The Thai musical instrument jobs including a wedding ceremony use a Pee Part 5 pieces total 12 music, an ordination ceremony usd a Pee Part 5 pieces total 11 music, a sorcerer's dance for spirits use a Pee Part 8 pieces total 6 music. The Morn musical instrument jobs including funeral have a Pee Part Morn 8 piece total 11 music, the Li-Ke show use Pee Part Morn total 11 music. Regularly they use a music depend on a job.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาวางปีพาทย์คณะยอตนิยม พนมมือหวาน อำเภอดะพวนหิน จังหวัดพิจิตร

ของ

ชนาพร แสงงาม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ ..... เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ)

(อาจารย์ ดร.วีระ พันธุ์เสือ)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจี ศรีสมบัติ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มานพ วิสุทธิแพทย์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลสำคัญหลายท่านที่ให้คำแนะนำ ให้ข้อมูล แม้กระทั่งกำลังใจโดยมีรายนามดังต่อไปนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจี ศรีสมบัติ ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รองศาสตราจารย์ ดร. มานพ วิสุทธิแพทย์ ที่ช่วยชี้แนะ และแนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิที่มาเป็นกรรมการภายนอกในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วีระ พันธุ์เสื่อ ที่กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณนายปริญญา หวังผลกลาง หัวหน้าวงดนตรีคณะยอดนิยม พนมมือหวาน และนักดนตรีทุกท่าน ตลอดจนคณะลิเกรุ่งทิพย์ จันทราทุกท่าน

ขอขอบพระคุณนายรัชชัย คนชม ที่ช่วยติดต่อแนะนำให้รู้จักกับวงดนตรีคณะยอดนิยม ขอขอบพระคุณอาจารย์นพดล คชศิลา อาจารย์สอนดนตรีไทยโรงเรียนวัดปฐมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร วัดปฐมวนาราม ที่ช่วยเป็นที่ปรึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวงปี่พาทย์ และโน้ตเพลง

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำงาน

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้มีพระคุณหลายท่านและบุคคลในครอบครัวผู้เป็นพลังใจอันสูงสุดที่ทำให้ความตั้งใจจริงใน การศึกษาครั้งนี้ไปสู่ความสำเร็จซึ่งเป็นความใฝ่ฝันในชีวิต เพื่อเป็นโอกาสในการพัฒนาด้านอาชีพให้ เจริญก้าวหน้าและเป็นเกียรติกับตนเองและวงศ์ตระกูลสืบไป

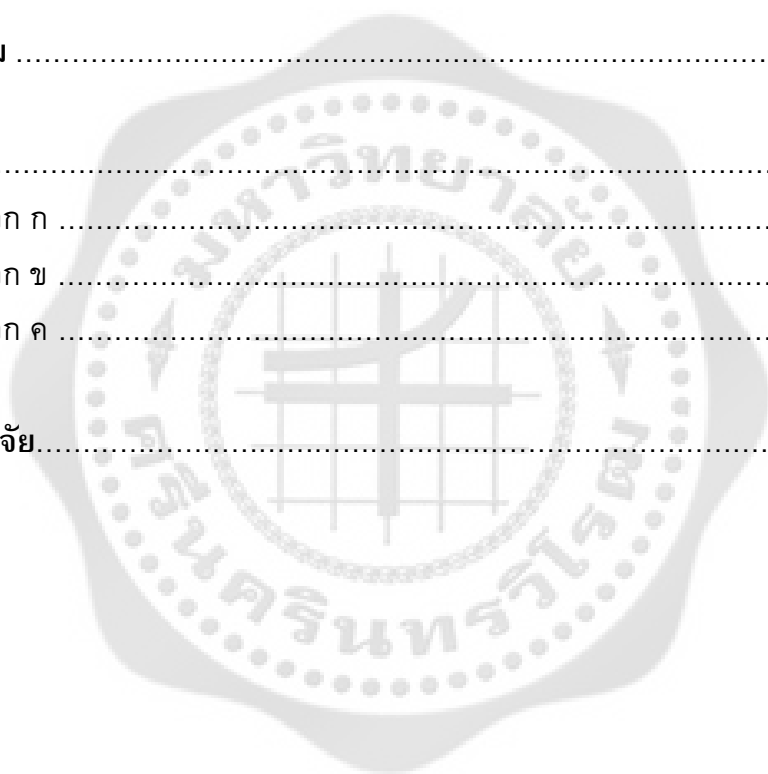
ชนาพร แสงงาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของงานวิจัย	4
ขอบเขตของงานวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
3 วิธีการศึกษาค้นคว้า	21
การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล	21
ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	24
4 วิเคราะห์ข้อมูล	25
ประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรี	25
ประวัติความเป็นมา	25
สภาพปัจจุบัน	31
พิธีกรรมความเชื่อ	41
ศึกษารวบรวมบทเพลงของวงดนตรี	41
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	141
จุดมุ่งหมายของงานวิจัย	141
วิธีดำเนินงานวิจัย	141

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
การศึกษาคุณค่าและการรวบรวมข้อมูล	141
สรุปผลการศึกษา	141
อภิปรายผล	144
ข้อเสนอแนะ	145
บรรณานุกรม	146
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก	151
ภาคผนวก ข	156
ภาคผนวก ค	158
ประวัติย่อผู้วิจัย	164

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 นายพรหม หวังผลการ ผู้ก่อตั้งคณะ	26
2 ที่ตั้งคณะยอดนิยมน ปัจจุบัน	27
3 ที่ตั้งคณะยอดนิยมน ปัจจุบัน	27
4 อาจารย์สำริด น้อยภู (อ.หนุ่ย) นั่งพูดคุยกับลูกศิษย์	30
5 แผนผังการสืบทอดทางเพลงของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน	30
6 เครื่องเป่าพาทย์ไทยแบบไม่มีลวดลายของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน	32
7 เครื่องเป่าพาทย์ไทยแบบมีลวดลายของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน	32
8 เครื่องดนตรีมอญคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน	33
9 นายปริญญา หวังผลกลาง	35
10 นางสาวสรินทร์ ชูจิตร	36
11 นายสมนึก บำรุงรัตน์	37
12 นายวิเชียร หวังผลกลาง	38
13 นายสุรียา วิทสุทธิจินดา	39
14 นายอนุพงศ์ บุญเลี้ยง	40
15 นายธวัช บุตรี	41
16 ตัวอย่างตารางรับงานของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน	44
17 ตัวอย่างเสื่อวง งานทั่วไป	45
18 ตัวอย่างเสื่อวง งานศพ	45
19 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี ระนาด	46
20 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี ไม่ได้ใช้งาน	47
21 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี เมื่อนำไปใช้งาน	47
22 รถของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน	48
23 รถคณะลิเกทุ่งทิพย์ จันทรา	48

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอยู่มาก ซึ่งวัฒนธรรมเหล่านั้นมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิภาค ในแต่ละภูมิภาคนั้นมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวอยู่ ภาคกลางถือเป็นศูนย์กลางของประเทศ วัฒนธรรมทางด้านดนตรีของภาคกลางนั้น เน้นความเป็นแบบแผน เช่น รูปแบบการจัดวงดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ มีดนตรีสำหรับพระราชพิธีหลวง ภาคใต้มีวงดนตรีพื้นบ้านต่าง ๆ เช่น ดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุง ดนตรีประกอบการแสดงโนราห์ เป็นต้น ส่วนในภาคอีสานเป็นวัฒนธรรมดนตรีที่เน้นความสนุกสนานรื่นเริง เช่น วงดนตรีโปงลาง เพลงสำหรับการแสดง ซึ่งต่าง ๆ สำหรับดนตรีภาคเหนือมีจังหวะและทำนองที่ค่อนข้างช้า นุ่มนวล อันเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ เช่นวงดนตรี สะล้อ ซอ ซึง จะเห็นได้ว่าในแต่ละภูมิภาคของไทยนั้นมีเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

ศิลปการแสดงพื้นบ้านแต่ละภูมิภาค สามารถบ่งบอกถึงกลุ่มชาติพันธุ์ได้ เพราะแต่ละกลุ่มชนหรือ แต่ละชาติพันธุ์ก็มีการแสดงศิลปการแสดงที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี คติความเชื่อ ตลอดจนการดำรงชีวิตตั้งนี้ การแสดงพื้นบ้านถือกันว่าเป็นการแสดงจากชีวิตจริงของคนในท้องถิ่นที่บริสุทธิ์ กลั่นกรองออกมาจากสภาพความเป็นจริงด้วยจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก และความเชื่อถือตามขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเกี่ยวโยงเป็นสายใยทางวัฒนธรรม (เรณู โกศินานนท์. 2539: 1) วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ใช้ในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนระบบความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ ดนตรีจัดเป็นประเภทหนึ่งในวัฒนธรรมของไทย ซึ่งดนตรีของไทยนั้นก็มีหลากหลายประเภท สามารถแบ่งตามภูมิภาคของไทยได้เช่นกัน

ภาคเหนือของประเทศไทยมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมกันอยู่เป็นจำนวนมาก อันเนื่องมาจากความแตกต่างของประชากรและชนเผ่าต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่เดิม และจากกลุ่มชนเหล่านั้นที่อพยพเข้ามาในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงการนำวัฒนธรรมและการสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ขึ้น อีกทั้งภาคเหนือยังเป็นที่ตั้งของวัฒนธรรมล้านนา เมื่อแบ่งภาคตามสภาพภูมิศาสตร์ ดนตรีพื้นเมืองล้านนา มีลักษณะแตกต่างจากดนตรีแบบฉบับประจำชาติของไทย อันเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมประจำถิ่น และอิทธิพลของชนชาติที่อยู่ใกล้เคียง เป็นต้น (ปัญญา รุ่งเรือง 2551: 90) ชนชาติต่าง ๆ ในโลกนี้มีอยู่ด้วยกันหลากหลายเชื้อชาติ ซึ่งอาจมีการแบ่งเป็นกลุ่มชนต่าง ๆ อีกทั้งยังใช้คำต่าง ๆ ในการแบ่งกลุ่มชนนั้น ๆ อีกด้วย

ดนตรีพื้นเมือง หมายถึง ดนตรีที่บรรเลงกันเฉพาะในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ไม่แพร่หลายไปทั่วประเทศ และไม่เป็นที่รู้จักกันดีทั่วทั้งประเทศ เหมือนดนตรีแบบฉบับประจำชาติ เพลงพื้นบ้านเป็นงานวรรณกรรมมุขปาฐะ (Oral Literature) ซึ่งรวมบทร้อยกรองและดนตรีเข้าด้วยกัน สืบทอดกันมาปากต่อปาก และมีลักษณะเด่นอยู่ที่ความเรียบง่ายของถ้อยคำ การร้องและการแสดงออก (สุกัญญา สัจฉายา. 2545: 3) ลักษณะดนตรีพื้นบ้าน อาจกล่าวได้ว่าธรรมชาติของเพลงพื้นบ้านนั้นก็ไม่ได้แตกต่างอะไรกับหุ่นที่ยังไม่ได้แต่งตัว เป็นหุ่นที่มีความสะอาดบริสุทธิ์และเป็นจริง ไม่มีมายาเจือปน ศิลปินพื้นบ้านที่ถูกสร้างมาจากสังคมชาวบ้าน จะเป็นผู้บอกให้เราทราบถึงฐานะทางสังคมในระดับ “ชาวบ้าน” ด้วยศิลปะที่เขาแสดงออกมาให้เราเห็นได้อย่างชัดเจน ทำให้เราได้ทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ใน “ชาวบ้าน” ได้มากมาย เช่น กริยา มารยาท ภาษา วัฒนธรรม อาชีพ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ทำให้คนรุ่นหลังได้อาศัยศิลปวัฒนธรรมชาวบ้าน มองลึกเข้าสู่สังคมไทยในอดีตได้อย่างชัดเจน เพลงพื้นบ้านจึงเท่ากับว่าเป็นผ้ากระຈกใสที่ส่องให้เห็นถึงสภาพของสังคมไทยในอดีตได้อย่างชัดเจน (สังัด ภูเขาทอง. 2531: 54)

เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงร้องที่เกิดจากกลุ่มคนในท้องถิ่นที่มีการร้องสืบทอดกันมา เนื่องจากสมัยก่อนไม่มีมหรสพให้ความสุขความบันเทิงเหมือนปัจจุบัน คนในท้องถิ่นจึงต้องใช้ความสามารถ ปฏิภาณ คิดเพลงเพื่อให้เกิดความบันเทิงในกลุ่มของตน ต่อมามีการแสดงร่วมด้วย ผู้แสดงจะฝึกหัดจนชำนาญเพื่อให้การแสดงออกมามีความมีระเบียบเป็นแบบแผน นอกจากให้ความเพลิดเพลินแล้วยังให้ข้อคิดคติธรรมที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเช่นเดียวกัน (สุภักดิ์ อนุกุล; และวลัยพร นิยมสุจริต. 2546: 8) ดนตรีพื้นบ้านเกิดขึ้นในหลายๆ จังหวัดของประเทศไทย จากการถ่ายโยงกันของวัฒนธรรมทางดนตรี ทำให้ในหลายๆ จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกันมีความคล้ายคลึงกันของวัฒนธรรมดนตรี รวมไปถึงการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็สามารถเกิดการถ่ายโยงกันในด้านของวัฒนธรรม จนสามารถสร้างเป็นการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์และความโดดเด่นเป็นตนเองของจังหวัดนั้น ได้เป็นอย่างดี

คนไทยตั้งแต่โบราณเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยดนตรี เพราะคนไทยเป็นชนชาติที่รักความสนุกสนาน และความรื่นเริงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต หากชีวิตมีความสุขสนุกสนานและความรื่นเริงชีวิตนั้นก็จะเป็นชีวิตที่ดีและสมบูรณ์ ในทัศนะของคนไทยในอดีตนั้น มีความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนาต้องมีการทำบุญโดยเริ่มตั้งแต่เกิดก็มีการทำบุญ มีการทำขวัญเดือน และโกนผมไฟทารกที่เกิดใหม่ เมื่อเด็กโตขึ้นต้องมีโกนจุก หากบุคคลนั้นเป็นชายต้องอุปสมบทในพระพุทธศาสนามีพิธีทำขวัญนาค พิธีบวช จากนั้นก็ถึงพิธีมงคลสมรส การทำบุญอายุครบรอบ และเมื่อตายลงก็มีพิธีต่างๆ ในงานศพ ซึ่งในงานต่างๆ ที่กล่าวมานั้นต้องมีดนตรีประกอบเกือบทั้งสิ้น เริ่มต้นด้วย ปี่พาทย์ บรรเลงเพลงโหมโรง บรรเลงรับพระที่มาเจริญพระพุทธมนต์ บรรเลงระหว่างพระฉัน และบรรเลงส่งพระเวลาพระกลับด้วยเพลงกราวรำ แสดงความปิติยินดีที่ได้ทำบุญเสร็จ นอกจากปี่พาทย์จะใช้ในการประกอบพิธีกรรมแล้ว ในด้านการแสดงนาฏศิลป์ไทย เช่น โขน ละคร ลิเก และอื่นๆ ก็ใช้ปี่พาทย์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ (กนก คล้ายมุข. 2541: 22)

ปีพาทย์มีประวัติความเป็นมาและพัฒนาการในสังคมไทยมายาวนาน ในเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ปรากฏข้อมูลระบุถึงวงปีพาทย์หรือเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงปีพาทย์มีอยู่มากมาย ทั้งในรูปของจารึก วรรณกรรม และกฎหมาย ในศิลาจารึกวัดพระยืน ซึ่งมีอายุยาวก่อนพุทธศตวรรษที่ 20 ระบุถึงเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงปีพาทย์ ได้แก่ ข้อง กลอง ปี่ และตะโพน ศิลาจารึกหลักที่ 8 ปรากฏคำว่า “ดุริยพาท” ซึ่งเป็นคำที่ใช้หมายถึง เครื่องดนตรีประเภทที่มีเสียงกึ่งก้องเหมาะแก่การประโคม คือเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงปีพาทย์ (ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์. 2536: 7-8) นอกจากนี้ยังพบคำว่า “ปีพาทย์ข้องวง” ในกฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จซึ่งตราขึ้นก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยาว่าหนึ่งศตวรรษ (สุจิตต์ วงษ์เทศ. 2532: 128) จากหลักฐานเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่า วงปีพาทย์มีปรากฏในสังคมไทยมาแล้วก่อนสมัยอยุธยา

วงปีพาทย์เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดี เป็นหลักโดยมีเครื่องเป่าคือขลุ่ยและปี่ รวมอยู่ด้วย ใช้สำหรับเป็นเครื่องประโคมในพิธีกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงโขน – ละคร พ็อนรำ และมีการผสมวงตามโอกาสที่ใช้ ทำให้จำนวนของเครื่องดนตรีมีน้อยมากแตกต่างกันไปวงปีพาทย์นั้น มีหลากหลายรูปแบบ อาทิ วงปีพาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย ปี่ใน, ข้องวงใหญ่, ระนาด, ตะโพน, กลองทัด, ฉิ่ง วงปีพาทย์ตีกลองประกอบด้วย ขลุ่ยเพียงออ, ขลุ่ยอู้, ข้องวงใหญ่, ข้องหุ่ย, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ระนาดทุ้มเหล็ก, ซออู้, ตะโพน, กลองตะโพน, กลองแขก, ฉิ่ง วงปีพาทย์มอญ ประกอบด้วย ปี่มอญ, ข้องมอญ, ระนาด, เปิงมางคอก, ตะโพนมอญ, โหม่งมอญ, ฉิ่ง ฉาบ เป็นต้น ความแตกต่างของวงปีพาทย์และเครื่องดนตรีนั้นขึ้นกับโอกาสที่ใช้แสดงอีกด้วย

สังัด ภูเขาทอง (2539: 230) ได้กล่าวถึงการจำแนกประเภทของวงปีพาทย์ว่า สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ทรงนำภาพที่ได้จำแนกประเภทของวงปีพาทย์แบบมาตรฐาน ไปตามจำนวนการประสมของเครื่องดนตรีไว้ตั้งนี้วงปีพาทย์เครื่อง 5 สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ทรงค้นหาหลักฐานว่า คงได้แบบอย่างมาจากปัญจดุริยางค์ของอินเดีย จำแนกเป็น 2 ชนิด คือ ชนิดเบา และ ชนิดหนักปีพาทย์ชนิดเบา เป็นเครื่องเบาใช้สำหรับเล่นละครพื้นเมือง เช่นละครชาตรีทางปากษ์ใต้ได้แก่ มโนราห์หนังตะลุง เป็นต้น เครื่องดนตรีประกอบด้วย ปี่เป็นเครื่องทำลำนนำ 1 ทับ 2 กลอง 1 และข้องคู่ เป็นเครื่องทำจังหวะอีก 1 ซึ่งมีลักษณะตรงตามตำราเดิมผิดแต่ใช้ทับแทนโตนใบหนึ่งเท่านั้นปีพาทย์ชนิดหนัก ประกอบด้วย ปี่ 1 ระนาด 1 ข้องวง 1 กลอง 1 และ โทน(ตะโพน) 1 ใช้สำหรับ เล่น โขน ละคร การแสดงละครไม่ว่าเป็นละครชนิดใดจะต้องมีดนตรีบรรเลงประกอบทั้งสิ้น ยิ่งเป็นการแสดงที่ใช้การรำรำประกอบด้วยแล้วดนตรียิ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดที่จะขาดเสียมิได้ และดนตรีที่บรรเลงประกอบการแสดงละครก็คือ “ปีพาทย์” (ชนิด อยุธยา. 2531:296) การแสดงละครที่ใช้ทำรำรำเรียกว่า “ละครรำ” มีหลายประเภทคือ ละครโนห์รา – ชาตรี ละครนอก ละครใน ละครตีกดาบร่ำ ละครพันทาง ละครเสภา ซึ่งละครแต่ละประเภทจะถูกกำหนดเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงละครให้เป็นเอกลักษณ์ของละครประเภทนั้นๆ เช่น ละครนอกใช้วงปีพาทย์เครื่องห้า เป็นต้น ประกอบการแสดงละครให้เป็นเอกลักษณ์ของละครประเภทนั้นๆ

จังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือตอนล่าง หรือภาคกลางตอนบน มีความหมายว่า "เมืองงาม" ตั้งอยู่ระหว่างจังหวัดนครสวรรค์กับจังหวัดพิษณุโลก มีแม่น้ำน่านและแม่น้ำยมไหล

ผ่าน ตัวเมืองอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน่าน ซึ่งมีวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ อีกทั้งยังได้รับ วัฒนธรรมจากทางภาคกลางเข้ามาร่วมด้วย รวมถึงทางด้านดนตรีด้วยเช่นกัน จากการที่ได้รับ วัฒนธรรมดนตรีและการละเล่นของทางภาคกลางมานั้น ทำให้จังหวัดพิจิตรมีชื่อเสียงทางด้าน การแสดงลิเกเป็นอย่างมาก และนับได้ว่าลิเกของจังหวัดพิจิตรเป็นอุตสาหกรรมซึ่งทำรายได้ให้กับ จังหวัดได้อย่างดี การแสดงลิเกเป็นการแสดงที่มีทั้งศิลปะด้านการแสดงและด้านดนตรีเป็นส่วน สำคัญอย่างละครั้ง การแสดงลิเกนั้นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการแบ่งยุคของลิเกออกเป็น 6 ยุค คือ ลิเกสวดแขก ลิเกออกภาษา ลิเกทรงเครื่อง ลิเกลูกบท ลิเกเพชร และ ลิเกลอยฟ้า ทำให้การ แสดงลิเกเป็นที่นิยมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดนตรีซึ่งประกอบการแสดงลิเกจึงมีความสำคัญ เนื่องจากจะทำให้การแสดงเกิดความสนุกสนานแล้ว ยังเป็นการแสดงออกทางศิลปะทางด้านดนตรี อีกอย่างหนึ่ง วงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงลิเกนั้น โดยทั่วไปเป็นวงปี่พาทย์หรือปี่พาทย์มอญ ซึ่ง บรรเลงโดยชาวบ้านเพื่อประกอบอาชีพเป็นหลัก วงดนตรีชาวบ้านนั้นมีการบรรเลงรูปแบบของ ตนเองอย่างชัดเจน ทำให่วงดนตรีชาวบ้านมีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก

วงปี่พาทย์คณะยอดนิมม พนมมือหวาน เป็นวงปี่พาทย์พื้นบ้านที่มีชื่อเสียงในแถบอำเภอ ตะพานหิน จังหวัดพิจิตรมายาวนาน และมีการพัฒนาการทางด้านดนตรี มีการปรับเปลี่ยนการ บรรเลงมีความร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น วงปี่พาทย์คณะยอดนิมม พนมมือหวาน เริ่มต้นจากนายพนมเป็น ผู้ก่อตั้ง จากที่ไม่มีเครื่องดนตรีและไม่มีผู้บรรเลง จนสามารถสร้างวงดนตรีให้มีชื่อเสียงและเป็นที่ รู้จักอย่างแพร่หลาย และในปัจจุบันวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวานนอกจากบรรเลงร่วมกับ การแสดงลิเกแล้ว ยังรับงานต่างๆ ถือว่าเล่นดนตรีเป็นอาชีพหลัก ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญใน การทำการศึกษาวงปี่พาทย์พื้นบ้านคณะยอดนิมม พนมมือหวาน ซึ่งมีเอกลักษณ์ทางด้านบท เพลง ด้านวงดนตรี ด้านการบรรเลงอีกทั้งเป็นวงที่มีชื่อเสียง และเพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของ ชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือ หวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษารวบรวมบทเพลงของคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัด พิจิตร

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ทราบถึงประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือ หวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. ทราบถึงบทเพลงและลำดับขั้นตอนการบรรเลงดนตรี โอกาสต่างๆ ของคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ขอบเขตของงานวิจัย

ลักษณะการศึกษาวงดนตรีนี้ จะทำการศึกษองค์ความรู้ทางด้านวงดนตรี บทเพลง รูปแบบการบรรเลง ขั้นตอนการแสดง เพลงที่ใช้ในการแสดง โอกาสในการแสดง นักดนตรี การบริหารจัดการภายใน การบันทึกโน้ตโดยบันทึกเป็นโน้ตข้อมวงใหญ่ ของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวงดนตรีครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะวงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวาน ประวัติความเป็นมาสภาพปัจจุบัน ขั้นตอนการบรรเลง การรวบรวมโน้ตที่คณะยอดนิยม พนมมือหวานใช้บรรเลงในแต่ละงานเท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่หรือกำลังเกิดขึ้นอยู่

โหมโรง หมายถึง เพลงที่ใช้บรรเลงขึ้นต้นนำก่อนการแสดง

ทำนองเพลง หมายถึง สิ่งที่นักประพันธ์ได้บรรจงสร้างขึ้น เป็นสิ่งที่ผู้ฟังจำได้ดีกว่าส่วนอื่น มีลักษณะเป็นเสียงสูงเสียงต่ำ

จังหวะ หมายถึง สัญลักษณ์ที่แสดงค่าความสั้นยาวอันหลากหลายของตัวโน้ตและตัวหยุด ซึ่งจัดวางอยู่ในอัตราจังหวะที่เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ ลักษณะจังหวะจะเป็นส่วนหนึ่งของทำนองเสมอ

ทาง หมายถึง วิธีดำเนินทำนองเพลง เช่น ทางเดี่ยวทางหมู่ เพลงนี้เป็นทางของครู วิธีดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีเฉพาะอย่าง เช่น ข้อมวงใหญ่

วรรคเพลง หมายถึง ทำนองเพลงที่มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลงของโน้ตไทย

ทวน หมายถึง การร้องหรือบรรเลงซ้ำอีกครั้งหนึ่ง อาจซ้ำเฉพาะตอน หรือทั้งท่อน หรือตลอดทั้งเพลง เรียกว่าทวนได้ทั้งสิ้น การร้องหรือการบรรเลงซ้ำนี้บางที่เรียกว่า(กลับต้น)และบางที่เรียกว่า "ย้อน" (หรือย้อนต้น)

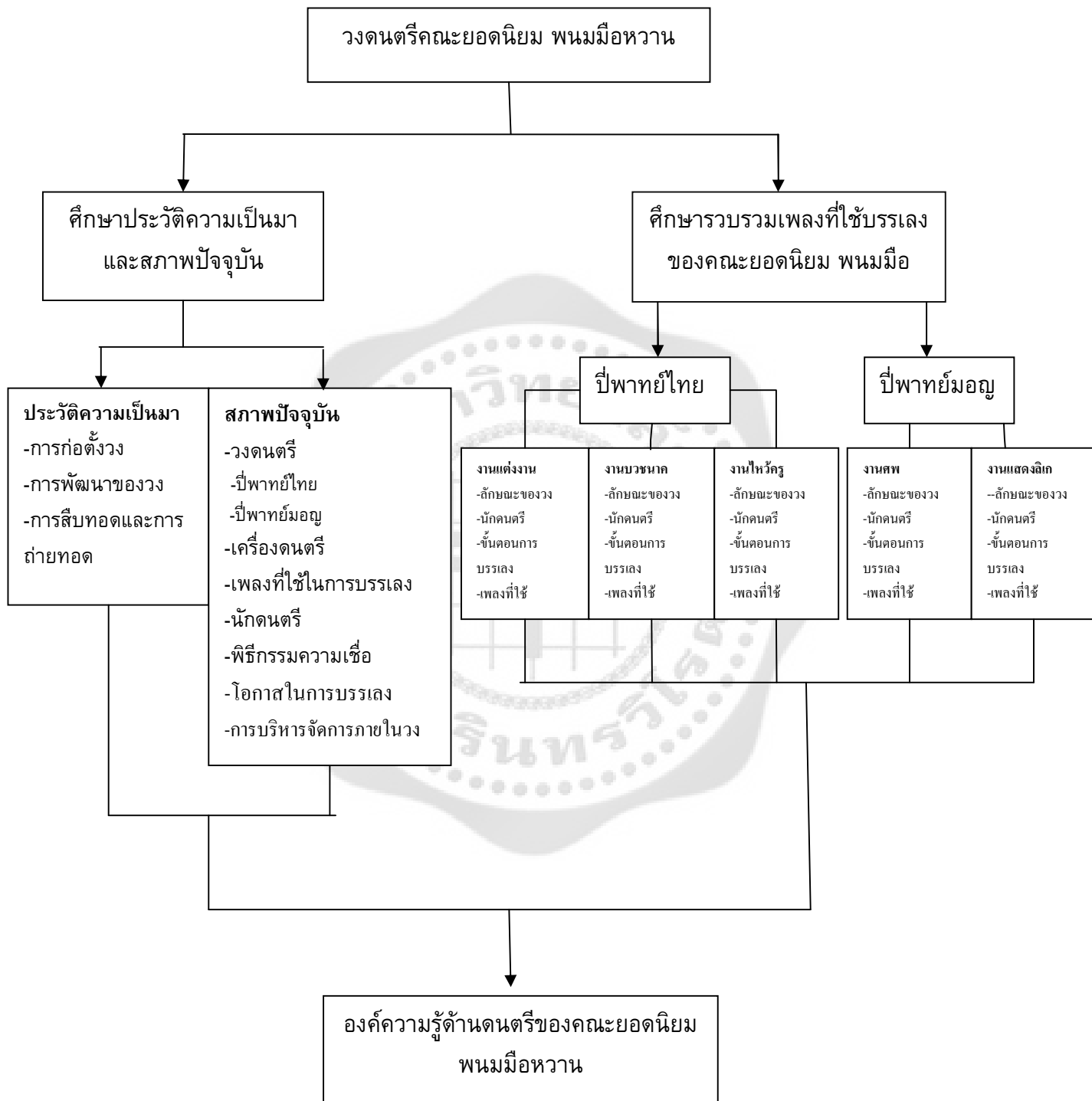
แปรทำนอง หมายถึง การประดิษฐ์ทำนอง จากทำนองหลักมาเป็นทำนองบรรเลงสำหรับเครื่องดนตรีแต่ละชนิด

ทางเก็บ หมายถึง การบรรเลงเพลง ที่เพิ่มเติมเสียงสอดแทรกให้มีพยางค์ถี่ขึ้นกว่าเนื้อเพลงธรรมดา

วงปี่พาทย์เครื่องห้า หมายถึง เป็นวงที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีประเภทตี เป่า และเครื่องประกอบจังหวะ ใช้บรรเลงในงานพระราชพิธีและพิธีต่าง ๆ

ต่อเพลง หมายถึง การสอนเพลงไทยของครูให้กับศิษย์

กรอบแนวคิด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารตำราวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลการสัมภาษณ์ในการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อเป็นส่วนประกอบในการวิจัยในครั้งนี้

1. เอกสารและตำราวิชาการ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและตำราวิชาการ

การศึกษาวัฒนธรรมสามารถศึกษาได้หลากหลายแนวทาง อาจศึกษาจากวิถีชีวิตหรือกลุ่มพฤติกรรมของผู้คนที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมโดยตรง หรือศึกษาจากผลทางวัฒนธรรมที่กลุ่มชนต่างๆ ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา มีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น จำพวกงานหัตถกรรม งานศิลปหัตถกรรม สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของกลุ่มชนแต่ละท้องถิ่นแต่ละกลุ่มชน

บุญยงค์ เกศเทศ (2536: 18) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมหมายถึง การปลูกฝังสิ่งต่างๆ ลงในสังคมมนุษย์และเพื่อปลูกฝังแล้วมีการถ่ายทอดกันต่อไป มนุษย์เราแต่เดิมเกิดมาในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่มีอยู่ในโลกเหมือนสัตว์โลกอื่นๆ ทั้งหลาย แต่มนุษย์เราเกิดมาในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาตินั้นให้เกิดประโยชน์แก่ตนได้มากที่สุด กระบวนการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทำให้มนุษย์เกิดความรู้ ความคิด ความเชื่อ โดยจำไว้แล้ว ถ่ายทอดกันต่อๆ มา อันทำให้เกิดผลทางวัตถุ อันเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องก่อสร้าง และยังก่อให้เกิดสิ่งปลูกสร้างทางสติปัญญา เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตรวมกันของมนุษย์ มีขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี พิธีกรรม ศิลปกรรม วรรณคดี เป็นต้น

สุมาลี นิมนานภาพ (2535: 133) ให้ความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมหมายถึง การดำรงชีวิตหรือการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วยพฤติกรรม อันสลับซับซ้อนของมนุษย์ เช่น ความรู้ทางวิชาการแขนงต่างๆ ความเชื่อ ศิลปะ ภาษา วรรณคดี ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีความสามารถเฉพาะตัว ตลอดจนอุปนิสัยของมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีการแสดงออกที่อยู่ในกฎเกณฑ์ ที่สังคมได้กำหนด เกิดเป็นการแสดงออกที่เป็นลักษณะพิเศษบางชนิดของพฤติกรรมที่บ่งบอกว่าเป็นกลุ่มหรือสังคมเดียวกัน เช่น ภาษา การแต่งกาย ดนตรี ศิลปะการวาดรูป เครื่องปั้นดินเผา การประกอบอาชีพ การนับถือศาสนา และการประกอบพิธีกรรม

พิเชษฐ มากช่วย (2533: 1) ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมหมายถึง ความดี ความงาม และความเป็นจริง ในชีวิตมนุษย์ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่างๆ และได้ถ่ายทอดมาถึงเราในสมัยปัจจุบันหรือสิ่งที่เราได้ปรับปรุงและสร้างสรรค์ขึ้นในสมัยของเราเอง วัฒนธรรมจัดเป็นผลงานต่างๆ ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยผ่านการคัดเลือก ปรับปรุง แเบะยัดถือสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมเป็นลักษณะนิสัยของคนหรือกลุ่มคนในสังคมเดียวกัน ลัทธิความเชื่อ ภาษา

ชนบทรอบน้อม อาหารการกิน เครื่องใช้ไม้สอย ศิลปะต่างๆ และประเพณีปฏิบัติในสังคม ดังนั้น วัฒนธรรมจึงเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสาระและรูปแบบที่เป็นระบบความคิด

พระยาอนุมานราชชน (2515: 2) ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมในฐานะนักมานุษยวิทยาไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยอาศัยการเรียนรู้จากกันและสืบต่อเนื่องเป็นความเจริญก้าวหน้าหรืออาจจะกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมเป็นคำสมาส คือ การรวมคำ 2 คำเข้าไว้ด้วยกันได้แก่ วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามรุ่งเรือง และธรรม หมายถึง กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ เมื่อรวมกันแล้ว วัฒนธรรมจึงหมายถึง ความเป็นระเบียบความมีวินัยและในทางตรงกันข้าม วัฒนธรรม ชนบทรอบน้อมประเพณี วิธีการ และผลงานสร้างสรรค์ต่างๆ ที่เป็นมรดกตกทอดกันมาในสังคมไทยทุกเรื่องและไม่จำกัดว่าต้องมีกฎหมายกำหนดไว้หรือเป็นกิจกรรมที่เจริญตามเกณฑ์ของชนชั้นปกครองของสังคมเท่านั้นแต่รวมถึงชาวบ้านด้วย วัฒนธรรมในความมุ่งหมายนี้ เน้นเรื่องอดีตและเอกลักษณ์

รัตนา อัทธภูมิสุวรรณ (2542: 6) ได้รวบรวมความหมายของคำว่า วัฒนธรรมลักษณะของวัฒนธรรม ประเภทของวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และวัฒนธรรม โดยอ้างอิงคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้ความหมายไว้ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องให้ใช้แนวทางในการรักษา ส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม พุทธศักราช 2529 ว่า “วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของสังคม เป็นแบบแผนการประเพณี ปฏิบัติ และการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกัน”

นิยพรรณ วรรณศิริ (2540: 47) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเขตวัฒนธรรม (Culture Areas) และรูปแบบวัฒนธรรม (Pattern of culture) ของ Clark Wissler (1921) ไว้ว่า เขาเป็นผู้สังเกตวัฒนธรรมของเอสกีโมและได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทั่วโลกและพบว่าวัฒนธรรมทุกระบบ ทั้งวัฒนธรรมทางวัตถุและทางจิตใจนั้น มีข้อมูลในทุกสังคมของโลกเรียกว่าระบบวัฒนธรรมสากล มีดังต่อไปนี้

1. ภาษา ทุกสังคมต้องมีภาษาพูด ภาษาเขียนและทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น นิทาน นิยาย และภาษาท่าทาง เป็นต้น
2. วัฒนธรรมประเภทรูปธรรม (Material culture) ที่เกี่ยวกับการกินอาหาร ที่อยู่อาศัย สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางขนส่ง เสื้อผ้า ภาชนะของใช้ เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธยุทโธปกรณ์ อาชีพ การอุตสาหกรรม ฯลฯ
3. ศิลปะ ได้แก่ ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ เช่น การแกะสลัก บั๊นรูป วาดรูป วาดเขียน ดนตรี ขับร้อง ฟ้อนรำ การละเล่นพื้นบ้าน การละคร และอื่นๆ
4. ระบบและรูปแบบของศาสนา ได้แก่ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับความขลัง และศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ เชื้อโรค พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดและการตาย
5. ระบบครอบครัว การแต่งกาย เครื่องญาติ และระบบทางสังคมอื่นๆที่เกี่ยวข้องแบ่งออกได้เป็นการแต่งงาน ครอบครัว การนับญาติ การสืบทอดตระกูล และการใช้ศัพท์เรียกเครือญาติ

6. ระบบเศรษฐกิจและทรัพย์สิน แบ่งออกได้เป็น ทรัพย์สินส่วนรวมและทรัพย์สินส่วนตัวที่เป็นสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ กฎเกณฑ์และกฎหมาย ตลอดจนมาตรฐานการแลกเปลี่ยนและการค้า ระบบเงินตรา การผลิต การจำแนก แจกจ่าย และการบริโภคสินค้า

7. ระบบการปกครองและรัฐบาล อันได้แก่ ระบบการเมือง ระบบนิติบัญญัติ ระบบตุลาการ และระบบควบคุมสังคม อื่นๆทุกประเภท

8. การศึกษาสงครามทั้งสงครามระหว่างคนต่างสังคม และสงครามที่เกิดในหมู่เครือญาติ หรือสงครามในระหว่างคนในสังคมเดียวกัน

9. กีฬาและการละเล่น การออกกำลังกาย และนันทนาการที่เกี่ยวกับการนี้

10. ระบบความรู้ การศึกษา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนิทานปรัมปรา ซึ่งให้ความรู้แก่คนในสังคมทางอ้อม

สิ่งต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นวัฒนธรรมคือสิ่งที่ทำให้ชุมชนมีคุณค่า และมีเอกลักษณ์ที่ต่าง ๆ กันไป แต่หากไร้ซึ่งการสืบทอดแล้ว วัฒนธรรมบางอย่างที่ดั่งามก็อาจสูญหายไป ดังนั้นการที่จะรักษาวัฒนธรรมให้คงอยู่หรือสามารถพัฒนาต่อไปได้นั้น จึงต้องอาศัยความเข้มแข็งของชุมชน

ประเวศ วะสี (2532: 2) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมในหนังสือวัฒนธรรมกับการพัฒนา สรุปได้ดังนี้ วัฒนธรรมคือพลังของภูมิปัญญาซึ่งเป็นรากฐานทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งได้มาจากการคัดสรร กลั่นกรอง ทดลองใช้จากชุมชนและถ่ายทอดด้วยการปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งและเป็นเอกลักษณ์ทางสังคมของชุมชน ซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญ 8 ประการ ดังนี้

1. มีความหลากหลายกระจายอาณา
2. กระจายรายได้ และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ
3. ส่งเสริมศักดิ์ศรีของชุมชน
4. มีความบูรณาการ
5. สร้างความประสานสอดคล้อง และความสมดุล
6. มีการพัฒนาจิตใจ และจิตวิญญาณอันลึกซึ้ง
7. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคม
8. ผดุงศีลธรรมของสังคม

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2542: 5) กล่าวว่า ทำนอง คือ เสียงขึ้นเสียงลงที่มาปะติดปะต่อกันเป็นชุดแต่ละเสียงนอกจากจะมีระดับเสียงสูงต่ำแล้วยังมีความสั้นยาวตามลักษณะจังหวะที่อากแตกต่างกัน ทำนองต้องมีจังหวะเป็นส่วนหนึ่งซึ่งไม่อาจแยกออกจากกันได้ทั้งระดับเสียงและลักษณะจังหวะจะใช้สัญลักษณ์ตัวโน้ตบนบรรทัดห้าเส้นเป็นสื่อ ทำนองอาจมีความสั้นยาวตั้งแต่ 2-3 ห้อง ไปจนถึง 10 ห้อง หรือมากกว่านั้นแต่ทำนองที่ดีต้องมีความหมายและจบในตัวเอง มีเสียงขึ้นเสียงลงที่สมดุล และมีเอกลักษณ์ที่ผู้ฟังประทับใจ สุกรี เจริญสุข(2538) กล่าวว่าทำนองเป็นเรื่องราวของความสูงต่ำ ความสั้นยาว ความดังเบาของเสียง เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกทำนองที่ไพเราะควรมีความราบรื่นมีชีวิตชีวา สัตกภูเขาทอง (2532: 6) กล่าวว่า ทำนองเพลงเกิดจากการ

จัดเรียงเสียงที่มีความแตกต่างกันของระดับเสียงและความยาวของเสียง องค์ประกอบที่ทำให้เกิดทำนองประกอบด้วยระดับเสียง การเคลื่อนที่ของเสียง ความยาวของทำนอง ช่วงกว้างของเสียงและระบบของเสียงที่นำมาใช้ในทำนองเดียวกัน

สงบศึก ธรรมวิหาร (2540: 124) ได้กล่าวถึงรูปแบบของเพลงไทยไว้ว่า เพลงไทยในการแบ่งวรรคตอนเช่นเดียวกับโคลงกลอน คือ เริ่มต้นจากการแบ่งเป็นวรรคก่อน หลายวรรครวมกันเรียกว่าท่อนบ้าง ทัวบ้าง จับบ้าง ลาบ้าง องค์บ้าง แล้วแต่ลักษณะของเพลงแต่ละประเภท ดังนี้

1. การแบ่งเป็นวรรค ทำนองเพลง 1 วรรค หมายถึง ทำนองเพลงที่มีความยาวเท่ากับ ความยาวของหน้ามับ 1 เที้ยวหรือเรียกว่า 1 จังหวะ เช่นเพลงมี 4 จังหวะหน้าทับก็หมายถึงเพลงนั้นมี 4 วรรค หรือเพลงที่มี 6 จังหวะหน้าทับ ก็เท่ากับมี 6 วรรค (คำว่า วรรค นี้บางทีมีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง คือหมายถึงส่วนประกอบที่รวมกันเป็นท่อน เช่น ท่อนหนึ่งมี 8 จังหวะ และแบ่งออกเป็น 2 วรรค วรรคละ 4 จังหวะ แต่ละครวรรคอาจจะบรรเลงกลับต้น 2 ครั้งหรือไม่กลับก็ได้)

2. การแบ่งเป็นท่อน หมายถึง ทำนองที่ประกอบตั้งแต่ 2 วรรคขึ้นไปหรือหลายๆ วรรครวมกัน เรียกว่า ท่อน หลายๆท่อนมารวมกันเกิดเป็นเพลงซึ่งส่วนมากมันมี 2-3 ท่อน บางเพลงก็มีท่อนเดี่ยว อย่างไรก็ตาม บางเพลงอาจมีถึง 10 ท่อนก็ได้ แล้วแต่ผู้แต่งจะคิดประดิษฐ์ให้เป็นเอกลักษณ์ใด

3. การแบ่งตัว หมายถึง ท่อนนั่นเอง แต่ใช้สำหรับการแบ่งเพลงบางประเภท เช่นเพลงเชิด ลักษณะพิเศษของเพลงที่แบ่งเป็นตัว คือ แต่ละตัวมักลงทำนองอย่างเดียวกันแทบทั้งสิ้น ไม่เหมือนเพลง แบ่งเป็นท่อน ซึ่งแต่ละท่อนไม่จำเป็นต้องลงทำนองเหมือนกัน

4. การแบ่งเป็นจับ จับคือท่อน แต่ที่เรียกว่าจับนั้นมากจากการบรรเลงเพลงเชิดนอกด้วยปีประกอบการแสดงหนังใหญ่ตอน จับลิงหัวค้ำ คือถ้าเชิดหนังจับออกมา ปีกี่เป่าจับด้วยทุกครั้ง

5. การแบ่งเป็นองค์ เพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงซึ่งเป็นเพลงประเภท เพลงตระ นั้น จะแบ่งออกเป็นองค์แทนการเรียกว่า ท่อน ซึ่งความจริงองค์กับท่อนก็เหมือนกัน แต่เป็นการยกย่อง ความจริงโบราณนั้นเพลงตระแบ่งเป็น ลา หรือ ตัว ที่เรียกว่าลา ก็เพราะเพลงประเภทนี้เมื่อจะจบท่อนตอนลงมา ไม้ลา ที่เรียกว่า ตัว เพราะลงทำนองด้วย ไม้ลา เหมือนกันหมด

มนตรี ตราโมท (2481: 22-23) กล่าวว่า ด้วยประวัติการณ์ดนตรี กล่าวถึงกำเนิดพฤติกรรมการแสดงออกทางดนตรี กำเนิดชนชาติไทย เดิมชื่อมุงหรือไอเลา มีอาณาจักรอยู่ระหว่างลุ่มน้ำฮวงโหและแยงซีเกียง มีความเจริญทางการปกครองและมีวัฒนธรรมดนตรีมาไม่ต่ำกว่า 5000 ปี ต่อมาถูกจีนรุกราน ถอยร่นลงมาสุวรรณภูมิ นักดนตรีส่วนหนึ่งที่เหลือในดินแดนเดิมกลายเป็นต้นแบบของดนตรีจีนยุคหลัง ส่วนที่เข้ามาดินแดนใหม่ก็ปรับตัวและถ่ายทอดวัฒนธรรมกับชนชาติที่มีอยู่ก่อนแล้ว คือ ละว้า, ขอม, อินเดีย, และพม่า เกิดเครื่องดนตรีและเพลงที่สืบเนื่องกับชาติต่างๆ และว่าด้วยประวัติเครื่องดนตรี กล่าวถึงลำดับการเกิดเครื่องดนตรี เริ่มจากเครื่องตี เครื่องเป่า เครื่องดีด และเครื่องสี ตามลำดับเครื่องตีมีแยกออกไปเป็นเครื่องทำด้วยไม้ ทำด้วยโลหะ และเครื่องหนัง เครื่องเป่าแยกเป็นจำพวก มีกำพวด มีลิ้นคู่และลิ้นเดี่ยว เครื่องดีดมีจะเข้ โดยยกตัวอย่างรูปลักษณะของเครื่องดนตรีและบทพระราชนิพนธ์เงาะป่า มีพิณน้ำเต้า พิณ 2-3 สาย กระจับปี่ จะเข้ พิณ 5

สาย ซึ่ง แจ็ง ฮาร์ป และซิม เครื่องสี่มีซอ 2 สาย พัฒนามาจากจีน มีซอสามสายของไทย ขอม มอญ ชาว และอินเดีย และมีซอ 4 สายที่ว่าด้วยประวัติการผสมวงการที่คนไทยถูกรุกรบ และสูญเสียวัฒนธรรมเดิมจนเข้ามาอาศัยอยู่ในแหลมทองเริ่มต้นการดนตรีใหม่ที่นี้ โดยถือแบบอย่างอินเดียเป็นหลักมีการขยายความถึงการผสมวงดนตรี แบ่งออกเป็น 6 ส่วนส่วนแรก คือ วงปี่พาทย์โบราณ ดัดแปลงมาจากปัญจตรียางค์วงปี่พาทย์เครื่องห้ารูปร่างคล้ายพม่า มอญ ชาว มีการพัฒนาไปเป็นวงปี่พาทย์แบบอื่นๆ และเพิ่มเติมเครื่องดนตรีต่อเนื่องมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์ราชการต่างๆส่วนที่สอง คือ วงมโหรี เกิดจากการรวมตัวของวงบรรเลงพิณและขับไม้ พัฒนาต่อเนื่องมาในสมัยอยุธยา และรัตนโกสินทร์รัชกาลต่างๆ มโหรีโบราณเป็นของผู้หญิงเล่น ต่อมาหลังรัชกาลที่ 4 กลายเป็นผู้ชายเล่นแทนมีบทเพลงมโหรีเป็นของตนส่วนที่สาม กล่าวถึงวงเครื่องสาย อ้างเรื่องความหลากหลายของดนตรีชาติต่างๆในกรุงธนบุรี และต้นรัตนโกสินทร์ เอาซอจากจีนมาผสมกับเครื่องดั้งเดิม เกิดวงมโหรีเครื่องสายเอววงเครื่องสายผสมวงกลองแขก เกิดกลองแขกเครื่องใหญ่หรือเครื่องสายปี่ชวา และต่อมาเอาเครื่องดนตรีอื่นผสมเข้าไปอีก แต่ก็ไม่เป็นแบบแผนนักส่วนที่สี่ กลองแขก พูดถึงวงกลองมลายู วงกลองแขก ปี่ไฉนกลองชนะ ความแตกต่างในการผสมวงและการใช้งานส่วนที่ห้า พูดถึงปี่ซอและแคน เครื่องเป่าโบราณ ปรากฏอยู่ทางภาคเหนือ กล่าวถึงแคนวง และเครื่องเป่าของชนกลุ่มน้อยส่วนที่หก เรื่องร้อง เปรียบเทียบร้องว่าเป็นดนตรีชนิดหนึ่งในทาง การแพทย์เกิดจากสายเสียง ร้องเกิดก่อนเครื่องดนตรี มาจากความรื่นเริงใจ มีการทำทำนองเสนาะ และการสรรเสริญ พัฒนาการเพลงร้องไทยจากร้องธรรมดา ร้องกับดนตรี ร้องมีเอื้อนมาก และพุดเรื่องวัฒนธรรมการร้องส่งกับวงปี่พาทย์

เฉลิมพล งามสุทธิ (2538: 1) กล่าวถึงลักษณะการผสมวงดนตรีไทยว่า การประสมวงคือ การนำเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ ทั้งฝ่ายดำเนินทำนอง และกำกับจังหวะมาบรรเลงร่วมกันอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักความเหมาะสม เพื่อให้เครื่องดนตรีทุกชนิดได้ทำหน้าที่ของตนอย่างสมภาคภูมิ ไม่ก้าวก่ายซึ่งกันและกัน ตลอดจนคำนึงถึงผลอันจะก่อให้เกิดความพวยพุ่งแห่งอารมณ์ ซึ่งได้แก่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเสียงที่ดำเนินร่วมกันไปอย่างสนิทสนมกลมกลืนเป็นสำคัญ เพราะเสียงดนตรีนับเป็นอาหารชนิดหนึ่งซึ่งผ่านทวารหูเข้าสู่ใจ นุ่มนวลให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ชื่นรื่นเริง สงบ เศร้าโศก หรือห้าวหาญคึกคักไปตามความหมายของเพลงดนตรีจึงเป็นเสมือนอาหาร นานารส การได้ฟังดนตรีที่ดีซึ่งมีความไพเราะเท่ากับได้กลิ่นกินอาหารอันโอชะรส เพราะเหตุนี้ โบราณจารย์ท่านจึงพิถีพิถันในเรื่องการประสมวงเป็นอย่างยิ่งโดยพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มาเป็นลำดับ สมัยหนึ่งความเหมาะสมอาจเป็นแบบหนึ่ง แต่อีกสมัยหนึ่งอาจเป็นว่าแบบนี้เหมาะกว่า ก็มีการถอดถอนหรือเพิ่มเติมเท่าที่เห็นควร ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เข้ากับสถานที่และรสนิยมเป็นข้อใหญ่ เฟื่องมายุติเป็นที่แน่นอนในราชรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้เอง

พระยาอนุমানราชชน (2515: 114) ได้กล่าวถึงทำนองเพลง ซึ่งถือว่าเป็นเสียงดนตรีว่า มีความใกล้เคียงกับภาษาพูด กล่าวคือ มีคุณสมบัติของเสียงที่เหมือนกัน สรุปลงความได้ว่า

1. ความสั้น-ยาวของเสียง (QUANTITY) ในเสียงดนตรีแสดงออกในรูปของอัตราจังหวะ โดยลักษณะของตัวโน้ตดนตรี ในส่วนภาษาพูดแสดงออกทาง สระ เช่น สระเสียงยาวกับสระเสียงสั้นที่มีขนาดของเสียงไม่เท่ากัน

2. ระดับเสียง คือ เสียงสูง-ต่ำ ในดนตรีมีบรรทัดบอกระดับเสียง ในภาษาพูด คือ วรรณยุกต์

3. กระแสเสียง คือ คุณสมบัติของเสียง ในดนตรี หมายถึงกระแสเสียงของเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่ล้วนแตกต่างกัน อยู่ที่วิธีการทำให้เกิดและแหล่งกำเนิดของเสียง ส่วนในภาษาพูด ก็คือ บุคลิกของเสียงแต่ละคนที่ต่างกัน ที่สามารถจำกระแสเสียงได้

4. การเน้นเสียง คือ เสียงหนัก-เบา ดัง-ค่อย ในดนตรีเชื่อว่าพัฒนาการมาจากภาษาพูด วาสิษฐ์ จรรย์ยานนท์ (2522: 11) ได้ให้ความหมายของ “ทำนอง” ว่า หมายถึงการเคลื่อนที่ของระดับเสียง ซึ่งประกอบด้วยเสียงสูงต่ำสลับกันไปตามความประสงค์ของผู้แต่งการเคลื่อนที่นี้จะบอกถึงรูปร่างของเพลง ทำให้ผู้ฟังสามารถจำแนกและจดจำเพลงได้ ทั้งนี้ สรุปความในรายละเอียดขององค์ประกอบของทำนองได้ดังนี้

1. จังหวะทำนอง จังหวะของทำนองทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์

2. ระดับเสียง มนุษย์สามารถรับความถี่ของคลื่นเสียงได้ตั้งแต่ 16-12,000 เฮิรตซ์ และช่วงเสียงที่เหมาะสมแก่การสร้างงานทางดนตรี จะอยู่ในช่วงความถี่เสียงประมาณ 27-4,000 เฮิรตซ์

3. การเคลื่อนที่ ทำนองมีลักษณะของการเคลื่อนที่อยู่ที่ 3 แบบ คือ

3.1 การเคลื่อนที่โดยวิธีการซ้ำเสียงเดิม

3.2 การเคลื่อนที่โดยลำดับ

3.3 การเคลื่อนที่โดยวิธีกระโดด

4. ความยาวทำนอง ความยาวของทำนองมีความยาววัดได้เป็นห้องเพลง วลีเพลง และประโยคเพลง

5. พิสัย หมายถึงระยะห่างระหว่างระดับเสียงต่ำสุด-สูงสุดของทำนองเพลงนั้น ๆ โดยที่สามารถวัดระยะห่างดังกล่าวเป็นคู่เสียง

ประดิษฐ์ อินทนิล (2536: 50) ได้กล่าวว่า วงดนตรีไทยที่มีใช้ในอดีตถึงปัจจุบัน สามารถแบ่งแยกได้ 3 ประเภท คือ

1. วงปี่พาทย์

2. วงเครื่องสาย

3. วงมโหรี

ในส่วนของวงปี่พาทย์มี 3 ขนาด คือ

1. วงปี่พาทย์เครื่องห้า

2. วงปี่พาทย์เครื่องคู่

3. วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

ซึ่งทั้งหมดนี้จะเรียกว่าวงปีพาทย์ไม้แข็ง และได้กล่าวถึงวงปีพาทย์เครื่องห้า เป็นวงดนตรีไทยประกอบด้วยเครื่องดนตรีดังต่อไปนี้

- ระนาดเอก
- ซอด้วงใหญ่
- กลองทัด
- ตะโพน
- ฉิ่ง
- ปี่ใน

คำกล่าวของประดิษฐ์ อินทนิล มีความสอดคล้องกับคำกล่าวของครูทางดนตรีไทยและนักวิชาการทางดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้ที่ศึกษาทางดนตรีทั่วไปอีกหลายท่าน

สังัด ภูเขาทอง. (2539: 230) ได้กล่าวถึงการจำแนกประเภทของวงปีพาทย์ว่า สมเด็จพระยาตำรากรมพระยาตำราวงปีพาทย์ได้จำแนกประเภทของวงปีพาทย์แบบมาตรฐาน ไปตามจำนวนการประสมของเครื่องดนตรีไว้ดังนี้วงปีพาทย์เครื่อง 5 สมเด็จพระยาตำราวงปีพาทย์ได้ทรงค้นหาหลักฐานว่าคงได้แบบอย่างมาจากปัจจัยดุริยางค์ของอินเดีย จำแนกเป็น 2 ชนิด คือ ชนิดเบา และ ชนิดหนักปีพาทย์ชนิดเบา เป็นเครื่องเบาใช้สำหรับเล่นละครพื้นเมือง เช่นละครชาตรีทางปากษ์ใต้ได้แก่ มโนราห์หนังตะลุง เป็นต้น เครื่องดนตรีประกอบด้วย ปี่เป็นเครื่องทำลำนนำ 1 ทับ 2 กลอง 1 และซอด้วง เป็นเครื่องทำจังหวะอีก 1 ซึ่งมีลักษณะตรงตามตำราเดิมผิดแต่ใช้ทับแทนโตนใบหนึ่งเท่านั้นปีพาทย์ชนิดหนัก ประกอบด้วย ปี่ 1 ระนาด 1 ซอด้วง 1 กลอง 1 และ โทน(ตะโพน) 1ใช้สำหรับ เล่น โขน ละครในทำนองเดียวกัน มนตรี ตราโมท (2481: 18) พิมพ์เผยแพร่ใหม่ ปี 2540โดยกองทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (ส.ย.ช.) ได้กล่าวเกี่ยวกับวงปีพาทย์ไว้ว่า

ปีพาทย์ (เครื่องใหญ่)

ปี่ใน ผู้นำ , เก็บบ้างโหยหวลบ้างตามทำนองเพลง(ลำนนำ)

ปี่นอก เก็บบ้างโหยหวลบ้าง ล้อๆไปกับปี่ในและทำนองเพลง

ระนาดเอก ผู้นำ , เก็บแทรกแซงตามทำนองเพลง

ระนาดทุ้ม บรรเลงหยอกล้อห่าง ๆ ไปกับทำนองหลัก

ระนาดเหล็ก (ทำด้วยทองเหลือง เรียกระนาดทอง) เก็บแทรกแซงตามทำนองเพลง

ซอด้วงใหญ่ เป็นหลักของพวกทำลำนนำ เดินเนื้อเพลง

ซอด้วงเล็ก เก็บแทรกแซงตามทำนองเพลงละเอียดกว่าระนาดทุ้มไม่หลอกล้อ ยั่วเข้าไปกับ

พวกทำลำนนำ

ทุ้มเหล็ก หลอกล้อห่างๆไปกับลำนนำ

ตะโพน ควบคุมจังหวะหน้าทับ เป็นผู้นำกลองทัด

สองหน้า ควบคุมจังหวะหน้าทับ (ใช้เวลาบรรเลงรับร้อง บางทีก็ใช้กลองแขกแทน)

กลองทัด เดินตามจังหวะบ้าง เดินตามไม้กลองประจำเพลงบ้าง

ฉิ่ง ควบคุมจังหวะย่อย แสดงจังหวะหนักเบาด้วย

ฉาบเล็ก หลอกล้อไปกับพวกประกอบจังหวะ

ฉาบใหญ่ ควบคุมจังหวะห่างๆ

โหม่ง ควบคุมจังหวะห่างๆ

ถ้าเรียกวงปี่พาทย์เครื่องคู่ ก็ลดเหลือ ปี่ใน, ระนาดเอก, ซ้องวงใหญ่, ซ้องวงเล็ก, ระนาดทุ้มไม้ ตะโพน, กลองทัด, ฉิ่ง, ฉาบเล็ก, ฉาบใหญ่, โหม่ง บางทีก็มีปี่นอกด้วยถ้าเรียกว่าปี่พาทย์เครื่องห้า ก็ลดลงเหลือปี่ใน, ระนาดเอก, ซ้องวงใหญ่, ตะโพน, กลองทัด, ฉิ่ง, ฉาบเล็ก (ฉาบใหญ่กับโหม่ง บางทีก็มี บางทีก็ไม่มี) ส่วนหน้าที่คงเป็นไปตามเดิม

ปัญญา รุ่งเรือง (2546: 137) ได้กล่าวถึงเรื่องวงปี่พาทย์ไว้ว่าวงปี่พาทย์มีกำเนิดมาตั้งแต่กรุงสุโขทัย พัฒนามากขึ้นตามลำดับในสมัยกรุงศรีอยุธยา และได้พัฒนาขึ้นอย่างสมบูรณ์เป็นแบบฉบับในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์จนมีแบบแผนการบรรเลงถึง 7 ประเภท คือ ปี่พาทย์ชาตรีปี่พาทย์เครื่องห้า ปี่พาทย์เครื่องคู่ ปี่พาทย์เครื่องใหญ่ ปี่พาทย์นางหงส์ ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และปี่พาทย์มอญ(ซึ่งรับเอามาจากมอญ) โดยกล่าวเกี่ยวกับวงปี่พาทย์เครื่องห้าไว้ดังนี้

วงปี่พาทย์เครื่องห้า เป็นปี่พาทย์ที่พัฒนาขึ้นมาจากวงปี่พาทย์ชาตรี ใช้ประกอบการแสดงโขนละคร และหนังใหญ่ สมัยกรุงศรีอยุธยาประกอบด้วยเครื่องดนตรีดังต่อไปนี้

ระนาดเอก 1 ราง

ซ้องวงใหญ่ 1 วง

ตะโพน 1 ใบ

กลองทัด 1 คู่

ปี่ใน 1 เล้า

ฉิ่ง 1 คู่

เครื่องประกอบจังหวะอื่นๆตามลักษณะของบทเพลง

สมพงษ์ กาญจนผลิน (2542: 20-21) ได้กล่าวถึงวงปี่พาทย์ว่าวงปี่พาทย์ คือ วงดนตรีไทยที่ประกอบด้วยเครื่องดี และเครื่องเป่า (ปี่) แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ วงปี่พาทย์เครื่องห้า , วงปี่พาทย์เครื่องคู่และวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

วงปี่พาทย์เครื่องห้ามีเครื่องดนตรีที่นำมาผสมดังนี้

ระนาดเอก 1 ราง

ซ้องวงใหญ่ 1 วง

ตะโพน 1 ใบ

กลองทัด 1 คู่

ปี่ใน 1 เล้า

ฉิ่ง 1 คู่

กาญจนา อินทรสุวานนท์ (2541: 51) ได้กล่าวถึงวงปี่พาทย์ว่า วงปี่พาทย์มีหลายรูปแบบ ได้แก่ ปี่พาทย์เครื่องห้า ปี่พาทย์เครื่องคู่ , ปี่พาทย์เครื่องใหญ่ , ปี่พาทย์นางหงส์ , ปี่พาทย์มอญ , ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ แต่ละรูปแบบจะใช้บรรเลงต่างกัน วงปี่พาทย์ใช้เครื่องดนตรีหลักเป็นประเภทเครื่องตี และเครื่องเป่า จำนวนเครื่องดนตรีขึ้นอยู่กับขนาดของวงปี่พาทย์เครื่องห้าวงปี่พาทย์ไทย ที่มีขนาดเล็กที่สุด มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาใช้บรรเลงในงานพิธีต่างๆ ที่ต้องการวงดนตรีที่ไม่ใหญ่นัก และใช้บรรเลงประกอบโขนละคร เดิมมีกลองทัดเพียงใบเดียว ในสมัยรัชกาลที่ 1 เพิ่มเป็น 2 ใบ ในปัจจุบันเพิ่มระนาดทุ้มอีก 1 ราง เรียกกันว่า ปี่พาทย์เครื่องหก วงปี่พาทย์เครื่องห้ามีเครื่องดนตรีดังนี้

ปี่ใน 1 เล้า

ระนาดเอก 1 ราง

ฆ้องวงใหญ่ 1 วง

ตะโพน 1 ใบ

กลองทัด 1 คู่

ฉิ่ง 1 คู่

การเลือกใช้วงปี่พาทย์ให้เหมาะสมกับงานเป็นสิ่งที่จะต้องรู้สำหรับ ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย เพื่อสามารถแนะนำให้กับผู้ที่จะต้องทำงานหรือพิธีกรรมที่ต้องใช้วงดนตรีไทย ตามความเป็นจริงแล้ว วงดนตรีไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง วงปี่พาทย์เครื่องห้าจะเป็นวงดนตรี ที่มีบทบาทในพิธีกรรมหรือประกอบการแสดงต่างๆหลายประเภท เช่น โขน , ละคร , ลิเก หรือเพลงปรบไต่ ที่มีการร้องแบบละคร ฉะนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าวงปี่พาทย์เครื่องห้าเป็นวงที่คู่กับการแสดงหลายประเภท แม้กระทั่งเพลงพื้นบ้านปรบไต่ ซึ่งกลายเป็นวัฒนธรรมที่คู่กันมาเป็นเวลานานช้านาน

สุกรี เจริญสุข (2545: 36) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของเพลงพื้นบ้าน โดยสรุปความในเรื่องของจังหวะและทำนองเพลงพื้นบ้านของไทย ความว่า

1. จังหวะ ในเรื่องของจังหวะ ในความหมายของ ว่า หมายถึงอัตราของความเร็วของจังหวะที่สม่ำเสมอ ซึ่งในความหมายนี้ไม่ค่อยจะนำมาใช้ในเพลงพื้นบ้านมากนัก เพราะเหตุว่าเพลงพื้นบ้านมีความช้า-เร็ว ตามประเพณีนิยม เมื่อตั้งจังหวะได้แล้วก็จะว่าจังหวะเดียวจนกระทั่งจบเพลง ยกเว้นความเร็วที่มีหางเครื่องอยู่ท้ายเพลง โดยปกติเพลงพื้นบ้าน มีความช้า-เร็วของจังหวะที่คงที่ จะมีการเปลี่ยนจังหวะอยู่บ้างเช่นจังหวะของลำตัด มีการเปลี่ยนความเร็วระหว่างลูกคู่กับจังหวะที่ร้องทั่วไป ซึ่งโดยทั่วไปเพลงพื้นบ้านมีอัตราจังหวะธรรมดา

2. ทำนองเพลงพื้นบ้าน มีลักษณะสั้นๆ ซ้ำๆ วกไปวนมา ใช้เนื้อร้องบรรยายเรื่องราวโดยเปลี่ยนเนื้อร้องไปเรื่อยๆ ในลักษณะ “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” หลักเสียงของทำนองเพลงประกอบด้วยระบบเสียงที่เรียกว่า Mode หรือ scale ซึ่งหมายถึง บันไดเสียงและเพลงพื้นบ้านไม่อยู่ในเกณฑ์ความหมายของ scale แต่เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่ใช้บันไดเสียงแบบ mode ที่มีระบบบันไดเสียงโดยระดับเสียงปกติเรียงกันทั้ง 7 เสียงและระบบ บันไดเสียงแบบ 5 เสียง ซึ่งเป็นบันไดเสียงที่มีเสียงเรียงกันคือ นับว่ามีความใกล้เคียงกับเพลงพื้นบ้านมากที่สุด

ไพโรจน์ บุญผูก (2538: 66) เพลงมอญ ที่มีลีลา ทำนองและสำเนียงผลานในเพลงไทยเดิม เพลงมอญนั้นว่าได้เข้ามามีอิทธิพลในการบรรเลงปละการประพันธ์เพลงเดิมยิ่งนัก ด้วยเหตุที่เพลงมอญมีลีลา ทำนองและสำเนียงที่มีความไพเราะงดงามโดดเด่นในเอกลักษณ์ของตัวเอง เพลงไทยเดิมโบราณส่วนใหญ่จึงมีเพลงสำเนียงมอญมากมาย อาทิเช่น เพลงมอญรำดาบ มอญอ้อยอิ่ง มอญชมจันทร์ มอญดูดาว มอญคละ มอญร้องไห้ กราวรำมอญ ลงสงรมอญ มอญจับช้าง เป็นต้น

ปัญญา รุ่งเรือง (2517: 57) กล่าวว่า ปี่พาทย์สมัยกรุงศรีอยุธยา นั้น สืบต่อมาจากการบรรเลงปี่พาทย์เครื่องห้าสมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นเครื่องห้าที่แท้จริง ได้แก่ ปี่ ตะโพน ข้องวงใหญ่ กลองทัด และฉิ่ง ต่อมาสมัยกรุงศรีอยุธยาจึงได้มีระนาดเพิ่มขึ้น (ตามหลักฐานจากตำรับตำราที่นักปราชญ์ทางดนตรีทั้งหลายเขียนไว้ แต่ความรู้อีกส่วนตัวของผู้เล่น เชื่อว่ามีระนาดอยู่แล้ว ก็บอกไว้แล้วว่ามาจากกรับ หรือไม่ก็โปงลาง โปงลางก็มาจากกรับนั้นแหละ แล้วจึงเปลี่ยนมาเป็นระนาด ระนาดนั้นเดิมทีเดียวคงเรียกว่า ราด เช่น ในวลีที่ว่า “ปี่พาทย์ราดตะโพน” ต่อมาก็พูดยึดเสียงตามหลักการแสดงว่าระนาด อะไร ๆ ที่มีลักษณะอย่างลูกระนาด ก็พลอยเรียกว่า ระนาดด้วย เช่น ฟากที่เรียงกันด้วยไม้รวก ก็เรียกว่า ฟากลูกระนาด แคร่ที่ปูด้วยไม้ไผ่แบบนี้ก็เรียกแคร่ลูกระนาด

ความหมายของคำว่าปี่พาทย์ (ประวัติเครื่องดนตรีไทย งานพระราชทานเพลิงศพหลวงไพเราะเสียงซอ. 2520: 117-128) คำว่า “พาทย์” ในที่นี้มูลศัพท์มาจาก วท (ชาติ) แปลว่า “พูด กล่าว” ถ้าประกอบเข้ากับดนตรี ก็แปลว่า บันลือ บรรเลง ประโคม เช่น วิชาวาทกะ - ผู้ทำพินให้พูด คือ ผู้บรรเลงพิน เกรียววาทกะ - ผู้ทำกลองให้พูด คือ คนตีกลอง เป็นต้น เพราะฉะนั้นคำ วาท วาทย์ ในคัมภีร์นาฏศาสตร์ของท่ามรตมุนี กิติ ในคัมภีร์สังคีตรัตนากร กิติ ในคัมภีร์กามสูตรของท่านวาทยาน กิติ หมายถึงเครื่อง ดิด สี ดี เป่า เช่นเดียวกับคำว่า “วาทิต” เสียงพาทย์เสียงพินกิติ ดุริยพาทพิน กิติ กล่าวถึงในศิลาจารึก และเสียงพาทย์แลพินกิติที่กล่าวถึงในเตภูมิกถา หรือ (ไตรภูมิพระร่วง) นั้น ส่วนใหญ่คนจะนิยมกันมาก โดยเฉพาะดุริยะ คือประเภทเครื่องดีและเครื่องเป่า เพราะมีเสียงดังกึกก้องเหมาะแก่การบรรเลงในที่กลางแจ้งและส่งเสียงได้ยินไปได้ไกล คนจึงรู้จักกันมาก และสมัยนั้นอาจนำเอาพินซึ่งเป็นเครื่องดีดีมาเล่นผสมวงด้วยจึงเรียกววงบรรเลงแบบนี้ว่า “พินพาทย์” ดังจะเห็นได้จากที่กล่าว ถึงไว้ในไตรภูมิพระร่วง ในสมัยสุโขทัยนั่นเองว่า “มีก้องดังดุจเสียงพินพาทย์ ข้องกลองแตรสังข์อันเทพดาเป่าแลดีในเมืองฟ้า” หรือ “ตีกลองและฉิ่งแจ่มแต่ขับกับเสียงพินพาทย์นาราระบำเล่น” ดังนี้ ครั้นตกมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ก็เรียกววงเครื่องบรรเลงแบบนี้ ซึ่งจะมีพินเข้าร่วมบรรเลงหรือไม่ก็ตามว่า “พินพาทย์” ไปเลย เมื่อเรียกกันเคยชินเสียแล้ว ถึงจะไม่มีพินก็ยังคงเรียกกันต่อไป

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชา เชาวร์ศิลป์ (2541: 121) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทำนองเพลงลำตัดและเพลงพื้นบ้านอื่นๆ ที่ปรากฏในลำตัดมีการกล่าวอ้างถึงความเป็นมาของลำตัดว่าพัฒนาการมาจากการตีกลองรำมะนาของแขกผลการศึกษา พบว่า เพลงลำตัดมีระดับเสียงที่เคลื่อนที่เป็นทำนองปรากฏในบันทึกและลำร้องกล่าวคือ

1. บันทึก พบว่ามีหลากหลายทำนองอาทิเช่น ทำนองแขกมลายู ทำนองแขกอินเดีย ทำนองเพลงไทยเดิม ทำนองเพลงพื้นเมือง ทำนองเพลงไทยสากลหรือลูกทุ่งตามสมัยนิยม

2. ลำร้องแบ่งตามโครงสร้างได้เป็น 2 ตอนคือ

2.1 สร้อยเพลง พบว่าทำนองของสร้อยเพลง ที่ยังคงใช้ร้องในการแสดงลำตัดต่างๆ ได้จำแนกได้เป็นทำนองกระพือ ทำนองกลาง ทำนองแขก ทำนองจักรรูน ทำนองมอญ ทำนองลาวหลง และทำนองโศก ทำนองที่ปรากฏเป็นที่นิยมที่สุดตามลำดับได้แก่ ทำนองกลาง ทำนองจักรรูนและทำนองโศก ส่วนทำนองที่สูญหายจากสาเหตุที่ไม่ได้มีการสืบทอดเรียกว่า ทำนองโบราณ สร้อยเพลงยังแบ่งส่วนการร้องออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนนำ ซึ่งเป็นส่วนที่ร้องนำโดยผู้เป็นต้นบทและส่วนลูกคู่ คือส่วนที่ผู้เป็นลูกคู่ร้องรับในบทกลอนกับส่วนนำ

2.2 บทร้อง พบว่า มีลักษณะการเคลื่อนที่ของระดับเสียง จัดแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือการเคลื่อนที่ของระดับเสียงไม่เป็นทำนอง มีลักษณะคล้ายบทพูดกึ่งร้อง โดยในขณะที่ร้องไม่มีการประกอบจังหวะและการเคลื่อนที่ของระดับเสียงเป็นทำนอง ปรากฏอยู่ในบทพูดกึ่งร้องได้แก่ทำนองโยยกทำนองบทร้องในสร้อยเพลงทำนองลาวหลง และทำนองบทร้องของลาลอยโดยมีการประกอบจังหวะในขณะที่ขับร้องด้วย

อังคณา ใจเข็ม (2538: 94) ได้ทำปริญญาานิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์ดนตรีพื้นเมือง ว่าต้องอาศัยการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นหลักทั้งด้วยวิธีการสังเกตการณ์ สอบถามและเข้าไปอยู่ร่วมกับชาวบ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและละเอียดที่สุด นอกเหนือไปจากการศึกษาชุมชนทางด้านกายภาพแล้ว ก็ควรสนใจข้อมูลทางวัฒนธรรมทุกด้าน และบันทึกเอาไว้เพื่อให้ผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจได้ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง ความเชื่อ การศึกษานิตานตำนานท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งก็คือการศึกษาในด้านชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานที่ช่วยในการทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ดนตรี หรือบทเพลงของชุมชนนั้น

ชูชาติ พิณพาทย์ (2546: 112) ได้ทำปริญญาานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวัฒนธรรมปีพาทย์มอญ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งเป็นปริญญาานิพนธ์ในสาขามานุษยวิทยาของภาควิชาศิลปของงานวิจัย คือ ประวัติตระกูลปีพาทย์มอญในพื้นที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ตั้งเดิมมี 7 ตระกูลคือ ตระกูลดนตรีเจริญ พิณพาทย์ ช้องเสนาะ ระนาดเสนาะ วงษ์ดนตรี ปีเสนาะ และดนตรีเสนาะตระกูลดนตรีที่เป็นหัวหน้าวงปีพาทย์มาแต่ดั้งเดิม คือ ตระกูล ดนตรีเจริญ พิณพาทย์ วงษ์ดนตรีและดนตรีเสนาะ มีบางตระกูลที่ต่อมาเลิกอาชีพด้านดนตรีไป และบางตระกูลได้ย้ายถิ่นฐานไปภูมิลำเนาจังหวัดอื่นคือ ตระกูลช้องเสนาะ ระนาดเสนาะ ปีเสนาะ วงษ์ดนตรี ในด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในวงปีพาทย์

มอญพบว่าประเพณีและวัฒนธรรมที่น่ายั้วงปีพาทย์มอญเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยคือประเพณีงานศพ ประเพณีรำผี รำมอญ ด้านการแสดงนิยมนำไปประกอบการแสดงลิเก รำมอญคณะแรกที่เริ่มเป็น อาชีพรับจ้าง คือ รำมอญคณะนายเซวาร์ พิณพาทย์ เพลงรำมอญ มี 13 เพลง 13 ท่ารำ ใช้เพลง เดียวกันกับชุดย่าเที่ยง นักดนตรีมีโอกาสเลือกอาชีพได้มากกว่าอดีต นักดนตรีส่วนใหญ่จึงหาอาชีพ เสริม ทำให้การพัฒนาดนตรีน้อยลง ไม่มีเวลาซ้อม ไม่ใฝ่ศึกษาทางดนตรีและไม่มีการสร้างสรรค์ เพลงใหม่

การศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียง สมชาย วาสุกี (2546: 5-6) ได้ทำปริญญา นิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวัฒนธรรมดนตรีของละครเท่งตึก คณะ ส.บัวน้อย อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัด จันทบุรี” ซึ่งเป็นปริญญานิพนธ์ในสาขามานุษยวิทยาควิตยา ผลงานวิจัยมุ่งศึกษาประวัติความเป็นมา และวัฒนธรรมดนตรีที่เกี่ยวข้องกับละครเท่งตึก คณะ ส.บัวน้อย รวมถึงบันทึกโน้ตและ วิเคราะห์ทำนองเพลงของละครเท่งตึก ทำนองเพลงของละครเท่งตึกประกอบการบรรเลงดนตรี ล้วนๆ ได้แก่ เพลงโหมโรง และเพลงรำสิบสองท่า ซึ่งเป็นการบรรเลงจังหวะหน้าทับแบบเวียน รูปแบบจังหวะส่วนใหญ่มีความเร็วคงที่สม่ำเสมอตลอดทั้งเพลง เพลงที่มีการขับร้องได้แก่ เพลงรำ ชัดชาติตรี และเพลงที่ใช้ในการแสดงละคร ซึ่งโครงสร้างของคำประพันธ์เป็นกลอนดอกสร้อย และ กลอนบทละคร ผู้แสดงร้องเป็นต้นเสียงและมีลูกคู่รับ บันไดเสียงที่ใช้เป็นบันไดเสียงแบบ 5 เสียง รูปแบบทำนองส่วนใหญ่ ทำนองเคลื่อนที่สูงขึ้นและต่ำลงสลับเป็นฟันปลา รูปแบบจังหวะส่วนใหญ่มี ความเร็วคงที่สม่ำเสมอตลอดทั้งเพลง

กาญจนา คำเทศ (2551: 126) ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่องละครแก่นคณะบุญชูลูกสร้อยทอง มี คุณบุญชู มีชูโภชน์ เป็นเจ้าของคณะ สืบทอดต่อกจากคณะสร้อยทองหิรัญ หลังจากนางสร้อยทอง มีชู โภชน์ ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะถึงแก่กรรม หัวหน้าคณะละครได้ผ่านการอบรมจากกรมศิลปากร และได้ บัณฑิตเทียบเท่าศิลปนิพนธ์กรมศิลปากร ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีนคร และภายใน คณะประกอบด้วยนักแสดงและนักดนตรีที่เป็นเครือญาติกันการแสดงละครมีรูปแบบพิธีกรรมความ เชื่อ กล่าวคือ จะมีพิธีกรรมก่อนการแสดง เริ่มตั้งแต่สถานที่แสดงการตั้งเครื่องสังเวย การบูชาครู การโหมโรง การร้องเชิญ การรำถวายมือ แสดงละคร พิธีกรรมก่อนพักการแสดง การลาเครื่องสังเวย และพิธีกรรมหลังจากเลิกการแสดง คือพิธีลาโรง การแต่งกายของนักแสดงแต่งกายด้วยชุดยีนเครื่อง พระ – นาง

ละครแก่นคณะบุญชูลูกสร้อยทอง ใช้เครื่องดนตรีประกอบการแสดง คือ ระนาดเอกฆ้อง วงใหญ่ ตะโพน กลองทัด ฉิ่ง กรับ โทนชาติตรี ผู้แสดงจะร้องเพลงเอง มีลูกคู่ร้องรับ มีผู้บอกบทให้กับ ผู้แสดง ทั้งนี้ได้รวบรวมเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงในเรื่องพระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อเป็นโน้ตสากล ประกอบด้วย เพลงโหมโรง เพลงเชิญ เพลงรำถวายมือ เพลงในละครเรื่องพระอภัยมณีตอน หนีนางผีเสื้อละครแก่นที่แสดงกันอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปัจจุบันยังมีอีกหลายคณะ แต่ คณะที่ยังคงรูปแบบการแสดงอย่างละครชาติตรีมีไม่กี่คณะ การสอนส่วนใหญ่จะสอนกันในครอบครัว ทั้งด้านละครและด้านดนตรี จึงควรที่เราจะช่วยกันส่งเสริมและอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบต่อไป

อนงค์นาฏ เจริญรวาย. (2547: 158) ซึ่งได้ทำงานวิจัยเรื่องการสืบทอดวงปีพาทย์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา งานวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสภาพบทบาท และกระบวนการสืบทอดปีพาทย์ในปัจจุบันของจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่าในปัจจุบันจังหวัดฉะเชิงเทรามีคณะปีพาทย์ทั้งหมด 38 คณะ ส่วนใหญ่เป็นคณะปีพาทย์ตั้งขึ้นใหม่อยู่ในช่วงประมาณ 15- 20 ปี นักดนตรี 225 คน เป็นชาย 207 คน เป็นหญิง 18 คน เนื่องจากคณะปีพาทย์ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน จึงพบว่านักดนตรีบางคนเป็นสมาชิกในวงปีพาทย์หลายคณะ นักดนตรีที่อายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุดบทบาทของปีพาทย์จากเดิมที่ปีพาทย์มีความสำคัญในฐานะดนตรีประกอบพิธีกรรมต่างๆ รวมถึงเพื่อประกอบการแสดง ปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่เป็นการบรรเลงประกอบพิธีกรรมในงานศพ การบรรเลงเพื่อประกอบการพิธีกรรมอื่น ๆ ลดน้อยลง รวมถึงการบรรเลงประกอบการแสดงก็ลดน้อยลงเช่นกัน สำหรับกระบวนการสืบทอดปีพาทย์พบว่า สภาพการสืบทอดของนักดนตรีส่วนใหญ่มาจากบรรพบุรุษ และยังพบอีกว่าในหลายครอบครัวมีได้มุ่งหวังเพื่อให้เกิดเป็นการประกอบอาชีพหลัก แต่เพื่อให้มีวิชาความรู้ด้านดนตรีติดตัวไปกระบวนการในการรับศิษย์เข้าเรียนปีพาทย์ยังเหมือนอดีตคือผู้ปกครองนำเด็กมาฝากให้เรียนปีพาทย์ เพลงแรกที่เริ่มเรียนคือ เพลงสาธุการ สถานที่เรียนนอกจากใช้บ้านครูเป็นสถานที่เรียนแล้ว ยังใช้บ้านศิษย์เป็นสถานที่ศึกษาด้วยเช่นกัน สื่อการสอนใช้เครื่องดนตรีเป็นหลัก บทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพและบทบาทในการบรรเลงประกอบพิธีกรรม โดยการนำเพลงมอญมาใช้สอนแทนเพลงชุดโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเรื่อง และเพลงในพิธีกรรมวิธีสอนใช้วิธีการสาธิตเป็นหลัก

รสสุคนธ์ อินคง (2546: 169) ได้ศึกษาสภาพ บทบาทและกระบวนการสืบทอดปีพาทย์ปัจจุบันในจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจุบันจังหวัดอ่างทองมีคณะปีพาทย์จำนวน 34 คณะ นักดนตรี 368 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย นักดนตรีอายุระหว่าง 10-30 ปี มีมาก แสดงให้เห็นว่ามีการสืบทอดปีพาทย์สู่เยาวชนปัจจุบันมาก สภาพการสืบทอดของนักดนตรีส่วนใหญ่มาจากบรรพบุรุษ บทบาทของปีพาทย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ปีพาทย์มีความสำคัญในฐานะดนตรีประกอบพิธีกรรม ปัจจุบันพบว่าการบรรเลงปีพาทย์เพื่อประกอบการพิธีกรรมส่วนใหญ่เป็นพิธีกรรมในงานศพ การบรรเลงเพื่อประกอบการแสดงลดน้อยลงมาก

2. กระบวนการสืบทอดปีพาทย์พบว่า ความเชื่อในการรับศิษย์เข้าเรียนปีพาทย์ยังเหมือนในอดีต คือผู้ปกครองนำเด็กมาฝาก พิธีกรรมในการจับมือก่อนเริ่มการเรียนปีพาทย์เริ่มเรียนเพลงสาธุการ สถานที่ยังใช้บ้านครูเป็นสถานศึกษา มีเครื่องดนตรีเป็นสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน เนื้อหาการสอนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยการนำเพลงมอญมาใช้แทนเพลงชุดโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเรื่อง เพลงพิธีวิธีการสอนใช้การสาธิตเป็นหลักในอดีตการเรียนปีพาทย์นั้น ผู้เรียนจะให้ความสำคัญกับครูมาก เพราะต้องการได้รับความรู้จากครู แต่ในปัจจุบันครูต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนเพื่อสืบทอดปีพาทย์และผู้บรรเลงปีพาทย์เวลารับงานแสดง

พรรณศิริ จุลภาพ (2542: 5) ได้ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมดนตรีไทย ในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการกรณีศึกษาดนตรีไทยคณะสุดท้าย ประเสริฐ ได้เป็นบทสรุปว่าวงดนตรีไทยสามารถเป็นวัฒนธรรมที่ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้ ดังจะเห็นได้จากการจัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทย คณะสุดท้ายประเสริฐที่มีผู้มาช่วยงานหลายคนทั้งที่เป็นกลุ่มนักดนตรีไทย ก็จะมาช่วยบรรเลงดนตรีกลุ่มนางละครก็จะช่วยรำถวายมือ หรือกลุ่มคนอื่นๆที่เป็นเพื่อนบ้าน ก็จะช่วยในด้านลงไปอื่นๆ เช่น ทำอาหาร จัดสถานที่ เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมดนตรีไทยมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและหลักการทางวิชาการของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ซึ่งกล่าวว่า สิ่งที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สังคมเข้มแข็ง ก็คือ วัฒนธรรม ฉะนั้นชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมจึงต้องมีคุณลักษณะ 8 ประการ คือ

1. มีความหลากหลายกระจายอำนาจ
2. กระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ
3. ส่งเสริมศักดิ์ศรีของชุมชนท้องถิ่น
4. มีการบูรณาการ
5. สร้างความประสานสอดคล้อง (harmony) และความสมดุลยั่งยืน
6. มีการพัฒนาจิตใจ และจิตวิญญาณอันลึกซึ้ง
7. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคม
8. เป็นการผดุงศีลธรรมของสังคม

กฤษณา แสงทอง (2540: 112) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่องเพลงปฏิพากย์วัฒนธรรมการดนตรีและสภาพสะท้อนทางสังคมของชาวตำบลทอง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์ ในสาขาวัฒนธรรมการศึกษา ผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อดั้งเดิมรวมทั้งสภาพชีวิต การทำมาหากินและค่านิยมต่างๆ บทบาทของเพลงได้เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีต่างๆ เช่น เทคโนโลยีทางการเกษตร อุตสาหกรรม การสื่อสารบันเทิงการคมนาคมการศึกษาที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลความเจริญด้านต่างๆ มาจากตะวันตก รวมทั้งองค์ประกอบของเพลงพื้นบ้าน ทำให้บทบาทของเพลงในปัจจุบันจึงเปลี่ยนไป จากที่ศิลปินเจตนาสร้างสรรค์ให้เป็นสิ่งบันเทิงแก่ชีวิต มาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งนำมาแสดงเพื่ออนุรักษ์มากกว่าเล่นเพื่อสนุกสนาน การเล่นเพลงปฏิพากย์ในปัจจุบันส่วนใหญ่เล่นเฉพาะโอกาสที่ได้รับเชิญไปแสดง ซึ่งนับวันผู้สืบทอดก็มีจำนวนน้อยลง แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพลงปฏิพากย์ของตำบลทองในอนาคตว่าเป็นเพียงวัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านที่บอกวิถีชีวิตเกี่ยวกับการละเล่นและสันตนาการของชาวบ้าน ตำบลทองในอดีตเท่านั้น ซึ่งการวิจัยมีวิธีแนวการศึกษาวงดนตรีไทยคณะสุดท้าย ตำบลบางปลาอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 3

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวงดนตรีคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร นี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น งานวิจัย เอกสาร บทความทางวิชาการ และตำราต่างๆที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกปฏิบัติการภาคสนามเป็นแนวทางในการศึกษา จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และเรียบเรียงเป็นรายงานการวิจัยในรูปแบบการบรรยาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการศึกษาวิธีการดำเนินการวิจัยดังขั้นตอนต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลต่างๆทั้งทางด้านเอกสารงานวิจัยและข้อมูลภาคสนามดังนี้

1. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้
  - 1.1 สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
  - 1.2 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยนเรศวร
  - 1.3 หอสมุดแห่งชาติ
  - 1.4 หอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
  - 1.5 ห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
2. ข้อมูลภาคสนามโดยรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการทางมานุษยวิทยา ดังนี้
  - 2.1 การสังเกตการการบรรเลงดนตรีของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน
  - 2.2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Structured interview) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สัมภาษณ์นักดนตรีคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน
  - 2.3 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) พูดคุยซักถามนักดนตรีคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวต่างๆ เช่น วัฒนธรรม ภาษา บทเพลง และวิถีชีวิต
  - 2.4 การบันทึกข้อมูลเสียงและภาพ ตัวอย่างการแสดงจากวงดนตรีคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.1 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง
  - 3.2 การสังเกต แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

4. อุปกรณ์การเก็บข้อมูล

- 4.1 เครื่องถ่ายภาพวีดิทัศน์และกล้องถ่ายรูป
- 4.2 เครื่องบันทึกเสียง

ขั้นศึกษาข้อมูล

1. ถอดข้อมูลจากเทปบันทึกเสียง และเทปบันทึกภาพ จากการเก็บข้อมูลภาคสนามแล้ว บันทึกเป็นเป็นลายลักษณ์อักษร
2. ศึกษาเปรียบเทียบจากเอกสาร รายงานการวิจัย ตำรา และหนังสือต่างๆ ทางวิชาการ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้อง
3. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์ สรุปเรียบเรียงเนื้อหาและเหตุการณ์ให้เรียงลำดับและสัมพันธ์กัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดเรียงหัวข้อเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
  - 1.1 ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน
    - 1.1.1 การก่อตั้งวง
    - 1.1.2 การพัฒนาของวง
    - 1.1.3 การสืบทอดและการถ่ายทอด
  - 1.2 สภาพปัจจุบัน
    - 1.2.1 วงดนตรี
      - 1) วงปี่พาทย์ไทย
      - 2) วงปี่พาทย์มอญ
    - 1.2.2 เครื่องดนตรี
    - 1.2.3 เพลงที่ใช้ในการบรรเลง
    - 1.2.4 นักดนตรี
    - 1.2.5 พิธีกรรมความเชื่อ
    - 1.2.6 โอกาสในการบรรเลง
    - 1.2.7 การบริหารจัดการภายในวง
      - 1) การรับงาน
      - 2) การนัดหมายเวลางาน
      - 3) การแต่งกาย

4) การดูแลรักษาเครื่องดนตรี

5) พาหนะในการเดินทาง

2. เพื่อศึกษารวบรวมบทเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัด

พิจิตร

2.1 วงปี่พาทย์ไทย

2.1.1 งานแต่งงาน

- ลักษณะวงดนตรี
- นักดนตรี
- ขั้นตอนการบรรเลง
- เพลงที่ใช้ในการบรรเลง

2.1.2 งานบวชนาค

- ลักษณะวงดนตรี
- นักดนตรี
- ขั้นตอนการบรรเลง
- เพลงที่ใช้ในการบรรเลง

2.1.3 งานไหว้ครู

- ลักษณะวงดนตรี
- นักดนตรี
- ขั้นตอนการบรรเลง
- เพลงที่ใช้ในการบรรเลง

2.2 วงปี่พาทย์มอญ

2.2.1 งานศพ

- ลักษณะวงดนตรี
- นักดนตรี
- ขั้นตอนการบรรเลง
- เพลงที่ใช้ในการบรรเลง

2.2.2 งานแสดงประกอบลิเก

- ลักษณะวงดนตรี
- นักดนตรี
- ขั้นตอนการบรรเลง
- เพลงที่ใช้ในการบรรเลง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เสนอผลการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดำรง เอกสารงานวิชาการ และการลงพื้นที่ภาคสนาม ได้นำมาวิเคราะห์และเรียบเรียง ในรูปแบบของการพรรณนา บรรยายเป็นความเรียงและสรุปรายงานผลการวิจัย รวมถึงการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การศึกษาวงปีพาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวาน

อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาวงปีพาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวานในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันและรวบรวมบทเพลงในการบรรเลงประกอบงานต่างๆ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดได้จากเอกสารตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจ สัมภาษณ์ และการลงพื้นที่ภาคสนาม

1. ประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิยม

พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

1.1 ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีคณะยอดนิยมพนมมือหวาน

การก่อตั้งวง

จังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดที่ขึ้นชื่อในเรื่องของการแสดงลิเก วงปีพาทย์ที่ประกอบการแสดงลิเกนั้นจึงมีความสำคัญ อีกทั้งลิเกมีหลากหลายคณะ แต่ละคณะจึงต้องหาลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ที่สามารถดึงดูดผู้ชมหรือผู้จ้างงานให้ชอบและจ้างงานอย่างต่อเนื่อง วงปีพาทย์ก็ต้องหาแบบฉบับเฉพาะของวงด้วยเช่นกัน

การก่อตั้งวงของคณะยอดนิยม พนมมือหวานนั้น เริ่มจากที่นายพรหม หวังผลการ ซึ่งเดินทางมาจากจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อมาเยี่ยมพ่อบุญธรรมซึ่งกำลังประสบปัญหาอุทกภัย อยู่ที่อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีพ.ศ. 2520 พร้อมกับพ่อและพี่ชาย หลังจากได้เยี่ยมเยียนพ่อบุญธรรมแล้ว นายพรหมรู้สึกความชื่นชอบจังหวัดพิจิตร จึงขออนุญาตพ่อเพื่อที่จะอยู่ที่จังหวัดพิจิตรต่อไป พ่อของนายพรหมจึงอนุญาตให้อยู่กับพี่ชายและพ่อบุญธรรมที่จังหวัดพิจิตรได้ หลังจากนั้นนายพรหมจึงตั้งต้นอาศัยและเริ่มทำงานทั่วไป โดยที่ไม่มีความคิดว่าจะประกอบอาชีพทางด้านดนตรีแต่อย่างใด ด้วยนายพรหม ไม่มีความชื่นชอบทางด้านดนตรีเลย หลังจากได้ประกอบอาชีพทางด้านอื่นๆ เป็นเวลาพอสมควรแล้วนั้น นายพรหมจึงแต่งงานมีครอบครัวกับนางประนอม และทางครอบครัวของนางประนอม ให้เครื่องดนตรีแก่นายพรหม ทั้งสิ้น 3 ชิ้น ได้แก่ ระนาดเอก ตะโพนไทย และกลองทัด เพื่อให้ นายพรหมใช้สำหรับประกอบอาชีพในการหาเลี้ยงครอบครัว จากเดิมที่นายพรหมไม่ชอบทางด้านดนตรี แต่ตัวนายพรหมนั้นมีความรู้สึกที่พ่อแก่ มาดลจิตดลใจของตนเองให้มาประกอบอาชีพทางด้านดนตรี จึงเริ่มอาศัยเครื่องดนตรีเพียงสามชิ้นเพื่อประกอบอาชีพ เมื่อมีเครื่องดนตรีแล้วแต่ไม่มีความรู้ทางด้านดนตรีเลย นายพรหมจึงหาบุคคลซึ่งมีความรู้ทางด้านดนตรีหรือครูอาจารย์ที่สามารถสอนหรือต่อเพลงให้ความรู้แก่ตนเอง จนพบครูชาวบ้านซึ่งมีวงดนตรีของตัวเองในแถบจังหวัดนครสวรรค์ชื่อ นายทองอยู่ จึงขออนุญาตฝากตัวเป็นลูกศิษย์ และต่อเพลงกับครู

ทองอยู่ ซึ่งในเบื้องต้นสามารถที่จะนำมาประกอบอาชีพของตนเองได้ในปีพ.ศ. 2527 หลังจากมีเครื่องดนตรีและมีความรู้ทางด้านดนตรีซึ่งสามารถนำมาประกอบอาชีพได้แล้วนั้น จึงหานักดนตรีคนอื่น ๆ เพื่อมาร่วมบรรเลงให้เป็นวงดนตรี โดยอาศัยเพื่อนที่เรียนเพลงด้วยกันที่จังหวัดนครสวรรค์ คือ นายเสริฐ มาช่วยบรรเลงในระยะแรก เริ่มจากการบรรเลงประกอบการแสดงลิเก บางครั้งเมื่อสมาชิกในวงติดภาระกิจ จึงให้นักแสดงลิเกที่สามารถบรรเลงดนตรีได้มาช่วยเล่นบ้างเป็นครั้งคราว การออกงานช่วงแรกใช้ระนาดเอกเพียงตัวเดียวเท่านั้น นอกเหนือจากนั้นงานอื่นๆ ที่สามารถบรรเลงได้ จะรับแสดงโดยตลอด หลังจากประกอบอาชีพบรรเลงดนตรีประกอบการแสดงลิเกจนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายแล้ว นายพรหมจึงตั้งชื่อวง โดยใช้ชื่อว่า วงดนตรียอดนิมม เพื่อเป็นศิริมงคล และมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของทุกคน ส่วนคำว่าพนมมือหวาน เพื่อนักดนตรีในวงได้ตั้งเพิ่มเติม หลังจากนั้น เพื่อให้มีความหมายสอดคล้องกับการแสดงประกอบลิเกมากขึ้น จึงเป็นที่มาของ วงดนตรีคณะ ยอดนิมม พนมมือหวาน จนถึงปัจจุบัน

ภาพประกอบ 1 นายพรหม หวังผลการ ผู้ก่อตั้งคณะ

ภาพประกอบ 2 ที่ตั้งคณะยอดนิยม ปัจจุบัน

ภาพประกอบ 3 ที่ตั้งคณะยอดนิยม ปัจจุบัน

การพัฒนา

หลังจากที่วงดนตรีคณะยอดนิยม พนมมือหวานเริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในแถบตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดใกล้เคียงแล้วนั้น นายพรหมจึงพัฒนางานให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยซื้อเครื่องดนตรีเพิ่ม จากเดิมซึ่งมีเพียง 3 ชั้นนั้น ซื้อเครื่องดนตรีเพิ่มเติมเป็น 8 ชั้น หรือเป็นเครื่องคู่ เพื่อให้วงดนตรีครบสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มีคนว่าจ้างให้ไปบรรเลงงานต่างๆ มาก

ขึ้น อีกทั้งลูกน้องนักดนตรีในวงก็มีจำนวนมากขึ้น เมื่อนายพรหมมีอาการไม่สบายเจ็บหน้าอก ต้องเข้ารับรักษาตัวและผ่าตัดที่โรงพยาบาล นายพรหม จึงสั่งให้ภรรยา นำเครื่องดนตรีที่มีอยู่ไปขาย เพื่อที่จะนำเงินมาเป็นค่ารักษาพยาบาล แต่ภรรยาไม่ยอมนำไปขาย แต่ขอยืมเงินจากพ่อเพื่อมาเป็นค่ารักษาพยาบาลให้กับนายพรหม หลังจากอาการดีขึ้น ออกจากโรงพยาบาลแล้วจึงใช้เครื่องดนตรีประกอบอาชีพอีกครั้ง จนกระทั่งวงดนตรียอดนิยม พนมมือหวานมีชื่อเสียงขึ้นอีก นายพรหม จึงคิดที่จะพัฒนาวงให้ครบถ้วนและยังสามารถสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น คือการซื้อเครื่องมอญ หรือโด้มอญ เพื่อนำมาบรรเลงงานต่าง ๆ ได้หลากหลายขึ้น และมีความสวยงามเมื่อบรรเลงประกอบการแสดงลิเก นายพรหมเลือกเครื่องมอญที่ดีที่สุดในปีนั้น เท่าที่ตนเองหาได้ โดยขอยืมเงินพี่สาวมา 1 แสนบาท เพื่อซื้อเครื่องมอญ และซื้อให้ครบชุดทั้งหมดในคราวเดียว โดยมีระนาดเอก ระนาดทุ้ม ช้องวงเล็ก ช้องวงใหญ่ เปิงมาง โหม่ง และตะโพนมอญ ในช่วงที่วงดนตรียอดนิยม พนมมือหวานมีเครื่องมอญนั้น เป็นช่วงที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เมื่อวงดนตรีอื่นๆสนใจซื้อเครื่องเป่าพาทย์มอญ จึงติดต่อจากนายพรหม นายพรหมจึงขายเครื่องมอญของตนเองและซื้อเครื่องใหม่มาเพื่อใช้งาน ได้ทั้งหมด 3 ชุด คือซื้อมา ขายไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงที่เฟื่องฟูที่สุดของวงดนตรียอดนิยม พนมมือหวาน และยังทำให้มีวงดนตรียอดนิยม พนมมือหวานเป็นที่รู้จักมาถึงปัจจุบันอีกด้วย

การสืบทอดและการถ่ายทอด

ตัวนายพรหมเองนั้นได้เรียนดนตรีกับนายทองอยู่ ซึ่งเป็นนักดนตรีชาวบ้าน จนสามารถตั้งวงดนตรีจนมีชื่อเสียงในระดับหนึ่ง ตัวนายพรหมเองก็เริ่มมีอายุมากขึ้น สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ไม่สามารถทำงานได้เหมือนเดิม มีอาการเจ็บป่วยมารบกวนการทำงานมากขึ้น นายพรหมจึงต้องการให้มีผู้มาสืบทอดวงดนตรีของตนเอง ให้สามารถบรรเลงได้ต่อไป นายพรหมมีลูกทั้งหมด 4 คน ผู้ชาย 3 คน ผู้หญิง 1 คน ผู้ที่มีความสนใจทางด้านดนตรีมากที่สุดคือลูกชายคนโต นายปริญญาหวังผลการ นายปริญญาได้เริ่มเรียนดนตรีจาก พ่อเสริฐ ซึ่งเป็นเพื่อนกับนายพรหม และเริ่มต้นช่วยนายพรหมตั้งแต่อายุ 10 ปี โดยเริ่มจากการตีเครื่องประกอบจังหวะ จากนั้นมาเรียนตีฆ้องวงใหญ่ ฝึกฝนฆ้องวงใหญ่จนชำนาญ จึงพัฒนามาฝึกตีระนาดเอกเพื่อเป็นตัวหลักของวง เมื่อนายพรหมเห็นว่านายปฏิญญาลูกชายมีความสามารถเล่นระนาดเอกได้แล้ว นายพรหมจึงให้นายปฏิญญามาบรรเลงระนาดเอกแทนตนเอง และตนเองไปบรรเลงฆ้องวงใหญ่แทน หลังจากที่นายปฏิญญา ได้เริ่มมีบทบาทหน้าที่ในวงมากขึ้น จากนั้นนายปฏิญญาจึงรับหน้าที่เป็นหัวหน้าวงประมาณปี พ.ศ. 2545 นายปฏิญญาเองก็พยายามหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งการฝึกฝนด้วยตัวเอง และต่อเพลงกับพ่อเสริฐ จนวันหนึ่ง นายปฏิญญาได้มีโอกาสพบอาจารย์สำริด น้อยภู (อ.หนูย) ซึ่งมีบุคคลแนะนำให้รู้จัก บอกว่าเป็นอาจารย์มีความสามารถทางด้านดนตรีไทยเป็นอย่างมาก นายปฏิญญาจึงเข้าไปพูดคุย และฝากตัวเป็นลูกศิษย์กับอาจารย์สำริดโดยทันที นายปฏิญญาจึงได้ต่อเพลงกับอาจารย์สำริดเรื่อยมา อาจารย์สำริดเป็นผู้ฝึกการตาบอด แต่สามารถเล่นดนตรีได้หลายชนิด และมีความชำนาญ ในด้านการ

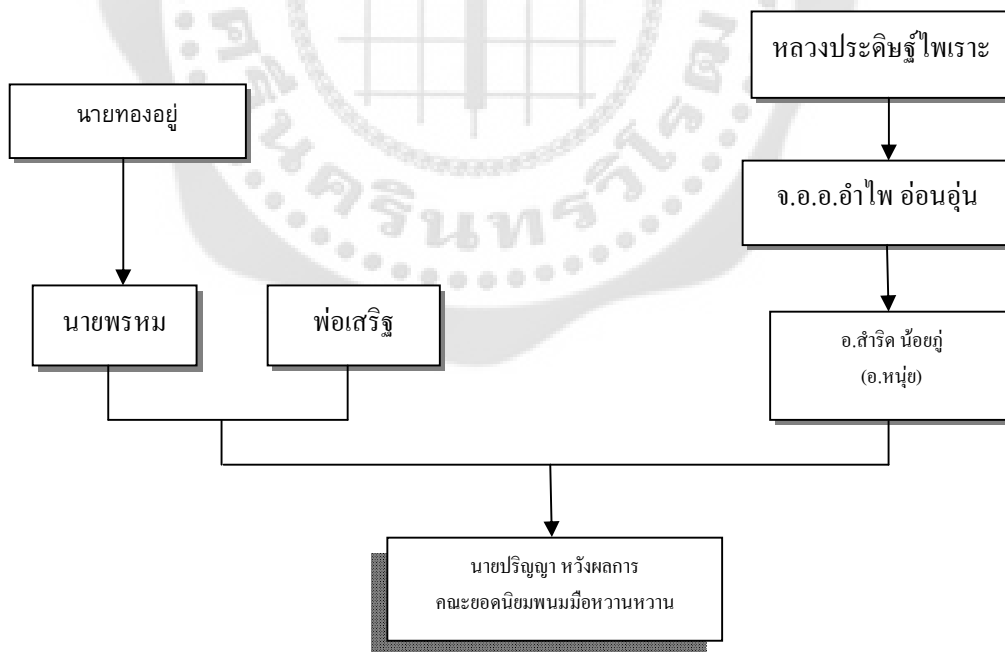
ต่อเพลงนั้น อาจารย์หนู จะต่อทางซ็องให้กับนางสาวสรินทร์ ซึ่งเป็นภรรยาของนายปริญญา ทางระนาดให้กับนายปริญญา และหน้าทับกลองแขกและเครื่องหนังให้กับนายวิเชียร หวังผลการ ส่วนเพลงที่ต่อนั้นอาจารย์จะดูความสามารถของผู้ต่อ ดูความเหมาะสม โอกาสในการใช้แสดง และในบางครั้งต่อเพลงเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงาน หรือมีความต้องการใช้งานอย่างเร่งด่วน อาจารย์จะต่อให้เพื่อการใช้งานเลย

อาจารย์สำริด น้อยภู เกิดเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2505 ปัจจุบันอายุ 52 ปี ที่อ.ทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ประสบอุบัติเหตุพิการทางสายตา เมื่ออายุ 15 ปี จึงไม่สามารถประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ และด้วยความที่มีใจรักทางด้านดนตรีไทย จึงเริ่มเรียนดนตรีไทยจากอ.มาย ยี่หล้า ตอนอายุ 18 ปี เริ่มจากการตีฆ้องวงใหญ่ไทย ด้วยเพลงโหมโรงเย็น ในระยะแรกของการเรียนดนตรีไทยของอ.สำริดนั้น ไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เนื่องด้วยสาเหตุต่าง ๆ จึงเรียนได้เพียงประมาณ 1 ปี จึงหยุดเรียนไประยะหนึ่ง จนเมื่ออายุประมาณ 20 ปี ได้พบกับครูอำไพ อ่อนอ่อน(ซึ่งเป็นอดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารอากาศ และเป็นลูกศิษย์หลวงประดิษฐไพเราะ(รุ่นสุดท้าย) โดยบังเอิญ ด้วยวงดนตรีของครูอำไพ มาบรรเลงงานศพ ใกล้บ้านอ.สำริด และวงของครูอำไพ ขาดคนตีเครื่องประกอบจังหวะ ครูอำไพจึงถามคนในละแวกนั้นว่ามีใครสามารถเล่นได้บ้าง ชาวบ้านจึงแนะนำว่าอ.สำริดเคยเรียนดนตรีไทย น่าที่จะพอเล่นได้ จึงได้พาไปพบครูอำไพ ครูอำไพจึงสอบถามและให้บรรเลงฆ้องวงใหญ่ให้ดูว่ามีความสามารถบรรเลงได้จริง จากนั้นจึงชักชวนอ.สำริดมาอยู่ด้วยกัน ด้านอ.สำริดมีความสนใจอยากเรียนดนตรีไทยจึงปรึกษากับพ่อและแม่ พ่อและแม่ของอ.สำริดเห็นว่าอ.สำริดมีความชอบและน่าจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต จึงอนุญาตให้อ.สำริดไปอยู่กับครูอำไพที่จังหวัดนครสวรรค์ และเริ่มเรียนดนตรีจริงจึงจากครูอำไพ อ่อนอ่อน โดยเริ่มจากฝึกตีฆ้องวงใหญ่ไทย โดยเวลาเรียนครูจะจับมือตีเพลง และให้ฝึกโดยการบรรเลงซ้ำ ๆ จนกระทั่งจำเพลงได้แม่นยำ หลังจากเรียนฆ้องวงใหญ่จนมีความชำนาญพอสมควรแล้ว จึงเริ่มฝึกตีฆ้องมอญโดยเรียนเพลงมอญจากครูสังัด ทองสุข ซึ่งเป็นรุ่นพี่ของครูอำไพ อ.สำริดจึงมีความชำนาญทั้งฆ้องวงใหญ่ไทย และฆ้องวงใหญ่มอญ เมื่อมีความชำนาญมากขึ้นจึงเริ่มฝึกตีระนาดเอก เริ่มต้นจากครูพักลักจำ เมื่อครูอำไพเห็นว่าอยากที่จะบรรเลงระนาดเอกได้ จึงสอนให้ เมื่อบรรเลงระนาดเอกได้ในระดับหนึ่งแล้ว จึงฝึกปี่ในและขลุ่ย ส่วนเครื่องหนังอาศัยฝึกแบบครูพักลักจำ เมื่ออ.สำริดได้ยินผู้อื่นตี จึงจำและนำมาบรรเลงให้ครูอำไพฟังว่าถูกต้องหรือไม่ ครูอำไพจึงปรับปรุงแก้ไขให้ เพื่อที่จะสามารถใช้บรรเลงประกอบอาชีพได้ หลังจากเรียนดนตรีจากครูอำไพจนสามารถใช้ในการประกอบอาชีพได้ ครูจึงให้ออกไปประกอบอาชีพเป็นของตัวเอง เริ่มต้นจากที่อ.สำริดไปอยู่กับวงที่อ.ชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเข้าไปช่วยปรับวงและสอนคนในวงอยู่ประมาณ 2-3 ปี จากนั้นนายลี้อา ซึ่งเป็นลูกศิษย์ครูอำไพ จึงชักชวนให้มาอยู่กับวงของตนที่อ.ตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จึงได้พบกับนายปริญญา หวังผลกลาง นายปริญญาจึงได้ขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ลักษณะการบรรเลงของอ.สำริด จะมีความคล้ายคลึงกับของระบบการเรียนดนตรีในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 4 อาจารย์สำริด น้อยภู (อ.หนูย) นั่งพูดคุยกับลูกศิษย์

แผนผังการสืบทอด

ภาพประกอบ 5 แผนผังการสืบทอดทางเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

1.2 สภาพปัจจุบัน

วงดนตรี วงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวานนั้น เป็นวงปี่พาทย์ และรับงานซึ่งรับงาน โดยทั่วไป หลักๆมีวงดนตรี 2 ประเภทคือ

1. วงปี่พาทย์ไทย ใช้สำหรับการแสดงงานทั่วไป อาทิเช่น งานไหว้ครู งานแต่งงาน งานบวชนาค งานแค้น เป็นต้น
2. วงปี่พาทย์มอญ โดยมากใช้ประกอบการแสดงลิเก และรับงานประเภทงานศพ เป็นต้น

เครื่องดนตรี เครื่องดนตรีที่ใช้ของคณะยอดนิยม มีทั้งเครื่องไทยและเครื่องมอญ เครื่องไทยได้แก่

ระนาดเอก มีจำนวน 7 ผืน สำหรับออกงานต่าง ๆ ซ้อมเพลงและต่อเพลง สลับสับเปลี่ยนกันไป รางระนาดเอกมีจำนวน 4 ราง มีทั้ง 2 แบบ คือแบบเรียบไม่มีลวดลาย และแบบมีลวดลายสวยงาม แบบไม่มีลวดลายมีจำนวน 3 ราง แบบมีลวดลายมีจำนวน 1 ราง ทั้งผืนและรางชื่อมาจากร้านช่างพิมพ์ จังหวัดอยุธยา การเก็บรักษาเมื่อไม่ใช้งานจะแขวนไว้เพื่อป้องกันการขึ้นของไม้ เมื่อนำไปใช้งานจะม้วนโดยมีภาพวางก่อนม้วนผืน เพื่อป้องกันการกระแทกไม่ให้เกิดการชำรุดเสียหาย

ระนาดทุ้ม มีจำนวน 3 ผืน สำหรับออกงาน ซ้อมเพลงและต่อเพลง รางระนาดทุ้มมีจำนวน 3 ราง มี 2 แบบคือแบบเรียบไม่มีลวดลาย และแบบมีลวดลายสวยงาม แบบไม่มีลวดลายจำนวน 2 ราง แบบมีลวดลายจำนวน 1 ราง ทั้งผืนและรางชื่อมาจากร้านช่างพิมพ์ จังหวัดอยุธยา การเก็บรักษา เมื่อไม่ใช้งานจะแขวนไว้เพื่อป้องกันการอับชื้น เมื่อนำไปใช้งานจะม้วนและยกขึ้นรถเพื่อป้องกันการกระแทกไม่ให้เกิดการชำรุด

ฆ้องวงใหญ่ มีจำนวน 1 วง สำหรับออกงาน ซ้อมเพลงและต่อเพลง ร้านฆ้องมี 2 แบบคือแบบเรียบไม่มีลวดลาย และแบบมีลวดลายสวยงาม ลูกฆ้องและร้านฆ้องชื่อมาจากร้านวสันต์ จังหวัดนครนายก การเก็บรักษา เมื่อไม่ใช้งานจะผูกไว้กับร้านฆ้อง เมื่อนำไปใช้งานจะแกะลูกฆ้องใส่ถุงปุ๋ย เพื่อป้องกันการหลุดของตะกั่ว และไม่ให้เกิดการชำรุดเสียหาย จากนั้นจึงนำไปผูกกับร้านฆ้องใหม่เพื่อใช้งาน

ฆ้องวงเล็ก มีจำนวน 1 วง สำหรับออกงาน ซ้อมเพลงและต่อเพลง ร้านฆ้องมี 2 แบบคือแบบเรียบไม่มีลวดลาย และแบบมีลวดลายสวยงาม ลูกฆ้องและร้านฆ้องชื่อมาจากร้านวสันต์ จังหวัดนครนายก การเก็บรักษา เมื่อไม่ใช้งานจะผูกไว้กับร้านฆ้อง เมื่อนำไปใช้งานจะแกะลูกฆ้องใส่ถุงปุ๋ย เพื่อป้องกันการหลุดของตะกั่ว และไม่ให้เกิดการชำรุดเสียหาย จากนั้นจึงนำไปผูกกับร้านฆ้องใหม่เพื่อใช้งาน

กลองแขก มีจำนวน 1 คู่ สำหรับออกงาน ซ้อมเพลงและต่อเพลง ชื่อมาจากบ้านสมนึก จังหวัดอยุธยา การเก็บรักษา เมื่อไม่ใช้งานจะใส่ถุงคลุมไว้ เมื่อนำไปใช้งานจะตรวจสอบเสียงว่าได้คุณภาพหรือไม่ ถ้าเสียงไม่ได้ตามที่ต้องการจะขึ้นเสียงโดยปรับเอง

ปี่ใน เป็นของส่วนตัวนักดนตรี มีจำนวน 1 เล่า ชื่อมาจากจ่านกเล็ก กรุงเทพมหานคร

ตะโพน มีจำนวน 1 ใบ สำหรับออกงาน ซื้อมาจากร้านพ่อสายหยุด อำเภอชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์ การเก็บรักษาเมื่อไม่ใช้งานจะเอาข้าวออกจากหน้าตะโพน และเช็ดให้สะอาด

กลองทัด มีจำนวน 1 คู่ สำหรับออกงาน ซื้อมาจากร้านพ่อสายหยุด อำเภอชุมแสง จังหวัด นครสวรรค์ การเก็บรักษาเมื่อไม่ใช้งานจะใส่ถุงไว้ เพื่อป้องกันการชำรุด

เครื่องประกอบจังหวะ เป็นเครื่องดนตรีที่นำมาใช้ประกอบการแสดง เพื่อให้มีจังหวะที่ กระชับ เพิ่มความสนุกสนานและมีสีสันมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ฉิ่ง 1 คู่ กรับ 1 คู่ และฉาบ 1 คู่ สำหรับแสดงงานต่าง ๆ

ภาพประกอบ 6 เครื่องเป่าพาทย์ไทยแบบไม่มีลวดลายของคณะยอดนิมม พนมมือหวาน

ภาพประกอบ 7 เครื่องเป่าพาทย์ไทยแบบมีลวดลายของคณะยอดนิมม พนมมือหวาน

เครื่องเป่าพาทย์มอญ ประกอบด้วย

ฆ้องมอญ มีจำนวน 4 โคน ประกอบด้วยรางฆ้องวงใหญ่ 3 โคน และรางฆ้องวงเล็ก 1 ราง ใช้สำหรับออกงาน ซ้อมเพลงและต่อเพลง ลูกฆ้องจะนำมาจากเครื่องไทยมาผูกกับรางเพื่อให้ออกงานต่างๆ รางซื้อจากร้านช่างพิมพ์ จังหวัดอยุธยา สำหรับแสดงงานต่างๆ เมื่อไม่ใช้งานจะใช้ผ้าคลุม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย

เปิงมาง มีจำนวน 2 คอก ตัวลูกเปิงมี 2 ชุด ซื้อมาจากพ่อสายหยุด อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนรางมีจำนวน 2 ราง รางซื้อจากร้านช่างพิมพ์ จังหวัดอยุธยา ใช้สลับสับเปลี่ยนกันเวลาแสดงงาน เมื่อไม่ใช้งานจะใช้ผ้าคลุม เพื่อกันความเสียหาย

ตะโพนมอญ มีจำนวน 1 ใบ สำหรับแสดงงานต่างๆ ซื้อจากร้านพ่อสายหยุด อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อไม่ใช้งานจะใช้ผ้าคลุม เพื่อกันความเสียหาย

ปี่ เป็นของส่วนตัวนักดนตรี ซื้อมาจากจ่านกเล็ก กรุงเทพมหานคร มีปี่ชวา และลำโพง สำหรับบรรเลงเพลงมอญ เมื่อไม่ใช้งานจะเช็ดทำความสะอาด และใส่ถุงผ้า หรือกล่องเพื่อป้องกันความเสียหาย

โหม่ง มีจำนวน 1 ชุด ใช้สำหรับแสดงงานต่างๆ ซื้อจากร้านช่างพิมพ์ จังหวัดอยุธยา เมื่อไม่ใช้งานจะใช้ผ้าคลุม เพื่อกันความเสียหาย

ภาพประกอบ 8 เครื่องดนตรีมอญคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

เพลงที่ใช้ในการบรรเลง

วงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวานนั้น ไม่มีการต่อเพลงอย่างเป็นทางการเป็นแบบแผนมากนัก เน้นการต่อเพลงหรือบรรเลงเพลง เพื่อการใช้งานเท่านั้น เพลงที่ได้จึงมีอย่างน้อยตามความเหมาะสมของงาน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมเพลงที่คณะสามารถบรรเลงได้ดังนี้

ประเภทเพลงหน้าพาทย์

- โหมโรงเช้า
- โหมโรงเย็น

ประเภทโหมโรง

- โหมโรงไอยเรศ

ประเภทเพลงเถา

- กล่อมনারี
- แหกบรเทศ
- เขมรปากท่อ
- ช้างประสาน
- มอญแก้ทัพ
- มอญจิกกี้

ประเภทเพลงสองชั้น

- กราวรำมอญ
- ครอบจักรวาล
- จีนใจย่อ
- เทพชาติรี
- เทวาประสิทธิ์
- แผลงภูทอง
- ดั้นบรเทศ
- ดับวิวาท์พระสมุทร
- มอญอ้อยอิง
- สุดสงวน
- ลาวเสียงเทียน
- นางนาค
- ลงสรง
- มหาชัย
- กราวไน
- ดาวทอง

- กลองโยน
- แขกภาระตะ
- มอญประจำวัด
- มอญประจำบ้าน
- ดาวกระจ่าง
- นางหงส์
- มอญจุดเทียน
- แสนคำนี้ง
- ราชนิเกริง
- สีแคว
- สร้อยสนตัด
- เก้าทัพ

นักดนตรีวงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวาน มีนักดนตรีทั้งสิ้น 7 คน

ภาพประกอบ 9 นายปริญญา หวังผลกลาง

นายปริญญา หวังผลกลาง หัวหน้าวง
ตำแหน่ง ระนาดเอก
อายุ 34 ปี
การศึกษา จบปวส.แผนกไฟฟ้ากำลัง
วิทยาลัยเทคโนโลยีตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
อาชีพ นักดนตรี/ค้าขาย

ภาพประกอบ 10 นางสาวสรินทร์ ชูจิตร

นางสาวสรินทร์ ชูจิตร
ตำแหน่ง ช่างวงใหญ่
อายุ 32 ปี
การศึกษา จบปวส.บัญชี
วิทยาลัยเทคโนโลยีสะพานหิน จังหวัดพิจิตร
อาชีพ นักดนตรี/ค้าขาย

ภาพประกอบ 11 นายสมนึก บำรุงรัตน์

นายสมนึก บำรุงรัตน์
ตำแหน่ง ระนาดทุ้ม
อายุ 58 ปี
การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพ นักดนตรี/รับเล่นดนตรี

ภาพประกอบ 12 นายวีเชียร หวังผลกลาง

นายวีเชียร หวังผลกลาง

ตำแหน่ง เปิงมาง

อายุ 27 ปี

การศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กศน.

อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

อาชีพ นักดนตรี/รับเล่นดนตรี

ภาพประกอบ 13 นายสุริยา วิสุทธิจินดา

นายสุริยา วิสุทธิจินดา
อายุ 28 ปี
ตำแหน่ง ตะโพน, กลองแขก
การศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
กศน. อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
อาชีพ นักดนตรี

ภาพประกอบ 14 นายอนุพงศ์ บุญเลี้ยง

นายอนุพงศ์ บุญเลี้ยง
ตำแหน่ง ปี
อายุ 23 ปี
การศึกษา จบปวส. ช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร จังหวัดพิจิตร
อาชีพ นักดนตรี/นักศึกษา

ภาพประกอบ 15 นายรัชช บุตริ

นายรัชช บุตริ

อายุ 28 ปี

ตำแหน่งเครื่องประกอบจังหวัด

การศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 2

อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

อาชีพ นักดนตรี/เกษตรกร

พิธีกรรมความเชื่อ

คณะยอดนิยม พนมมือหวานนั้นก่อตั้งขึ้นได้เนื่องจากมีความเชื่อและความศรัทธาในตัวพ่อแก่ อีกนัยหนึ่งยังถือได้ว่าพ่อแก่ได้ตั้งใจให้ก่อตั้งวงดนตรีขึ้น นายพรหมจึงก่อตั้งวงดนตรีขึ้นมาจนมีชื่อเสียงจนถึงในปัจจุบัน งานไหว้ครูของคณะยอดนิยมจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการบูชาครู ที่สั่งสอนวิชา และให้อาชีพ งานจะจัดขึ้นในวันพฤหัสบดีแรกของเดือน 9 (นับเดือนไทย) เป็นประจำทุกปี โดยให้อาจารย์สำริด น้อยภู่ ซึ่งทางคณะนับถือ และยังเป็นอาจารย์ของวง เป็นผู้ประกอบพิธี โดยปกติทางคณะจะจัด 2 วัน ในวันแรกก่อนพิธี จะทำการโหมโรงเย็น เพื่อเป็นการบอกกล่าวที่บ้านมีงาน หลังจากนั้นจะช่วยกันจัดเตรียมงาน จัดของเพื่อใช้ในวันพิธี เมื่อถึงวันงานมีการจัดโต๊ะวางเค็ยร

โดยใช้เศียรพระพิฆเนศ เศียรปู้รอด ตะโพนไทย ตั้งตามลำดับ รองพื้นด้วยผ้าขาว ของเช่นไหวมี หัวหมู 4 หัว แบ่งเป็น สุก 3 หัว ดิบ 1 หัวไก่ 9 ตัว สุก 8 ตัว ดิบ 1 ตัว ปลาช่อนสุก 1 ตัว ดิบ 1 ตัว ผีอกต้ม มันต้ม ฟักทองต้ม นม เนย ขนมต้มแดง ต้มข้าว ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ถ้วยฟู ขนมฟักทอง ผลไม้ตามฤดูกาล เช่น กล้วยหอม สาลี่ แอปเปิ้ล ลองกอง องุ่น ฝรั่ง เหล้าแดง 2 ขวด เหล้าขาว 2 ขวด เบียร์ 2 ขวด น้ำเปล่า น้ำเขียว น้ำแดง น้ำส้ม บายศรีปากชาม 1 คู่ ชั้น 5 1 คู่ อ้อยและหญ้าแพรก วางไว้หน้าพระพิฆเนศ ข้าวตอก ดอกไม้ ถั่ว งา หมากพลู กล้วยชาม้วน อย่างละ 1 ชุด ทางคณะจะเป็นผู้บรรเลงเพลงหน้าพาทย์ และให้อาจารย์เป็นผู้ประกอบพิธี โดยมากผู้มาร่วมงานจะเข้าเจิมหน้าเพื่อเป็นสิริมงคล หากต้องการครอบครุทางเจ้าภาพจะเตรียมขันไว้ให้ โดยคิดค่าขัน 109 บาท

โอกาสในการบรรเลง

วงดนตรีคณะยอดนิยม โดยมากจะแสดงประกอบลิเก แต่ยังมีรับงานแสดงอื่นๆ สามารถแบ่งประเภทเป็นวงปี่พาทย์ไทย และวงปี่พาทย์มอญ วงปี่พาทย์ไทย งานที่รับแสดงโดยทั่วไปได้แก่ งานฉลองกฐิน การบวงสรวง งานบวชนาค งานแต่งงาน งานไหว้ครู งานทรงเจ้า งานแก้บน ดำรงวงปี่พาทย์มอญ งานที่รับแสดงของวงคือ งานแสดงประกอบลิเก งานศพ แต่ละงานสามารถยืดหยุ่นในการจัดการคนหรือรูปแบบวงได้ตามแต่ที่เจ้าของงานต้องการ

การบริหารจัดการภายในวง

วงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวาน เป็นวงดนตรีอาชีพ ซึ่งรับงานหลายๆประเภทและมีงานอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการภายในวงนั้นสามารถแยกออกได้ดังนี้

การรับงาน

วงปี่พาทย์ยอดนิยม พนมมือหวาน เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในอำเภอตะพานหินแล้ว การรับงานโดยมากนั้น ผู้จ้างหรือเจ้าของงานจะเดินทางมาหาที่บ้านเพื่อจ้างงาน หรือโทรศัพท์มาติดต่อเพื่อจ้างงาน ในบางกรณี เจ้าของเองได้มีการประชาสัมพันธ์โดยที่เวลาไปงานต่างๆ จะแจกนามบัตรของตนเองให้กับผู้ชม หรือผู้ที่สนใจอีกด้วย เป็นการประชาสัมพันธ์ให้วงเป็นที่รู้จักอีกทางหนึ่ง และการรับงานแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับงานว่าเล่นในงานอะไร สถานที่ไหน ระยะเวลาใกล้หรือไกลมากเพียงใด อัตราค่าจ้างก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละงาน

อัตราค่าแสดงการรับงานแสดงนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของงาน จำนวนเครื่องดนตรี และระยะเวลาในการเดินทาง ซึ่งทางคณะยอดนิยม พนมมือหวานได้กำหนดไว้คือ

ประเภทวงปีพาทย์ไทย

งานแต่งงาน งานบวชนาคน งานฉลองกฐิน รับงานประมาณ 3,500 บาท คำนักดนตรีดังนี้

ระนาดเอก 500 บาท / งาน

ปี 500 บาท / งาน

ฆ้องวงใหญ่ 400 บาท / งาน

เครื่องหนัง 400 บาท / งาน

เครื่องประกอบจังหวะ 300 บาท / งาน

ส่วนที่เหลือเป็นค่ารถและ ค่าเช่าเครื่องดนตรี

ประเภทงานไหว้ครู งานทรงเจ้า งานบรวงสรวง รับงานประมาณ 5,000 บาท คำนักดนตรี

ดังนี้

ระนาดเอก 500 บาท / งาน

ระนาดทุ้ม 400 บาท / งาน

ฆ้องวงใหญ่ 400 บาท / งาน

ฆ้องวงเล็ก 400 บาท / งาน

ปี 500 บาท / งาน

เครื่องหนัง 400 บาท / งาน

เครื่องประกอบจังหวะ 300 บาท / งาน

ส่วนที่เหลือเป็นค่ารถ ค่าเช่าเครื่องดนตรี

งานประเภทแก้บน รับงานประมาณ 1,000 บาท คำนักดนตรี ดังนี้

ระนาดเอก 300 บาท / งาน

เครื่องหนัง 200 บาท / งาน

เครื่องประกอบจังหวะ 200 บาท / งาน

ส่วนที่เหลือเป็นค่ารถ และค่าเช่าเครื่องดนตรี

ประเภทวงปีพาทย์มอญ

งานศพ รับงานประมาณ 6,000 บาท คำนักดนตรี ดังนี้

ระนาดเอก 500 บาท / งาน

ปี 500 บาท / งาน

ระนาดทุ้ม 400 บาท / งาน

ฆ้องวงใหญ่ 400 บาท / งาน

ฆ้องวงเล็ก 400 บาท / งาน

เปิงมาง 400 บาท / งาน
 ตะโพนมอญ 400 บาท / งาน
 เครื่องประกอบจังหวะ 300 บาท / งาน
 ส่วนที่เหลือเป็นค่ารถ และค่าเช่าเครื่องดนตรี

งานแสดงประกอบลิเก รับงานประมาณ 4,500 บาท ค่านักดนตรี ดังนี้

ระนาดเอก 500 บาท / งาน
 ปี่ 500 บาท / งาน
 ระนาดทุ้ม 400 บาท / งาน
 ซอด้วงใหญ่ 400 บาท / งาน
 เปิงมาง 400 บาท / งาน
 ตะโพนมอญ 400 บาท / งาน
 เครื่องประกอบจังหวะ 300 บาท / งาน
 ส่วนที่เหลือเป็นค่ารถ และค่าเช่าเครื่องดนตรี

แสดงลิเกจังหวัดจันทรา
สุกัลยา ดาราทิพย์
 อ.คะพานหิน จ.พิจิตร 089-0406083, 056-622130

วัน เดือน ปี	รายการ	ผู้เฝ้า	หมายเหตุ
1 มี.ค.57	งานทำบุญวัดบ้านท่าช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร	คุณบุญยืน ศักดิ์	เวที 2 ชั้น
2 มี.ค.57	งานทำบุญวัดบ้านท่าช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร	คุณบุญยืน ศักดิ์	เวที 2 ชั้น
5 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	นายสัมพันธ์ นายอิน	เวที 2 ชั้น
9 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	นายสัมพันธ์ นายอิน	เวที 2 ชั้น
13 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	นายสุข นายไอลง	เวที 2 ชั้น
14-15 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	ผู้เฝ้าผู้เฝ้า	เวที 2 ชั้น
16 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	พระบาททอง	เวที 2 ชั้น
18 มี.ค.57	งานทำบุญวัดบ้านท่าช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร	คุณบุญยืน ศักดิ์	เวที 2 ชั้น
20 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	ด้านหน้า หน้าเวที	เวที 2 ชั้น
22 มี.ค.57	งานทำบุญวัดบ้านท่าช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร	ด้านหน้า หน้าเวที	เวที 2 ชั้น
23 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	ผู้เฝ้าผู้เฝ้า	เวที 2 ชั้น
24 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	คุณบุญยืน ศักดิ์	เวที 2 ชั้น
29-30 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	คุณบุญยืน ศักดิ์	เวที 2 ชั้น
2 มี.ค.57	งานประเพณีไหลของน้ำพระ วัดท่ามะพร้าว อ.เมือง จ.พิจิตร	พ่อตาแม่ยาย	เวที 2 ชั้น
3 มี.ค.57	งานทำบุญวัดบ้านท่าช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร	นายสัมพันธ์ นายอิน	เวที 2 ชั้น

ภาพประกอบ 16 ตัวอย่างตารางรับงานของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน

การนัดหมายเวลางาน

การนัดหมายเวลางาน ขึ้นอยู่กับงานว่าจัดช่วงเวลาใด และมีระยะทางใกล้ไกลมากแค่ไหน โดยจะนัดหมายล่วงหน้าประมาณ 1 ชั่วโมง ครึ่ง เพื่อทำการขนย้ายเครื่องดนตรี และใช้เวลาในการเดินทาง เมื่อถึงที่หมายหรือถึงงานที่จะทำการแสดงแล้ว ช่วยกันจัดวางเตรียมพร้อมที่จะบรรเลง

การแต่งกาย

การแต่งกายของนักดนตรี ทางคณะจะมีเสื้อของวงให้ใส่ มีสกรีนทางด้านหน้าเป็นชื่องวง โดยมีเสื้อทุกสีครบทั้ง 7 วัน แบ่งปีนสีละวัน เช่น งานวันอังคารจะใส่เสื้อสีชมพู งานวันศุกร์จะใส่เสื้อสีฟ้า หากเป็นงานศพ คณะจะมีเสื้อ สีขาว หรือ สีดำ ให้ใส่

ภาพประกอบ 17 ตัวอย่างเสื้อวง งานทั่วไป

ภาพประกอบ 18 ตัวอย่างเสื้อวง งานศพ

การดูแลรักษาเครื่องดนตรี

วงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวาน หลักๆจะใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีและเครื่องหนัง เมื่อเกิดความเสียหายกับเครื่องดนตรี ก็จะดูแล ซ่อมแซมกันเอง เครื่องดนตรีประเภทระนาดเมื่อไม่ใช้งานจะแขวนไว้เพื่อป้องกันการขึ้นของไม้ ช้องถ้าไม่ใช้งานจะนำตั้งไว้ หรือนำไปใช้งานจะนำลูกช้องออกมาจากร้านช้องและใส่ถุงแยกไป เพื่อป้องกันการชำรุดเสียหายหรือตะกั่วหลุด เมื่อตะกั่วหลุด จะติดใหม่เอง บางกรณีที่นอกเหนือจากความสามารถในการทำเอง จะส่งไปทางร้านแถบจังหวัดอยุธยา เครื่องดนตรีประเภทเครื่องหนังโดยปกติจะใส่ถุงหรือใช้ผ้าคลุมเมื่อไม่ใช้งาน และดูแลชิ้นหนังเองบ้าง หรือบางกรณีที่เสียหายชำรุดมากจะส่งไปยังร้านฟอสาวยหยุด อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้ดูแลซ่อมแซมให้

ภาพประกอบ 19 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี ระนาด

ภาพประกอบ 20 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี ไม่ได้ใช้งาน

ภาพประกอบ 21 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี เมื่อนำไปใช้งาน

พาหนะในการเดินทาง

โดยปกติแล้วถ้ารับงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับลิเก ทางคณะจะนำเครื่องดนตรีขึ้นรถไปเอง เป็นรถกระบะยี่ห้อ อีซูซุ สีขาวสำหรับชนเครื่องดนตรี และนักดนตรีไปด้วยพร้อมกัน ถ้างานไหนไม่ไกลมากนัก จะให้นักดนตรีเดินทางไปเอง แต่ถ้าแสดงร่วมกับลิเก ทางคณะลิเกจะนำรถมารับและเดินทางไปด้วยพร้อมกัน

ภาพประกอบ 22 รถของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

ภาพประกอบ 23 รถคณะลิเกรุ่งทิพย์ จันทรา

ศึกษารวบรวมบทเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เนื่องจากวงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวานมีการถ่ายทอดโดยการจดจำเพียงอย่างเดียวไม่มีการบันทึกโน้ตเก็บไว้ ผู้วิจัยจึงศึกษาได้ศึกษารวบรวมเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน โดยการยกตัวอย่างงาน เพื่อให้เห็นลักษณะของวงดนตรี นักดนตรี ขั้นตอนการบรรเลง และเพลงที่ใช้ในการบรรเลง โดยแยกเป็นงานที่ใช้วงปี่พาทย์ไทย และงานที่ใช้วงปี่พาทย์มอญ

วงปีพาทย์ไทย ประกอบด้วย งานแต่งงาน งานบวชนาค และงานไหว้ครู ประเภททรงเจ้า ผู้วิจัยศึกษาขั้นตอนการบรรเลงและรวบรวมโน้ตของคณะยอดนิยม ในงานต่างๆ อาจมีบทเพลงซึ่ง บรรเลงซ้ำกัน และเพลงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละงานอาทิ งานแต่ง ต้องบรรเลงเพลงดับวิवाห์พระ สมุทฺร งานบวชบรรเลงกราวในออกเซ็ด และงานไหว้ครูประเภททรงเจ้าบรรเลงเพลงภาษาต่างๆ โดยมีการบันทึกโน้ตเป็นทางซ็อง และบันทึกโน้ตจากการบรรเลงของอาจารย์สำริด น้อยภู ซึ่งเป็นผู้ ต่อเพลงให้กับนักดนตรีคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

งานแต่งงาน ทางคณะยอดนิยม พนมมือหวานจะรับบรรเลงงานแต่งงานในเวลาเช้า เท่านั้น

ลักษณะวงดนตรี ปีพาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย

ระนาดเอก 1 ราง
 ซ็องวงใหญ่ 1 วง
 ปี่ใน 1 เล้า
 ตะโพน 1 ใบ
 กลองทัด 1 คู่
 เครื่องประกอบจังหวะ ฉิ่ง กรับ ฉาบ

นักดนตรี

นายปริญญา	หวังผลกลาง	ระนาดเอก
นางสาวสรินทร์	ชูจิตร	ซ็องวงใหญ่
นายอนุพงศ์	บุญเลี้ยง	ปี่ใน
นายสุริยา	วิทสุทธิจินดา	เครื่องหนัง (ตะโพน กลองทัด)
นายรัชช	บุตรี	เครื่องประกอบจังหวะ

ขั้นตอนการบรรเลง

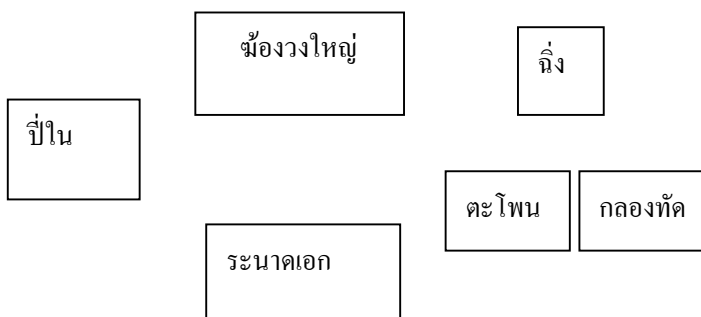
วงดนตรี เดินทางถึงสถานที่จัดงานประมาณ 05.00 - 05.30 จากนั้นจึงจัดเตรียมเครื่องดนตรี ให้เรียบร้อย เตรียมพร้อมที่จะบรรเลง เมื่อเตรียมเครื่องดนตรีเรียบร้อยแล้วจึงขอเครื่องไหว้ครูจากเจ้าภาพงาน ได้แก่ดอกไม้ ธูป เทียน เหล้า บุหรี่ และเงินก่านล 12 บาท เมื่อทางเจ้าภาพจัดเตรียมเครื่องไหว้ครูให้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายปริญญญา จึงให้นักดนตรีไหว้ครู โดยไหว้และท่องบทไหว้ครูของตนเอง เมื่อนักดนตรีทั้งหมดไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว จึงเตรียมความพร้อมและเริ่มต้นการบรรเลงเวลาประมาณ 06.00 – 06.30 น. ไม่เกินกว่านี้ วงเริ่มบรรเลงเพลงโหมโรงตามแต่จะเลือกใช้ บางงานอาจบรรเลงโหมโรงโอยเรศสามชั้น บางงานอาจบรรเลงเพลงโหมโรงเช้า เมื่อบรรเลงเพลงโหมโรงเรียบร้อยแล้วนั้น ในระหว่างรอพระสงฆ์หรือพิธีสงฆ์ จึงบรรเลงเพลงเถา หรือเพลงสองชั้น ทั่วไปโดยเลือกเพลงที่ชื่อเป็นมงคลหรือเพลงที่บุคคลทั่วไปรู้จักมาบรรเลงและมีความเหมาะสมกับงานแต่งงาน จากนั้นเมื่อพระสงฆ์เดินทางมาถึงเวลาประมาณ 07.30 น. บรรเลงเพลงรับพระ และเริ่มต้นเข้าพิธีทางสงฆ์ ซึ่งเข้าพิธีสงฆ์จะบรรเลงเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในพิธีตอนจุดธูปเทียน เพลงสาธุการ เมื่อจุดธูปเทียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเข้าช่วงพิธีการ และเมื่อพระสวดจบ ทางเจ้าภาพจะถวายอาหารพระสงฆ์ฉันอาหาร ทางเจ้าภาพจะรดน้ำสังข์ไปพร้อมกัน (เป็นประเพณีของแถบนั้น) ช่วงเวลานี้วงดนตรีจะบรรเลงเพลงประกอบพิธีด้วย โดยมากใช้เพลงสองชั้น จนกระทั่งพระสงฆ์ฉันอาหารเรียบร้อยแล้ว วงดนตรีบรรเลงเพลงส่งพระ หากเสร็จสิ้นพิธีสงฆ์ ส่งพระเรียบร้อยแล้วแต่ยังรดน้ำสังข์ไม่เสร็จ วงดนตรีจะบรรเลงจนกว่าแขกจะรดน้ำสังข์เสร็จ จึงถือว่าเสร็จสิ้นการบรรเลงงานแต่งงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สามารถเก็บเครื่องดนตรี

งานบวชภาค รับประทานอาหาร

ลักษณะวงดนตรี ปีพาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย

ระนาดเอก	1 ราง
ฆ้องวงใหญ่	1 วง
ปี่ใน	1 เลา
ตะโพน	1 ตัว
กลองทัด	1 คู่

เครื่องประกอบจังหวะ ฉิ่ง กรับ ฉาบ

นักดนตรี

นายปริญญา	หวังผลการ	ระนาดเอก
นางสาวสรินทร์	ชูจิตร์	ฆ้องวงใหญ่
นายอนุพงศ์	บุญเลี้ยง	ปี่ใน
นายสุรียา	วิทสุทธิจินดา	เครื่องหนัง
นายรัชช	บุตรี	เครื่องประกอบจังหวะ

ขั้นตอนการบรรเลง

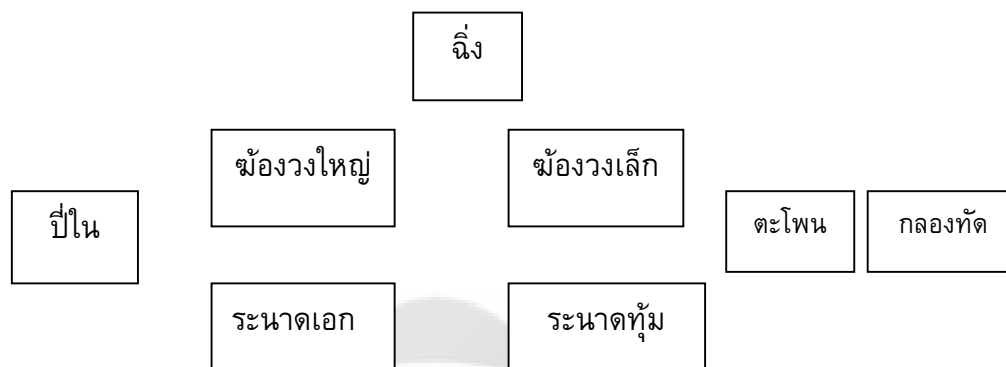
ในงานทำขวัญนาคขึ้นอยู่กับเจ้าภาพว่าจะจัดเวลาไหน เมื่อวงดนตรีเดินทางไปถึงสถานที่จัดงานเรียบร้อยแล้ว จึงจัดเตรียมเครื่องดนตรีให้พร้อมสำหรับการบรรเลง จากนั้นจึงขอเครื่องไหว้ครูจากเจ้าภาพ ได้แก่ดอกไม้ ธูป เทียน เหล้า บุหรี่ และเงินกำนล 12 บาท และให้วั้ครูเตรียมความพร้อมในการบรรเลง โดยนักดนตรีไหว้และทองบทไหว้ครูของตนเอง เมื่อไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มต้นบรรเลงโหมโรง โดยปกติทางวงดนตรีจะบรรเลงโหมโรงเย็น จนเมื่อจบโหมโรงเย็น จึงบรรเลงเพลงทั่วไปเพื่อรอมอทำขวัญนาคพร้อมในการประกอบพิธี ประมาณ 2-3 เพลง เมื่อมอทำขวัญนาคพร้อมในการประกอบพิธีจึงเข้าสู่พิธีการ เริ่มด้วยมอทำขวัญนาคจะร้องดำเนินเรื่องราวตั้งแต่เกิด สลับกับการเรียกเพลงกับวงดนตรี ซึ่งโดยปกติวงดนตรีจะรู้จักกับมอทำขวัญนาคอยู่แล้ว ทำให้มอทำขวัญนาครู้ว่าทางวงดนตรีได้เพลงใดบ้าง บางกรณีซึ่งทางวงดนตรีไม่รู้จักมอทำขวัญนาคอีกทั้งมอทำขวัญนาคเรียกเพลงซึ่งทางวงดนตรีไม่สามารถบรรเลงได้ วงดนตรีจะปรับเพลงที่บรรเลงให้เหมาะสมกับมอทำขวัญนาค พิธีดำเนินไปมอทำขวัญนาคจะดำเนินเรื่องไปเรื่อยๆ จนมอกล่าวจบถึงช่วงขอลาบวช วงดนตรีบรรเลงเพลงกราวในออกเชิด ระยะเวลาในการบรรเลงนั้นขึ้นอยู่กับมอทำขวัญ ถ้าเป็นช่วงเช้าโดยส่วนใหญ่จะเสร็จไม่เกินเวลา 12.00 น. โดยประมาณ และถ้าเป็นช่วงบ่ายจะเสร็จไม่เกินเวลา 16.00น. โดยประมาณ หลังจากบรรเลงดนตรีเสร็จเรียบร้อยแล้ว บางกรณีนักดนตรีจะช่วยเหลือเจ้าภาพต่อด้วยการช่วยจัดโต๊ะสำหรับงานเลี้ยงช่วงเย็น

งานไหว้ครู งานไหว้ครูที่ทางคณะยอดนิยม พนมมือหวานรับแสดงนั้น จะเป็นงานไหว้ครูเกี่ยวกับการทรงเจ้าเท่นั้น

ลักษณะวงดนตรี ปี่พาทย์เครื่องคู่ ประกอบด้วย

ระนาดเอก	1	ราง
ระนาดทุ้ม	1	ราง
ฆ้องวงใหญ่	1	วง
ฆ้องวงเล็ก	1	วง
ปี่ใน	1	เลา

ตะโพน 1 ตัว
 กลองทัด 1 คู่
 เครื่องประกอบจังหวะ ฉิ่ง กรับ ฉาบ

นักดนตรี

นายปริญญา	ห้วงผลกลาง	ระนาดเอก
นายสมนึก	บารุรัตน์	ระนาดทุ้ม
นางสาวสรินทร์ ชูจิตร	บุญเลี้ยง	ฆ้องวงใหญ่
นายอนุพงศ์	ห้วงผลกลาง	ปี่ใน
นายวิเชียร	วิทสุทธิจินดา	เครื่องหนัง (ตะโพน)
นายสุริยา	บุตรี	เครื่องหนัง (กลองทัด)
นายธวัช		เครื่องประกอบจังหวะ

** ฆ้องวงเล็ก จะจ้างนักดนตรีจากวงอื่นมาช่วยบรรเลง

ขั้นตอนการบรรเลง

งานไหว้ครูประเภททรงเจ้านั้น การจัดงานขึ้นอยู่กับผู้จัดว่าจะสะดวกเวลาใด โดยมากจะรับงานในช่วงเช้า เมื่อวงดนตรีเดินทางไปถึงสถานที่จัดงานแล้วนั้น จะจัดวางเครื่องดนตรีเพื่อเตรียมความพร้อม เมื่อจัดวางเครื่องดนตรีเรียบร้อยแล้วจะขอเครื่องไหว้ครูจากเจ้าภาพได้แก่ ดอกไม้ รูปเทียน และเงินกำนัลจำนวน 12 บาท และไหว้ครูโดยนายปริญญาเป็นผู้บอกนักดนตรีภายในวง ให้ทุกคนไหว้ครู นักดนตรีจะไหว้และทอ้งบทไหว้ครูของตนเองในใจ ถือว่าเป็นการไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว เมื่อไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว จึงเตรียมการบรรเลงเพลง โดยเริ่มจากบรรเลงโหมโรงเช้าจนจบ จากนั้นเมื่อเข้าสู่พิธีการเริ่มต้นด้วยจุดรูปเทียนจะบรรเลงเพลงสาธุการ ทางคณะจะบรรเลงเพลงตามคนอ่านโองการเรียกเพลง โดยมากจะเป็นเพลงหน้าพาทย์ ในบางกรณีเมื่อคนอ่านโองการเรียกเพลงหน้าพาทย์ขั้นสูงซึ่งไม่สามารถบรรเลงได้จะบรรเลง วงจะบรรเลงเพลงเหาะ หรือเพลงรัว แทน ซึ่งถือว่าเป็นเพลงประเภทเดียวกัน เมื่อบรรเลงเพลงหน้าพาทย์จนถึงกระบวนความถึงเพลงจังหวะเร็ว จะ

เลือกเพลงภาษาต่างๆ เช่น มอญจ๊กก๊ี่ จีนไฉยอ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นการออกแขกให้ผู้อ่านโองการสามารถร่ายรำประกอบพิธีการได้อย่างครบถ้วน เมื่อเสร็จพิธีการวงดนตรีบรรเลงเพลงมหาชัยเพื่อให้เป็นศิริมงคลแก่ผู้เข้าร่วมพิธี จึงถือว่าเสร็จสิ้นการบรรเลงดนตรีประกอบงานไหว้ครู

เพลงที่ใช้ในการบรรเลง เพลงที่ใช้บรรเลงในงานแต่งงานได้แก่ผู้วิจัยรวบรวมเพลงที่ใช้เป็นประจำในงานแต่งงานของคณะยอดนิยมน พนมมือหวาน อาจมีการปรับเปลี่ยนเพลงตามความเหมาะสมของงาน บันทึกโน้ตเป็นทางฆ้อง จากการบรรเลงของอาจารย์สำริด น้อยภู่ง ซึ่งเป็นผู้ต่อเพลงให้กับนักดนตรีคณะยอดนิยมน

โหมโรงไอยเรศ

เพลงเร็วรับพระ

สาธุการ

ดับวิวาท์พระสมุทร

ลาวเสียงเทียน สองชั้น

สุดสวงน สองชั้น

ทเวาประสิทธิ์ สองชั้น

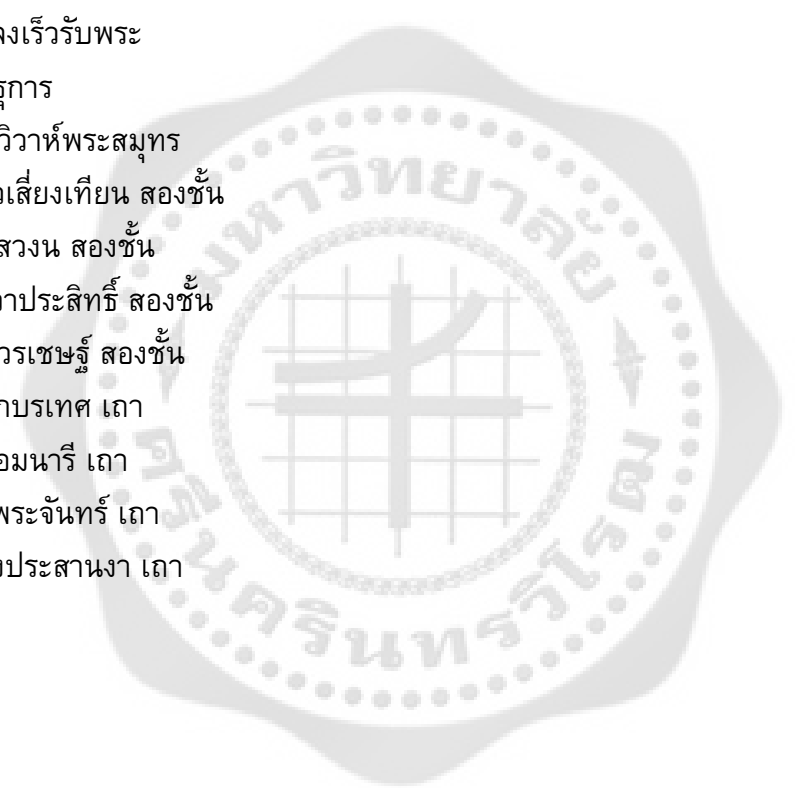
ต้นวรเชษฐ์ สองชั้น

แขกบรเทศ เถา

กล่อมนารี เถา

ใส่พระจันทร์ เถา

ช้างประสานงา เถา

โหมโรงไอยเรศ

ท่อน 1

- - - ม	- - ข ข	- วี ตี ล	- ข - ม	- ข - ร	- ม - ข	- วี ตี ล	- ข - ม
- - - ฑ	- ข - -	- ร ต ล	- ข - ฑ	- ข - ล	- ฑ - ข	- ร ต ล	- ข - ฑ

- ต - ต	- - - ร	- - - ม	- - - ข	- - - รม	- ข - ล	- วี - -	ตี ตี - วี
- ข - ข	- - - ล	- - - ฑ	- - - ข	- - - ต	- - - -	- - - ต	- - - ร

- ตี - ฑ	- ล - -	- ขข	- ข	ลฑ ตี วี	- วี - มี	- วี - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ข
- ข - -	ล ข - ร	- ข ร	- - - ร	- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ข	

- ข	ลฑ	- - ตี วี	- มี - -	วี ตี - -	- - วี -	ฑ ล - -	ล - ฑ	- ข ม - ข
ร - ข	- ล ฑ - -	ตี - วี ตี	- - ฑ ล	- ฑ - ล	- - ข ม	- ลล - ล	- - - ร	

- - - ตี	- - วี วี	- - - มี	- - - วี วี	ข ข ม -	- ต รม	- - ร ม	- - พ ข
- - - ต	- ร - -	- - - ม	- ร - -	- ม - รต	ข - ต -	ร ต - -	ร ม - -

- ข	ลฑ	- - ตี วี	- มี - -	วี ตี - -	- - วี -	ฑ ล - -	ล - ฑ	- ข ม - ข
ร - ข	- ล ฑ - -	ตี - วี ตี	- - ฑ ล	- ฑ - ล	- - ข ม	- ลล - ล	- - - ร	

กลับต้น

- มี - -	มี วี - -	วี ตี - -	ตี ล - -	วี ตี - -	ตี ล - -	ล ข - -	ข ม - -
- - วี ตี	- - ตี ล	- - ล ข	- - ข ม	- - ล ข	- - ข ม	- - ม ร	- - ร ต

- ข - ม	- - ข ข	- ล - ข	- - ล ล	- ตี - มี	วี ตี - -	ล ล - -	ข ข - ม
- ข - ฑ	- ข - -	- ล - ข	- ล - -	- ต - ม	ร ต - ล	- - - ข	- - - ฑ

- มี - -	มี วี - -	วี ตี - -	ตี ล - -	วี ตี - -	ตี ล - -	ล ข - -	ข ม - -
- - วี ตี	- - ตี ล	- - ล ข	- - ข ม	- - ล ข	- - ข ม	- - ม ร	- - ร ต

นำ

นำ

- - - -	- - - -	- - ข ล	ตี วี - ตี	- - - -	- - - -	ฑ ล - -	ฑ ตี วี มี
- - - -	- - - -	ร ม - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- - มี มี	- - มี มี	- - มี มี	- - มี มี	- - มี มี	- - มี มี	- - วี วี	- - ตี ตี
- - - ข	- - - ล	- - - ข	- - - ม	- - - ข	- - - ม	- - - ร	- - - ต

- - - มี	วี - วี -	- - - -	ฑ ตี - ตี	- - - มี	วี - วี -	- - มี วี	ตี - ตี -
- - ตี -	- - ตี -	- - - -	- - ฑ ล	- - ฑ -	- - ตี -	- - - -	- - - -

ข้อ 2

- - - ล	- - - ตี	- - - ี่	- - - ตี	- - - ล	- - - ช	- - - ตี	- - - ี่	- - - ม
- - - ม	- - - ต	- - - ี่	- - - ต	- - - ม	- - - ต	- - - ี่	- - - ม	- - - ม

- - - ร	- - - ล	- - - ตี	- - - ม	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี	- - - ล	- - - ม
- - - ต	- - - ช	- - - ต	- - - ช	- - - ี่	- - - ตี	- - - ล	- - - ช	- - - ม

ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	ช ช ช -	- - - ร	- - - ล	- - - ี่	- - - ช	- - - ล
- - - ร	- - - ม	- - - ี่	- - - ม	ช - - -	ร - - -	- - - ตี	ช - - -	- - -

ตี ี่ - -	- - - ร	- - - ี่	- - - ช	- - - ม	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี	- - - ล
- - - ตี	- - - ล	- - - ช	- - - ม	- - - ี่	- - - ม	- - - ี่	- - - ล	- - - ม

- - - ล	- - - ตี	- - - ี่	- - - ตี	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี	- - - ี่	- - - ตี
- - - ม	- - - ต	- - - ี่	- - - ต	- - - ี่	- - - ล	- - - ล	- - - ตี	- - - ช

- - - ร	- - - ล	- - - ี่	- - - ช	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี	- - - ี่	- - - ตี
- - - ต	- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ี่	- - - ล	- - - ล	- - - ตี	- - - ช

- - - ช	- - - ม	- - - ตี	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี
- - - ตี	- - - ช	- - - ร	- - - ี่	- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ม	- - - ต

- - - ร	- - - พ	- - - ล	- - - ช	- - - พ	- - - ช	- - - ม	- - - ร	- - - ต
- - - ต	- - - ร	- - - พ	- - - ช	- - - ม	- - - ร	- - - ล	- - - ล	- - - ช

กลับต้น

ข้อ 3

- - - ล	- - - ช	- - - ตี	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่
- - - ม	- - - ร	- - - ต	- - - ี่	- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ร	- - - ม

- - - ช	- - - ตี	- - - ี่	- - - ี่	- - - ล	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี	- - - ี่
- - - ร	- - - ล	- - - ร	- - - ม	- - - ล	- - - ี่	- - - ล	- - - ล	- - - ช

- - - -	- - - ตี	- - - ตี	- - - ี่	- - - ี่	- - - -	- - - ช	- - - ช	- - - ล
- - - -	- - - ต	- - - ี่	- - - ล	- - - -	- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ม

- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ล
- - - -	- - - ล	- - - ต	- - - ร	- - - ม	- - - ล	- - - ร	- - - ม	- - - ช

- - - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ตี	- - - ตี	- - - ี่	- - - ล	- - - ล	- - - ช
- - - ตี	- - - ตี	- - - ตี	- - - ล	- - - ล	- - - -	- - - ช	- - - ช	- - - ม

- - - -	ช ล - ล	- - มี่ ี่	ตี้ - ตี้ -	- - มี่ -	ี่ มี่ - มี่	- - - มี่	ี่ - ี่ -
- - ร ม	- - ช ม	- - - -	- ล - ล	- - - ตี้	- - ี่ -	- - ตี้ -	- ตี้ - ตี้

ี่ ี่ ี่ -	ี่ ี่ ี่ -	ี่ ี่ ี่ -	ี่ ี่ ี่ -	ี่ มี่ - -	ี่ ฑ - -	ฑ ล - -	- ช - ล
- - - ล	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฑ	- - ี่ ฑ	- - ล ช	- - ช ม	- - - ม

- - ช ล	- ตี้ - ล	- - ช ล	- - ตี้ ี่	- - มี่ -	มี่ - ี่ -	ตี้ - ี่ -	ี่ - ตี้ -
- ม - -	ช - ช -	ช ม - -	ช ล - -	- - - ี่	- ตี้ - ล	- ล - ตี้	- ล - ช

กลับต้น

ย้อน 4

- - - -	- มี่ - มี่	- - - -	- มี่ - มี่	- - - -	- ตี้ - ตี้	- - - -	- มี่ - มี่
- - - -	ม - ช ม	- - - -	ม - ช ม	- - ช ล	ฑ - ฑ ช	- - ฑ ตี้	ี่ - ร ฑ

- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ล ล	- - ี่ ี่	- - ตี้ ตี้	- - ล ล	- - ช ช
- - - ล	- - - ฑ	- - - ช	- - - ล	- - - ร	- - - ต	- - - ล	- - - ช

น้ำ

ตาม

- - - -	- - - -	ฬ - ช ฬ	- - - -	- - - -	- - - -	ตต - ต	ร ม ฬ ช
- - - -	- - - -	- ฬฬ -	ม ร ต ช	- - - -	- - - -	ต - ช -	- - - ช

- - ตี้ ตี้	- - ล ล	- - ช ช	- - ม ม	- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ล ล
- - - ต	- - - ล	- - - ช	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฑ	- - - ช	- - - ล

- - มี่ -	ี่ มี่ - มี่	- - - -	ตี้ ี่ - ี่	- - ตี้ -	ล ตี้ - ตี้	- - - -	ช ล - ล
- - - ตี้	- - ี่ ฑ	- - ช ล	- - ตี้ ล	- - - ช	- - ล ช	- - ร ม	- - ช ม

- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ล ล	- - ฑ ฑ	- - ตี้ ตี้	- - ี่ ี่	- - มี่ มี่
- - - ล	- - - ฑ	- - - ช	- - - ล	- - - ฑ	- - - ต	- - - ร	- - - ม

- - ช -	ม ช - ช	- - - -	ช ล - ล	- - ช -	ม ช - ช	- - ม -	ร ม - ม
- - - ร	- - ม ร	- - ร ม	- - ช ม	- - - ร	- - ม ร	- - - ต	- - ร ฑ

- - มี่ มี่	- - มี่ มี่	- - มี่ มี่	- - มี่ มี่	- - มี่ มี่	- - มี่ มี่	- - ี่ ี่	- - ตี้ ตี้
- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ม	- - - ช	- - - ม	- - - ร	- - - ต

- - ตี้ มี่	- - ี่ -	- - มี่ ี่	- - ตี้ -	- - ี่ ตี้	- - ล -	- - ตี้ ล	- - ช -
- - - -	ี่ ตี้ - ตี้	- - - -	ตี้ ล - ล	- - - -	ล ช - ช	- - - -	ช ม - ม

- - ช -	ม ช - ช	- - - -	ช ล - ล	- - ตี้ -	ล ตี้ - ตี้	- - - -	ตี้ ี่ - ี่
- - - ร	- - ม ร	- - ร ม	- - ช ม	- - - ช	- - ล ช	- - ช ล	- - ตี้ ล

- ี่ - ฑ	- ล - -	- - ล ฑ	ค - - ี่	- ี่ - ี่	- ี่ - -	ี่ ี่ - -	ี่ ี่ - ล
- ฑ - -	ล ฑ - ร์	- ฑ - -	- ร์ - ร์	- ี่ - ฑ	- ี่ - ร์	- - - ค	- - - ี่

รอบแรก	- ล - -	ฑ ี่ - -	ี่ ี่ - -	ี่ ี่ - ี่	- ี่ - ี่	- ี่ - -	ี่ ี่ - -	ี่ ี่ - ี่	กลับต้น
	- - ฑ ี่	- - ร์ ค	- - - ร์	- - - ี่	- ฑ - ล	- ฑ - ี่	- - - ร์	- - - ค	

ลงวา	- ี่ ี่ ี่	- ี่ - ี่	- - - ี่	- - - ี่	- - - ค	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฑ
	- ล ฑ ี่	- ร์ - ฑ	- - - ี่	- - - ร์	- - - ค	- - - ฑ	- - - ล	- - - ฑ

เพลงตับวิวาท์พระสมุทร
คลื่นกระทบฝั่ง

ท่อน 1

- - - -	- คี - คี	- ข - ล	- ข - คี	- ข - ล	- คี - ี	- ม - ี	- - - ม
- - - ค	- - - -	- ร - ม	- ร - ค	- ร - ม	- ค - ร	- ม - ร	- ม - ม
- - - -	- - - ม	- ม ี คี	- ี - ม	- ี - ี	- - - ม	- - - ข	- - - ล
- - - -	- ม - -	- ม ร ค	- ร - ม	- ร - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ม
- - - ล	- ม ี คี	- ล - คี	- - - -	- - คี ี	- - คี -	- - - -	ร ม ฟ ข
- - - ม	- ม ร ค	- ม - ค	- - - -	ข ล - -	คี ล - ข	- - - ค	- - - ข
- - - -	- - - ข	- ข ข ข	- ข - ข				
- - - -	- - - ข	- ข ข ข	- ข - ข				

กลับต้น

ท่อน 2

- ม - ม	- - - ี	- - - คี	- - - ล	- - - คี	- คี - ี	- ม - ี	- คี - ล
- ม - ม	- - - ร	- - - -	- - - ม	ร ม ฟ	- - ค - ร	- ม - ร	- ค - ม
- - - คี	- - - ฟ	- - - ข	- - - ล	- ม - ม	- - - ี	- - - คี	- - - ล
- - - -	- - - ค	- - - ร	- - - ม	- ม - ม	- - - ร	- - - ค	- - - ม
- - - ล	- ม ี คี	- ล - คี	- - - -	- - คี ี	- - - -	- ค - ค	ร ม ฟ ข
- - - ม	- ม ร ค	- ม - ค	- - - -	ข ล - -	คี ท ล ข	- - ข -	- - - ข
- - - -	- - - ข	- ข ข ข	- ข - ข				
- - - -	- - - ข	- ข ข ข	- ข - ข				

กลับต้น

บึงใบ

10น 1

- ตี - ตี	- - - ท	- - - ตี	วี - - -	- ช - ล	- ช - ร	- - - ม	- ฟ - ช
- ต - ต	- - - ฑ	- - - ต	ว - - -	- ร - ม	- ร - ล	- - - ฑ	- ต - ร

- ฟ - ล	- ช - ฟ	ช ล ช ฟ	- ม - ร	- - - -	ล ท ตี วี	- วี วี วี	- วี - วี
- ต - ม	- ร - ต	ว ม ว ต	- ฑ - ล	- - - ช	- - - ร	- ร ร ร	- ร - ร

กลับต้น

10น 2

- - - -	- ม - ม	- ม - วี	- ท - วี	- ม - ม	- ม - -	วี ท - -	- - - ลท
- - - ม	- - - -	- ช - ร	- ฑ - ร	- ม - ช	- - - วี	ท - - ล	ช ร ช ช -

- วี - ม	- วี - -	ท ท - -	ล ล - ช	- - - -	- ช - ล	- ท - ล	- ช - ม
- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช	ล ฑ ค -	- ช - ล	- ฑ - ล	- ช - ฑ

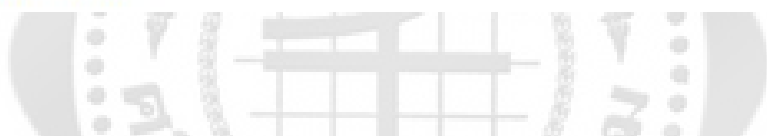
- - - -	- ร - ม	- ร - -	- ช - ช	- ม วี ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท
- - - -	- ล - ฑ	- ล - ช	- - - -	- ม ร ฑ	- ล - ช	- - - ล	- - - ฑ

- วี - ม	- วี - -	ท ท - -	ล ล - ช	*** - - -	ว ม ฟ ช	- ช ช ช	- ช - ช
- ร - ม	- - - ฑ	- - - ล	- - - ช	- - - ค	- - - ช	- ช ช ช	- ช - ช

กลับต้น

*** ออกแขกสาทว่ายไม่เล่น

แขกสาทว่าย

10น 1

- - - -	- ตี - ตี	- ม - วี	- - - ตี	- ช - ล	- ท - ต	- ม วี ตี	- ท - ล
- - - ค	- - - -	- ม - ร	- ค - -	- ร - ม	- ฟ - ต	- ม ร ต	- ฑ - ล

- - - วี	- ท ล - -	- - - ม	ฟ - - -	ช ล -	- ช - ล	- ช - -	ตี ตี - -	วี วี - ม
- ท - ล	- - - ช	ฟ ม ร - -	- ม ฟ - -	- - - ร	- ร - ม	- ร - ต	- - - ร	- - - ม

- ตี - วี	- ม - ช	- ม ม ม	- ม - วี	- ท - -	ล ล - -	ท ท - -	วี วี - ม
- ค - ร	- ม - ช	- ท ล ช	- ม - ร	- ฑ - ล	- - - ฑ	- - - ร	- - - ม

- ม - ม	- วี - ท	- - - ท	- วี - ม	- ร ท ร	- ม - ม	- ม ม ม	- ม - วี
- ช - ม	- ร - ม	- ช - -	- ร - ม	- ร ฑ ร	- ม - ช	- ท ล ช	- ม - ร

กลับต้น

ย้อน 2

-	-	-	-	-	ฝ	-	ฝ	-	ฝ	ฝ	ฝ	-	ร	-	ท	-	ท	-	-	ล	ล	-	-	ท	ท	-	-	ร	ร	-	ฝ	
-	-	-	ม	-	-	-	-	-	ล	ช	ม	-	ร	-	ท	-	ท	-	ล	-	-	-	ท	-	-	-	ร	-	-	-	ม	
-	-	-	-	-	ร	-	ร	-	ฝ	-	ร	-	ท	-	ล	-	ท	-	ล	-	ช	-	ม	-	-	ร	ฝ	-	ช	-	ล	
-	-	-	ร	-	-	-	-	-	ม	-	ร	-	ท	-	ล	-	ท	-	ล	-	ช	-	ท	-	ล	ช	-	ม	-	-	-	ร
-	ท	-	-	ล	ล	-	-	ท	ท	-	-	ร	ร	-	ฝ	-	ฝ	-	ฝ	ฝ	ฝ	-	-	ฝ	ฝ	-	-	ร	ร	-	ท	
-	ท	-	ล	-	-	-	ท	-	-	-	ร	-	-	-	ม	-	ช	-	ท	ล	ช	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	ท	
-	-	-	-	-	ร	-	ร	-	ฝ	-	ร	-	ท	-	ล	-	ท	-	ล	-	ช	-	ม	-	-	ร	ฝ	-	ช	-	ล	
-	-	-	ร	-	-	-	-	-	ม	-	ร	-	ท	-	ล	-	ท	-	ล	-	ช	-	ท	-	ล	ช	-	ม	-	-	-	ร

กลับต้น

ย้อน 3

-	-	-	ท	-	-	ร	ร	-	-	-	ฝ	-	-	ร	ร	-	ฝ	-	ร	-	ท	-	-	ร	ร	-	-	ฝ	ฝ	-	ฝ
-	-	-	พ	-	ร	-	-	-	-	-	ม	-	ร	-	-	-	ม	-	ร	-	พ	-	ร	-	-	-	ฝ	-	-	-	ช
-	-	-	ช	-	-	ล	ท	-	ฝ	-	-	ร	ท	-	-	-	-	ม	-	ม	-	-	-	ม	-	ม	ช	-	-	-	ร
-	ร	-	-	-	ช	-	-	-	-	ร	ท	-	-	ล	ช	-	-	-	ร	-	ร	-	-	-	ร	-	-	-	ท	-	ล
-	-	ม	-	ม	-	-	-	-	-	ม	ช	-	ล	-	ท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ล	ช	ล	-	-	ช	ช
-	-	-	ร	-	ร	-	-	ท	ร	-	ช	-	ล	-	ท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ล	-	ช	-	-
-	ล	ช	ล	-	-	ท	ท	-	ล	ช	ล	-	ท	-	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ช	-	ล	-	-	ท	ท
-	-	-	ล	-	ท	-	-	-	-	-	ล	-	ท	-	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ช	-	ล	-	ท	-	-
-	-	-	-	-	-	-	ท	-	-	-	ร	-	ฝ	-	ฝ	-	-	-	ฝ	-	-	-	ฝ	-	ร	-	ท	-	ล	-	ร
-	-	-	-	-	-	-	ท	-	-	-	ร	-	ม	-	ช	-	-	-	ช	-	-	-	ม	-	ร	-	ท	-	ล	-	ร

-	ม	-	-	ม	ร	-	-	ร	ท	-	-	ท	ล	-	-	-	ร	-	ช	-	ล	-	ท	-	ฝ	ร	ท	-	ล	-	ช
-	-	ร	ท	-	-	ท	ล	-	-	ล	ช	-	-	ช	ม	-	ล	-	ช	-	ล	-	ท	-	ม	ร	ท	-	ล	-	ช

กลับต้น

เพลงลาวเสียงเทียน

ท่อน 1

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	-	ม	-	ร	-	ข	-	-	-	ว	มี	ว	ค	ล	-	-	ค	ล	-	-	ล	-	ข	ล	-	ค	-	ม	-	ว	-	ค	
-	-	-	ว	-	ล	-	ข	-	-	-	ว	-	ม	ว	ค	ล	-	-	-	-	-	-	ข	ม	-	-	ค	-	ว	ม	-	ว	-	ค

-	-	ม	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	ว	-	ค	-	ม	-	-	ค	ล	-	-	ล	-	ข	ล	-	ค	-	ม	-	ว	-	ค	
-	ข	ม	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	-	-	ค	-	ว	ม	-	ว	-	ค

กลับต้น

ท่อน 2

-	-	-	น้ำ	-	-	-	-	ข	ล	-	-	ข	ม	ข	-	-	-	น้ำ	-	-	-	ข	ล	-	-	-	ม	ว	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	ว	ค	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	ว	ค	-	ล

-	-	-	น้ำ	-	-	-	-	ข	ล	-	-	ข	ม	ข	-	-	-	น้ำ	-	-	-	ข	ล	-	-	-	ม	ว		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	-	ว	-	ค	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	ว	ค	-	ล

-	-	ม	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	ว	-	ค	-	ม	-	-	ค	ล	-	-	ล	-	ข	ล	-	ค	-	ม	-	ว	-	ค	
-	ข	ม	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	ฟ	-	ค	-	ว	ม	-	ว	-	ค

-	-	ม	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	ว	-	ค	-	ม	-	-	ค	ล	-	-	ล	-	ข	ล	-	ค	-	ม	-	ว	-	ค	
-	ข	ม	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	ว	-	ค	-	ม	-	-	-	-	-	-	-	ข	ม	ฟ	-	ค	-	ว	ม	-	ว	-	ค

กลับต้น

ท่อน 3

-	-	-	-	ค	ว	มี	-	ค	ว	มี	-	ข	ล	-	ข	-	-	-	-	ข	ล	ค	-	ข	ม	-	-	ข	ล	-	ข
-	-	-	ล	-	-	-	ล	-	-	-	ม	-	-	ม	ว	-	-	ว	ม	-	-	ม	-	-	ว	ม	-	-	ม	ว	

-	-	-	-	ค	ว	มี	-	ค	ว	มี	-	ข	ล	-	ข	-	-	-	-	ข	ล	ค	-	ข	ม	-	-	ข	ล	-	ข
-	-	-	ล	-	-	-	ล	-	-	-	ม	-	-	ม	ว	-	-	ว	ม	-	-	ม	-	-	ว	ม	-	-	ม	ว	

-	-	-	ข	-	-	-	ข	-	-	-	ว	ม	ว	-	-	-	ค	-	ค	-	ค	-	ค	ม	-	ข	-	-	ข	-	ข
-	ค	-	ม	-	ว	ม	ว	-	-	ค	-	-	-	ค	ล	-	-	ข	ล	-	-	ข	ล	-	ว	-	ม	-	ว	-	ค

-	ข	-	ข	-	-	-	ข	-	-	-	ม	ว	-	-	-	-	ค	-	ค	-	ค	-	ค	ม	-	ข	-	-	ข	-	ข	
-	-	-	ม	-	ว	ค	ม	-	-	ค	ว	-	-	-	ค	ล	-	-	ข	ล	-	-	ข	ล	-	ว	-	ม	-	ว	-	ค

กลับต้น

ท่อน 4

ม่ - ี่ม่	- - - -	- - ล -	ล - - -	ล ี่ - -	ี่ล - -	ช - มช	- ช - ช
- ี่ - -	ี่ ี่ล ช	- - - ช	- ช - -	- - ล ช	- - ช ม	- ี่ - ี่	- ล - ี่

ม่ - ี่ม่	- - - -	- - ล -	ล - - -	ล ี่ - -	ี่ล - -	ช - มช	- ช - ช
- ี่ - -	ี่ ี่ล ช	- - - ช	- ช - -	- - ล ช	- - ช ม	- ี่ - ี่	- ล - ี่

- ช - ช	- - - ช	- ช - -	ม ี่ - -	- - - ี่	- - - ี่	ม - ช -	- ช - ช
- - - ม	- ี่ล ม	- - ล ี่	- - ล ล	- - ช ล	- - ช ล	- ี่ - ม	- ี่ - ล

- ช - ช	- - - ช	- ช - -	ม ี่ - -	- - - ี่	- - - ี่	ช - ล	- ี่ - ม	- ี่ - ี่
- - - ม	- ี่ล ม	- - ล ี่	- - ล ล	- - ช ล	- - ช ล	- ี่ - ม	ล - ี่ ม	- ี่ - ล

กลับต้น

เพลงสุดสงวน

- - - ชล	- - ช ช	- - ี่ ี่	- ี่ - ี่	- ี่ - -	- ี่ - ี่	- - ฟ ี่	ี่ท - -
- - ฟ -	- ช - -	- ี่ - -	- - ล - ี่	- ฟ - -	- - ล - ี่	- - ฟ ี่	ี่ท - -

ท ี่ - -	ท ี่ - -	ท ี่ - -	ท ี่ - -	- - - ชล	- - - ช	- - ฟ - ช	- - - -
- - ช ล	- - ช ล	- - ช ล	- - - ช	ฟ - - ช	- - ฟ ี่	- - ล - ี่	- - - -

- ี่ - ี่	- ท - -	- ช ล - ช	- - - -	- - ท ี่	ี่ ี่ - -	- - - ชล	- - ท ี่
- ี่ - ล	- ท - ฟ	- - ฟ ี่	- - - -	- - ช ล	- - ท ล	ช ฟ ฟ -	ช ล - ล

- ท - ี่	ี่ฟ - ท	- - - ี่	- ี่ - -	- ี่ - -	- ี่ - ี่	- - - ี่	ี่ท - -
- ท - ล	ี่ฟ - ท	- - - ล	- ี่ - -	- ฟ - -	- - ล - ี่	- - ฟ ี่	ี่ท - -

ี่ ี่ ี่ ท	- ฟ - ท	- - - ี่	- ี่ - -	- - ช - ล	- ท - ี่	- ี่ - ล	- - - -
ล ี่ ล ท	- ล - ท	- - - ล	- ี่ - -	- ี่ - ม	- ท - ล	- - ท ช	- - - -

- ี่ - ี่	- ท - -	- ช ล - ช	- - - -	- - - ชล	- - - ช	- - - ฟ ช	- - - -
- ี่ - ล	- ท - ฟ	- - ฟ ี่	- - - -	ฟ - - ช	- - ฟ ี่	ล ี่ - ี่	- - - -

กลับต้น

เพลงทหาประสิทธิ์

ท่อน 1

- - - ล	- - คี คี	- - - ี	- - คี คี	- ล - -	ข ข - -	คี คี - -	ี ี - ม
- - - ม	- ค - -	- - - ี	- ค - -	- ม - ี	- - - ค	- - - ี	- - - ม

- - ^{วม}	- ข - ล	- ี คี ล	- ข - ม	- ข - คี	- ี - ม	- ม ม ม	- ี - คี
- - ค -	- ข - ล	- ี คี ล	- ข - ี	- ี - ค	- ี - ม	- ล ข ม	- ี - ค

- ม - ม	- ม - -	ี ี - -	คี คี - ล	- ี - ล	- ล - -	- - - -	- ข - ล
- ม - ข	- ม - ี	- - - ค	- - - ม	- - - -	- ข - ม	- ี - ม	- ี - ม

- ล - -	ข ม - -	คี คี - -	ี ี - ม	- ม - ม	- ม - -	ม ม - -	ี ี - คี
- - ข ม	- - ี ค	- - - ี	- - - ม	- ข - ล	- ข - ม	- - - ี	- - - ค

ท่อน 2

- - - -	- ี - ี	- ี - ี	- ล - ข	- ี -	- - - ข	- - - -	- ล - คี
- - - ี	- - - -	- ี - ี	- ล - ข	- - ม ี	- ม - ี	- ม - ี	- - - ค

- - - -	- ี - ี	- ม - ี	- คี - ี	- - ข ข	- ล - ี	- ล - ี	- คี - ี
- - - ี	- - - -	- ม - ี	- คี - ี	- ข -	- ล - ี	- ล - ี	- คี - ี

- - - -	- ี - ี	- - - ล ี	- ี - ม	- ม - ม	- ม - -	ม ม - -	ี ี - ี
- - - ี	- - - -	- - - ข	- ี - ม	- ข - ล	- ข - ม	- - - ี	- - - ี

- ี - ม	ี ี - -	ล ล - -	ข ข - ม	- ี - ข	- ล - ี	- ม ี ี	- ล - ข
- ี - ม	ี ี - ล	- - - ข	- - - ี	- ล - ข	- ล - ี	- ม ี ี	- ล - ข

สองชั้น ท่อน 1

- - - ข	- - ล ล	- - - ต	- - ล ล	- - ข ข	- ล - ข	- - - -	- ม - ม
- - - ข	- ล - -	- - - ต	- ล - -	- ข - -	- ล - ข	- - - ฑ	- - - -

- ล - -	ข ม - -	ต ต - -	ร ร - มี	- มี - มี	- มี - -	มี มี - -	ร ร - ต
- - ข ม	- - ร ต	- - - ร	- - - ม	- ข - ล	- ข - ม	- - - ร	- - - ต

ท่อน 2

- - มี มี	- ร - ต	- - - ข	- - - ล	- ล - -	ล ข - ล	- ร - -	ต ต - ร
- ม - -	- ร - ต	- - - ร	- - - ม	- ข - ม	- ร - ม	- ร - ต	- - - ร

- ล - -	ข ม - -	ต ต - -	ร ร - มี	- มี - มี	- มี - -	มี มี - -	ร ร - ต
- - ข ม	- - ร ต	- - - ร	- - - ม	- ข - ล	- ข - ม	- - - ร	- - - ต

เพลงแขกบรเทศ

สามชั้นท่อน 1

- - - ข	- - ล ล	- - - ต	- - ล ล	- - ร ม	- ข - ต	- มี ร ต	- ฑ - ล
- - - ข	- ล - -	- - - ต	- ล - -	- - ต -	- ร - ต	- ม ร ต	- ฑ - ล

- ร - ร	- - - ม	- - - ข	- - - ล	ต - มี	ร ต - -	ล ล - -	ข ข - ม
- ล - ล	- - - ฑ	- - - ข	- - - ล	- ต - ม	- - - ล	- - - ข	- - - ฑ

- ข - ต	- ร - มี	- ล ข ม	- ร - ต	- ล - -	ข ข - -	ต ต - -	ร ร - มี
- ร - ต	- ร - ม	- ม ม ม	- ร - ต	- ร - ร	- - - ต	- - - ร	- - - ม

- - ร ม	- ข - ล	- ร ต ล	- ข - ม	- ข - ต	- ร - มี	- มี มี มี	- ร - ต
- - ต -	- ข - ล	- ร ต ล	- ข - ฑ	- ร - ต	- ร - ม	- ล ข ม	- ร - ต

ท่อน 2

- - - -	- มี - มี	- มี - มี	- ร - ต	- - มี มี	- ร - -	ต ต - -	ฑ ฑ - ล
- - - ม	- - - -	- ข - ม	- ร - ต	- ม - -	- ร - ต	- - - ฑ	- - - ล

- ร - -	ต ล - -	- - - -	- ข - ล	- ล - -	- ข - ล	- ร - -	ต ต - ร
- - ต ล	- - ข ม	- ร - ม	- ร - ม	- ข - ม	- ร - ม	- ร - ต	- - - ร

- ข - ต	- ร - มี	- ล ข ม	- ร - ต	- ล - -	ข ข - -	ต ต - -	ร ร - มี
- ร - ต	- ร - ม	- ม ม ม	- ร - ต	- ร - ร	- - - ต	- - - ร	- - - ม

- - ร ม	- ข - ล	- ต - ล	- ข - ม	- ข - ต	- ร - มี	- มี มี มี	- ร - ต
- - ต -	- ข - ล	- ต - ล	- ข - ฑ	- ร - ต	- ร - ม	- ล ข ม	- ร - ต

ชั้นเดี่ยวท่อน 1

- - ล ล	- - ล ล	- - ช ช	- - ม ม	- ช - ต	- ร - มี	- มี มี มี	- ร - ต
- ล - -	- ล - -	- ช - -	- ฑ - -	- ร - ต	- ร - มี	- ล ช ม	- ร - ต

ท่อน 2

- มี - ร	- ต - ล	- - ช ล	- ต - ร	- ช - ต	- ร - มี	- มี มี มี	- ร - ต
- ม - ร	- ต - ม	- ฟ - -	- ต - ร	- ร - ต	- ร - มี	- ล ช ม	- ร - ต

- มี - ร	- ต - ล	- - ช ล	- ต - ร	- มี - มี	- มี - มี	- - - ร	- - - ต
- ม - ร	- ต - ม	ร ม ฟ	- - ต - ร	- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ต

เพลงกล่อมหารี

สามชั้นท่อน 1

- - - ม	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ร ม	- ช - ล	- ช - -	ล ล - ช
- - - ฑ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ต - -	- ช - ล	- ช - ล	- - - ช

- - มี มี	- มี - -	ร ร - -	ต ต - -	ช ช - -	ล ล - -	ฑ ฑ - -	ต ต - ร
- ม - -	- ช - ร	- - - ต	- - - ช	- - - ล	- - - ฑ	- - - ต	- - - ร

- ล - -	ช ม - -	ต ต - -	ร ร - มี	- มี - มี	- มี - -	มี มี - -	ร ร - ต
- - ช ม	- - ร ต	- - - ร	- - - ม	- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ต

- - ร ม	- - ฟ ช	- ล - -	ช ฟ - -	ต ล - -	ล ช - -	ช ม - -	ม ร - -
- ต - -	ร ม - -	ฟ - ช ฟ	- - ม ร	- - ช ม	- - ม ร	- - ร ต	- - ต ฑ

ร - ร -	ร ม - -	ร - ร -	ร ม - -	ม - ช -	ช - ม -	ร - ม -	ม - ร -
- ล - ฑ	- - ร ฑ	- ล - ฑ	- - ร ฑ	- ร - ม	- ร - ฑ	- ฑ - ร	- ฑ - ล

- ร - ช	- ล - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ช	- ม - -	ร ร - -	ช ช - -	ล ล - ฑ
- ล - ช	- ล - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ช	- ฑ - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ฑ

- - ร ม	- ช - ล	- ฑ - ล	- ช - ม	- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล
- ต - -	- ช - ล	- ฑ - ล	- ช - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ช	- - - ล

- ร - ฑ	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ฑ	- ร - มี	- ร - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ช
- ร - ฑ	- ล - ช	- - - ล	- - - ฑ	- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช

ก่อน 2

- - - -	- - - ช	- ช ช ช	- ช - ช	- - ร ม	- ช - ล	- ช - -	ล ล - ช
- - - -	- - - ช	- ช ช ช	- ช - ช	- ต - -	- ช - ล	- ช - ล	- - - ช

- - ล ล	- - ท ท	- - ต ต	- - ช ช	- - ล ล	- - ท ท	- - ต ต	- - ร ร
- - - ล	- - - ท	- - - ต	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ต	- - - ร

- - - -	- - - ร	- ร ร ร	- ร - ร	ล - ต -	ต - ล -	ช - ล -	ล - ช -
- - - -	- - - ร	- ร ร ร	- ร - ร	- ช - ล	- ช - ม	- ม - ช	- ม - ร

- - - ล	ล - - -	- - - ช	ล ช - -	- - - ม	ช ม - -	- - - ร	ม ร - -
- - - ล	- - - ช	- - - ช	- - - ม	- - - ม	- - - ร	- - - ร	- - - ต

นำ ตาม นำ ตาม

พ ม - -	พ ช ล ท	พ ม - -	พ ช ล ท	พ ม - -	พ ช ล ท	- - ร ม	- - - -
- - - ร	- - - ท	- - - ร	- - - ท	- - - ร	- - - ท	ล ท - -	ร ต ท ล

- - - ม	ร - - -	- - - ท	ร ท - -	- - - -	พ ช - ช	- - - -	ล ท - ท
- - - ท	- - - ท	- - - ท	- - - ล	- - - ร	- - - พ	- - - พ	- - - ล

- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล
- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - - ล

- - - ร	- - - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ล
- - - ร	- - - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ล

สองชั้นก่อน 1

- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ร	- - - ต	- - - ล	- - - ต
- - - ท	- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ร	- - - ต	- - - ล	- - - ต

- - - -	- - - ต	- - - ต	- - - ร	- - - ต	- - - ร	- - - ต	- - - ต
- - - ต	- - - -	- - - ต	- - - ร	- - - ต	- - - ร	- - - ต	- - - ต

- - - -	- - - ท	- - - ร	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- - - ช	- - - ล
- - - ท	- - - -	- - - ร	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- - - ช	- - - ล

- - - -	- - - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- - - ช
- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- - - ช

ท่อน 2

- - ช ช	- ช - -	มี รั - -	- ตั - รั	- - รั มี	- - ตั รั	- - ฑ ตั	- - ล ฑ
- - ช ช	- ช - -	- - ตั ฑ	- ช - ล	- ต - -	- ฑ - -	- ล - -	- ช - -

- - ม พ	- - พ ช	- - ช ล	- - ล ฑ	- รั - มี	- รั - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ช
- ร - -	- ม - -	- พ - -	- ช - -	- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช

ลูกหมุด

- - ช ช	- ช - -	มี รั - -	- ตั - รั	- - ช ล	- ตั ช ล	- - ตั รั	- มี ตั รั
- - ช ช	- ช - -	- - ตั ฑ	- ช - ล	- ม - -	- - ร ม	ช ล - -	- - ช ล

- - มี รั	- - ตั -	- - ตั ล	- - ช -	- - ม ช	- - ช ล	- - ล ตั	- - ตั รั
- - - -	ตั ล - ช	- - - -	ช ม - ร	- ร - -	- ม - -	- ช - -	- ล - -

สามชั้น ฟอร์ม 2

- - ี ี	- - ี ี	- - ี ี	- - ล ล	- ล - -	ล ข - -	ข พ - -	พ ร - -
- - - พ	- - - พ	- - - ค	- - - ล	- - ข พ	- - พ ร	- - ร ค	- - ค ล

- - ล ล	- - ค ค	- - ร ร	- - พ พ	- - ค ร	พ - ร พ	- - พ ข	ล - ข ล
- - - ม	- - - ข	- - - ล	- - - พ	- ล - -	- ค - -	ค ร - -	- พ - -

- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ี - ี	- - - ล	- - ี ล	- - - ข	- - - -
- - - ร	- พ - ร	- - - ค	- - - ค	- - - ล	- - - -	ข พ - ร	- - - -

- - ล ล	- - ข ข	- - พ พ	- - ร ร	พ ข - -	พ ร - -	- - ค ร	พ พ - พ
- - - ล	- - - ข	- - - พ	- - - ล	- - พ ร	- - ค ล	ข ล - -	- ค - ร

- - - -	- พ - พ	- ข พ -	พ พ - พ	- ล - -	ล ข - -	ข พ - -	พ ร - -
- - - -	- ค - ร	- - - ร	- ค - ร	- - ข พ	- - พ ร	- - ร ค	- - ค ล

- - - -	- ค - ค	- ร ค -	ค ค - ค	- - ค ร	พ - ร พ	- - พ ข	ล - ข ล
- - - -	- ข - ล	- - - ล	- ข - ล	ข ล - -	- ค - -	ค ร - -	- พ - -

- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ี - ี	- - - ล	- - ี ล	- - - ข	- - - -
- - - ร	- พ - ร	- - - ค	- - - ค	- - - ล	- - - -	ข พ - ร	- - - -

ี ี - -	ี ี - -	ี ล - -	ล ข - -	พ ข - -	พ ร - -	- - ค ร	พ - - -
- - ี ล	- - ล ข	- - ข พ	- - พ ร	- - พ ร	- - ค ล	ข ล - -	- ค - ร

ล - - ข	ล - - ข	ล - - ข	ล - - -	พ - - ข	พ - - ข	พ - - ข	พ - - -
- ข พ	- - ข พ	- - ข พ	- - ข พ	ร - ร พ	- ร พ	- ร พ	- - ร ค

- ล - -	ค ล - -	ค ล - -	ค ร - ค	- - ร -	พ ร - -	พ ร - -	พ ข - พ
- - ข ล	- - ข ล	- - ข ล	- - - ข	- - ค ร	- - ค ร	- - ค ร	- - - ค

ตาม

ตาม

ตาม

- ี - ี	- - - -	ี ี - ี	- - - -	ี ี - ี	- - - -	- ล ข -	ข พ - พ
- ข - ล	- - - -	ข พ - ข	- - - -	พ ร - พ	- - - -	- - - พ	- ค - ร

1	- - ี ี	- - ี ี	- - ี ี	- - ล ล	- - ข ข	- - ล ล	- - ี ี	- - ี ี	กลับต้น
	- - - พ	- - - ร	- - - ค	- - - ล	- - - ข	- - - ล	- - - ค	- - - ร	

2	- - ม ม	- ม - -	ี ี - -	ี ี - -	ข ข - -	ล ล - -	ท ท - -	ี ี - ี
	- ม - -	- - ข - ร	- - - ค	- - - ข	- - - ล	- - - ท	- - - ค	- - - ร

สองชั้น ท่อน 1

- ตี - -	- ล - ล	- รั ตี ล	- ช - พ	- ร - -	- ค ค - -	- พ พ - -	- ช ช - ล
- ค - ล	- - - -	- ร ค ล	- ช - พ	- ล - ช	- - - พ	- - - ช	- - - ล

- <u>ค</u> ร	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ร	- - ช -	- ม ร - -	- - - -	- ค - ร
- ทุ - -	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ล	- ม - ร	- - ค ล	- ช - ล	- ช - ล

- <u>ช</u> ล	- ตี - รั	- รั - รั	- ตี - ล	- ล - -	- ล ช - -	- ช พ - -	- พ ร - -
- พ - -	- - - -	- พ - ร	- ค - ล	- - ช พ	- - พ ร	- - ร ค	- - ค ล

- <u>ค</u> ร	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ร	- - ช -	- ม ร - -	- - - -	- ค - ร
- ช ล ทุ	- - - -	- - - -	- - - -	- ม - ร	- - ค ล	- ช - ล	- ช - ล

- - ล - ล - ช -	- พ - ช -	- ช - พ -	- ทุ - -	- - - ค	- - - <u>ค</u> ร - พ
- - - ช -	- พ - ร -	- ร - พ -	- ร - ค -	- <u>ล</u> ช -	- ล - ช -

- - ค ร	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ร	- - ช -	- ม ร - -	- - - -	- ค - ร
- ทุ - -	- พ - ช	- ล - ช	- พ - ล	- ม - ร	- - ค ล	- ช - ล	- ช - ล

สองชั้นท่อน 2 นำ ตาม นำ ตาม นำ ตาม

- ตี - ล	- - - -	- ตี - ล	- - - -	- ตี - ช	- - - -	- ล - - ช	- ล - ตี -
- ค - ล	- - - -	- ค - ล	- - - -	- ค - ช	- - - -	- ช พ -	- ช - ล

- - - -	- - - -	- ตี รั - -	- รั ตี - -	- ตี ล - -	- ล ช - -	- - พ พ	- พ พ - พ
- - - -	- - - -	- - ตี ล	- - ล ช	- - ช พ	- - พ ร	- - ร -	- ค - ร

- - - -	- พ ช - -	- - - -	- พ ช - -	- ร - -	- พ - -	- ช - -	- ล - -
- - ค ร	- - พ ร	- - ค ร	- - พ ค	- - ค ล	- - ร ค	- - พ ร	- - ช พ

รอบที่ 1

- รั - -	- ตี - -	- ล - -	- ช - -	- ช - -	- พ - -	- - ค ร	- พ พ - พ
- - ตี ล	- - ล ช	- - ช พ	- - พ ร	- - พ ร	- ร ค ล	- ช ล - -	- ค - ร

สุดท้ายออกชั้นเดียว

- รั - -	- ตี - -	- ล - -	- ช - -	- ม - รั	- ตี - ล	- - - ตี	- ล ตี - รั
- - ค ล	- - ล ช	- - ช พ	- - พ ร	- ม - ร	- ค - ม	- - - ค	- ล ค - ร

ชั้นเดี่ยวท่อน 1

-	-	-	-	-	-	ล	ล	-	-	ช	พ	-	ช	-	ล	-	พ	-	ช	-	พ	-	ร	-	ร	-	-	ร	ค	-	ร
-	-	-	-	-	ล	-	-	-	-	-	พ	-	ช	-	ล	-	พ	-	ช	-	พ	-	ล	-	ค	-	ล	-	ช	-	ล

-	-	พ	พ	-	ช	-	ค	-	-	-	ค	ร	-	พ	-	ล	-	ช	-	พ	-	ร	-	ร	-	-	ร	ค	-	ร	
-	พ	-	-	-	ช	-	ช	-	ล	-	ท	-	-	-	พ	-	ล	-	ช	-	พ	-	ล	-	ค	-	ล	-	ช	-	ล

กลับต้น

ชั้นเดี่ยวท่อน 2

-	-	ค	-	ค	-	-	-	-	ค	-	ค	-	-	พ	-	พ	-	-	-	พ	-	-	พ	-	พ	-	พ	-	พ		
-	-	-	ล	-	ล	-	-	-	พ	-	-	-	ช	-	ล	-	-	-	ร	-	ร	-	-	-	ล	-	-	-	ค	-	ร

-	-	ค	-	-	ร	-	พ	-	ช	-	-	-	-	-	ค	-	ล	ช	-	-	-	พ	-	พ	พ	-	พ			
-	-	-	ล	-	-	-	ค	-	ร	-	พ	-	-	-	-	ล	-	ช	-	-	พ	ร	-	ร	-	ร	-	ค	-	ร

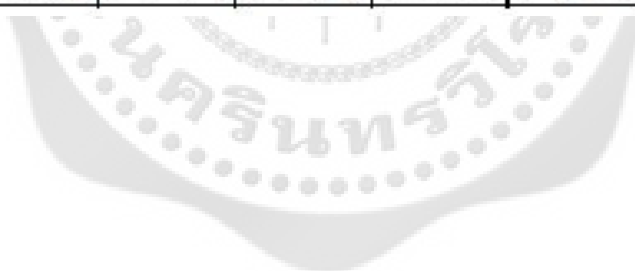
กลับต้น

ลูกหมัด

-	-	พ	พ	-	-	ร	ร	-	-	ค	ค	-	-	ล	ล	-	-	ช	ช	-	-	ล	ล	-	-	ค	ค	-	-	ร	ร
-	-	-	พ	-	-	-	ร	-	-	-	ค	-	-	-	ล	-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	-	-	ค	-	-	-	ร

-	-	-	-	ค	ร	-	ร	-	-	-	-	พ	ช	-	ช	-	ช	ล	-	-	พ	ช	-	-	ร	พ	-	-	ค	ร
-	-	ช	ล	-	-	ค	ล	-	-	ค	ร	-	-	พ	ค	-	พ	-	-	ร	-	-	-	ค	-	-	-	ล	-	-

-	-	-	-	ค	ร	-	ร	-	-	-	-	พ	ช	-	ช	-	ช	ล	-	-	ล	ท	-	-	ท	ค	-	-	ค	ร
-	-	ช	ล	-	-	ค	ล	-	-	ค	ร	-	-	พ	ค	-	พ	-	-	ช	-	-	-	ล	-	-	ท	-	ร	ร

เพลงช้างประสาธนา

สามชั้น

- - - ตี่	- - - ี่	- - - มี	- - - ี่	มี ี่ - -	- ท ต ร	- - - ท	ต ี่ - ี่
- - - ค	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - คี่ ท	ล - - -	ค ท ล -	- - - ช

- - - -	- - - -	ลล - ล	ท ล - -	ลล - ล	ท ล - -	- - - มี	- - ช ล
- - - -	- - - -	ล - ช -	- - ช ม	ล - ช -	- - ช ม	ร ค ค -	ร ม - ม

- มี - มี	- - - ี่	- - - คี่	- - - ล	- - - ช	- - - มี	- มี - มี	- ี่ - คี่
- มี - มี	- - - ร	- - - ค	- - - ม	- - - ร	- - - มี	- ช - มี	- ร - ค

- ล - -	ช ม - -	คี่ คี่ - -	ี่ ี่ - มี	- คี่ - ี่	- มี - มี	- มี - มี	- มี - ี่
- - ช ม	- - ร ค	- - - ร	- - - ม	- ค - ร	- มี - ช	- ล - ช	- มี - ร

- - - ช	- - ลท	- มี - -	ี่ ท - -	ลล คี่ -	- - - ช	- - - -	ช ล - คี่
- ร - -	- - ช -	- - ี่ ท	- - ล ช	ล - - ล	ช ม - ร	- มี - พ	- - - ค

- - ช ล	- คี่ - ี่	- มี - ี่	- คี่ - ล	- คี่ - มี	ี่ คี่ - -	ล ล - -	ช ช - พ
- พ - -	- ค - ร	- มี - ร	- ค - มี	- ค - มี	ร ค - ล	- - - ช	- - - พ

- - ช ช	- - พ พ	- - มี มี	- - ร ร	- - ค ค	- - ล ล	คี่ ล ช พ	- - - -
- - - ช	- - - พ	- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - ล	ค ล ช พ	- - - -

- ล - -	ช ม - -	คี่ คี่ - -	ี่ ี่ - มี	- คี่ - ี่	- มี - มี	- มี - มี	- มี - ี่
- - ช ม	- - ร ค	- - - ร	- - - ม	- ค - ร	- มี - ช	- ล - ช	- มี - ร

		น้ำ				ตาม			
เที่ยวเปลี่	- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ร ร	- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ช ช	
	- ต - -	- ร - ร -	- ร ต - -	- ล - -	- ต - -	- ร - ร -	- ร ต - -	- ช - -	
		น้ำ				ตาม			
	- - ช ล	- ตี - ล	- - ช ล	- - ช ช	- - ช ล	- - ตี รี้	มี รี้ - -	ตี รี้ - ตี	
	- ม - -	- ช - ช -	- ช ม - -	- ช - -	- ม - -	- ช ล - -	- - ตี ล	- - - ช	
	- - ช ช	- - ล ล	- - ฑ ฑ	- - ตี ตี	- - ช ช	- - ตี ตี	- - รี้ รี้	- - มี มี	
	- - - ร	- - - ม	- - - ฟ	- - - ต	- - - ร	- - - ต	- - - ร	- - - ม	
	- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ฟ ช	ล - ช ล	ตี ล - -	- - ม ฟ	ช ฟ - -	
	- ต - -	- ร - ร -	- ร ต - -	- ร ม - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	ต ร - -	- - ม ร	
		น้ำ				ตาม			
	ช - ช ช	ช ล - -	- ตี - -	- ล - -	- - ร ม	ช - ม ช	- - ช ล	ตี - ล ตี	
	- ม - -	- - ช ช	ช - ช ช	ช - ช ช	- ต - -	- ร - -	ร ม - -	- ช - -	
	มี รี้ - -	มี รี้ - -	มี รี้ - -	มี รี้ - -	ตี ล - ล	ตี ล - ล	ตี ล - ล	ตี ล - -	
	- - ตี รี้	- - ตี รี้	- - ตี รี้	- - ตี ล	- - ช -	- - ช -	- - ช -	- - ช ฟ	
	- - ช ช	- - ฟ ฟ	- - ม ม	- - ร ร	- - ต ต	- - ล ล	ตี ล ช ฟ	- - - -	
	- - - ช	- - - ฟ	- - - ฑ	- - - ล	- - - ช	- - - ล	ต ล ช ฟ	- - - -	
	- ล - -	ช ม - -	ตี ตี - -	รี้ รี้ - มี	- ตี - รี้	- มี - มี	- มี - มี	- มี - รี้	
	- - ช ม	- - ร ต	- - - ร	- - - ม	- ต - ร	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	
สองชั้น	- - - -	- รี้ - รี้	- มี รี้ ฑ	- ล - ช	- - - ช	- - - ช	- - - ร ม	- ช - ล	
	- - - -	- - - ร	- ม ร ฑ	- ล - ช	- - - ร	- ช - ช	- ต ต - -	- ช - ล	
	- - - -	- ช - ล	- ช - -	- ตี - ตี	- ช - ตี	- รี้ - มี	- มี - มี	- มี - รี้	
	- - - -	- ช - ล	- ช - ต	- - - -	- ร - ต	- ร - ม	- ล - ช	- ม - ร	
	- - ฑ	- ล - -	- ช - ช	- - - ตี	- มี - รี้	- ตี - -	ล ล - -	ช ช - ฟ	
	- - - ล	- - - ช	- - - ร	- - - ต	- - - -	- - - ล	- - - ช	- - - ฟ	
	- - ช ช	- ร - ม	- ฟ - ล	- ช - ฟ	- ตี - รี้	- มี - มี	- มี - มี	- มี - มี	
	- ช - -	- ล - ฑ	- ต - ล	- ช - ฟ	- ต - ร	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	

เพลงที่ใช้ในการบรรเลง เพลงที่ใช้ในงานบวชนาคเป็นเพลงที่คณะยอดนิยม พนมมีอหวนได้เลือกบรรเลงในงานจริง อาจมีการปรับเปลี่ยนบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงตามความเหมาะสมของหมอทำขวัญและงาน มีการบันทึกโน้ตเป็นทางฆ้องวงใหญ่ จากการบรรเลงของอาจารย์สำริด น้อยภู มีเพลงที่ใช้บรรเลงในงานบวชนาคดังนี้

โหมโรงเย็น
 ลงสรง สองชั้น
 สร้อยสน ออกเพลงเร็ว
 เขมรปากท่อ สองชั้น
 กลองโยน สองชั้น
 ดาวทอง สองชั้น
 นางนาค สองชั้น
 ลาวเสียงเทียน สองชั้น
 มหาชัย สองชั้น
 กราวไน ออกเชิด

เพลงไหมโรงเย็บ
สารการ

วรรคที่ 1

- - - ร	- - - ม	- - - ม	- ช - ล	- - - -	- ล - ล	- - - ช	- - - ร
- - - ล	- - - ฑ	- - - ม	- ช - ล	- - - ล	- - - -	- - - ช	- - - ล

- - - ฑ	- ล - -	ร ร - -	ม ม - พ	- ล - ฑ	- ล - -	พ พ - -	ม ม - ร
- - - พ	- ม - ล	- - - ฑ	- - - พ	- ล - ฑ	- ล - ค	- - - ฑ	- - - ล

- พ - ม	- ร - -	ค - - -	- - ร ม	- - ล ล	- ท - ล	- ช - ม	- ช - ล
- - - -	- ล - -	- ท ล ฑ	ค - -	- ล - -	- ฑ - ล	- ช - ฑ	- ช - ล

- รี่ - มี	- รี่ - -	ท ท - -	ล ล - ช	- - ล ฑ	- รี่ - มี	- รี่ - ค	- ท - ล
- ร - ม	- - - ฑ	- - - ล	- - - ช	- ช - -	- ร - ม	- ร - ค	- ฑ - ล

วรรคที่ 2

- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- ท - รี่	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ช	- - - ล	- ฑ - ร	- ฑ - ล	- - - ช	- - - ฑ

- - พ	- ม - -	- ร - ร	- - ท ท	- ช - -	- ล ฑ - รี่	- มี - รี่	- ท - ล
- - - ม	- - - ร	- - - -	- ฑ - -	- ร - -	- ช - - ร	- ม - ร	- ฑ - ล

- ท - รี่	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม	- - - -	- - - ร	- - ม ม	- ช - ล
- - - -	- - - ล	- - - ช	- - - ฑ	- ล - ฑ	- - ค	- ม - -	- ช - ล

วรรคที่ 3

- ท ล ล	- - - ล	- ร - ช	- - ล ฑ	- รี่ - มี	- รี่ - -	ท ท - -	ล ล - -
- - - ร	- ล - -	- ล - ช	- - - ฑ	- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช

- - พ	- ม - -	- ร - ร	- - ช ช	- - ล ล	- ท - -	ช ช - -	ล ล - ฑ
- - - ม	- - - ร	- - - -	- ช - -	- ล - -	- ฑ - ช	- - - ล	- - - ฑ

- ท - -	ล ล - -	ท ท - -	รี่ รี่ - มี	- - ม พ	- ล - -	- ล - พ	- - - ฑ
- ฑ - ล	- - - ฑ	- - - ร	- - - ม	- ร - -	- - - ม	- ร - -	ม - - ฑ

- รี่ - มี	- รี่ - -	ท ท - -	ล ล - ช	- - ล ฑ	- รี่ - มี	- รี่ - ค	- ท - ล
- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช	- ช - -	- ร - ม	- ร - ค	- ฑ - ล

- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- ท - รี่	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ช	- - - ล	- ฑ - ร	- ฑ - ล	- - - ช	- - - ฑ

- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- ท - ุ	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- ร - ุ	- ล - ุ	- ล - ุ	- - - ล	- ุ - ร	- ุ - ล	- - - ุ	- - - ุ

- - พ	- ม - -	- ร - ร	- - ท ท	- ช - -	- ลท - ุ	- ม - ุ	- ท - ล
- - - มร	- - - ุ	- - - -	- ุ - -	- ร - -	ช - - ร	- ม - ร	- ุ - ล

- ท - ุ	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม	- - - -	- - - ร	- - ม ม	- ช - ล
- - - -	- - - ล	- - - ช	- - - ท	- ล - ุ	- - - ุ	- - - -	- ช - ล

- ท ล ล	- - - ล	- ร - ช	- - ล ท	- ุ - ม	- ุ - -	ท ท - -	ล ล - -
- - - ร	- ล - -	- ล - ุ	- - - ุ	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช

- - พ	- ม - -	- ร - ร	- - ช ช	- - ล ล	- ท - -	ช ช - -	ล ล - ท
- - - มร	- - - ุ	- - - -	- ช - -	- ล - -	- ุ - ุ	- - - ล	- - - ุ

- ท - -	ล ล - -	ท ท - -	ุ ุ - ม	- - ม พ	- ล - -	- ล - พ	- - - ท
- ุ - ล	- - - ุ	- - - ร	- - - ม	- ร - -	- - - ม	- ร - -	มร - - ุ

- ุ - ม	- ุ - -	ท ท - -	ล ล - ช	- - ล ท	- ุ - ม	- ุ - ุ	- ท - ล
- ร - ม	- ร - ุ	- - - ล	- - - ช	- ช - -	- ร - ม	- ร - ุ	- ุ - ล

- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- ท - ุ	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- ร - ุ	- ล - ุ	- ล - ุ	- - - ล	- ุ - ร	- ุ - ล	- - - ุ	- - - ุ

- พ - ม	- ร - -	- - -	- - ร ม	- - ล ล	- ท - ล	- ช - ม	- ช - ล
- - - -	- ล - -	- ท ล ท	- - - -	- ล - -	- ุ - ล	- ช - ุ	- ช - ล

- ุ - ม	- ุ - -	ท ท - -	ล ล - ช	- - ล ท	- ุ - ม	- ุ - ุ	- ท - ล
- ร - ม	- - - ุ	- - - ล	- - - ช	- ช - -	- ร - ม	- ร - ุ	- ุ - ล

- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- ท - ุ	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- ร - ุ	- ล - ุ	- ล - ุ	- - - ล	- ุ - ร	- ุ - ล	- - - ุ	- - - ุ

วรรคที่ 10

- ม - -	- ล - ล	- ล - -	ช ช - ล	- - ท ท	- ล - -	พ พ - -	ม ม - ร
- ุ - ุ	- - - -	- ล - ุ	- - - ล	- ุ - -	- ล - ุ	- - - ุ	- - - ร

ท - ล ล	- ท - ช	- ล - ท	- ุ - ุ	- - ม ม	- ุ - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ล - -	- ุ - ุ	- ล - ุ	- ุ - ร	- - - -	- - - ุ	- - - ล	- - - ุ

- ล ฅ ฅ	- - - ฅ	- ร - ฅ	- - ล ฑ	- รั - มั	- รั - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ฅ
- - - ฅ	- ฅ - -	- ร - ฅ	- - - ฑ	- - - -	- - - ฑ	- - - ฅ	- - - ฅ

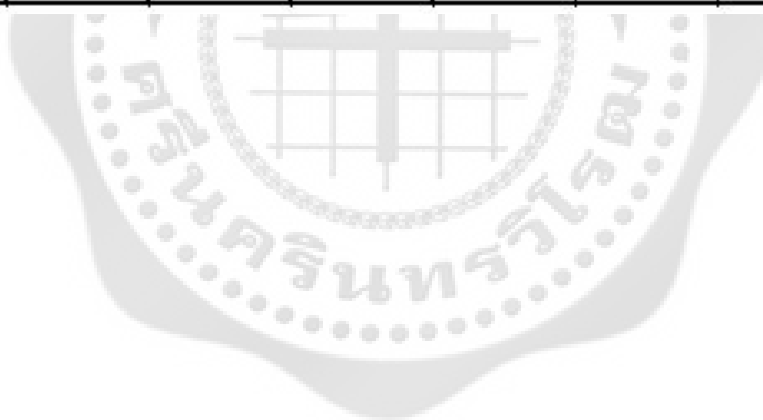
- - ม ฬ	- ล - -	- ล - ฬ	- - - -	- ฑ - -	ล ล - -	ฑ ฑ - -	ร ร - ม
- ร - -	- - - ม	- ร - -	ม ร - ฑ	- ฬ - ม	- - - ฬ	- - - ฑ	- - - ม

- ฑ - -	ฑ ฑ - รั	- มั - รั	- ฑ - ล	- ฑ - รั	- ฑ - -	ล ล - -	ฅ ฅ - ม
- ฑ - ฑ	- - - ร	- ม - ร	- ฑ - ฅ	- ฑ - ร	- ฑ - ฅ	- - - ฅ	- - - ฑ

- ฬ - ม	- ร - -	- ฅ - -	- - ร ม	- - ล ล	- ฑ - ล	- ฅ - ม	- ฅ - ล
- - - -	- ฅ - -	- ฑ ล ฑ	- ฅ - -	- ฅ - -	- ฑ - ฅ	- ฅ - ฑ	- ฅ - ฅ

- รั - มั	- รั - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ฅ	- - ล ฑ	- รั - มั	- รั - ฅ	- ฑ - ล
- ร - ม	- - - ฑ	- - - ฅ	- - - ฅ	- ฅ - -	- ร - ม	- ร - ฅ	- ฑ - ฅ

- ร - ร	- - - ม	- - - ฅ	- - - ล	- รั - ฑ	- ล - ฬ	- - - ม	- - - ร
- ฅ - ฅ	- - - ฑ	- - - ฅ	- - - ฅ	- ร - ฑ	- ล - ฅ	- - - ฑ	- - - ฅ

ตระโหมโรง

- - - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- ล - ล	- - - -	- - - ล
- - - ล	- - - ท	- - - ช	- - - ล	- - - -	- - - ร	- - - ล	- - - -

- ฟ - ม	- ร - -	ด - -	- - ร ม	- ท - ล	- ช - ท	- - ร ม	- ช - ล
- - - -	- ล - -	- ท ล ท	- ด - -	- ท - ล	- ช - ท	- ด - -	- ช - ล

- ร - ม	- ร - -	ท ท - -	ล ล - ช	- ม - -	ร ร - -	ช ช - -	ล - ท
- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช	- ท - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ท

- - ล ท	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ท	- - ร ม	- ช - ล	- ช - -	- ล - ล
- ช - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ท	- ด - -	- ช - ล	- ช - ล	- - - -

- ร - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท	- ร - ม	- ร - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ร - ท	- ล - ช	- - - ล	- - - ท	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช

- ฟ - ม	- ร - -	ด - -	- - ร ม	- ท - ล	- ช - ท	- - ร ม	- ช - ล
- - - -	- ล - -	- ท ล ท	- ด - -	- ท - ล	- ช - ท	- ด - -	- ช - ล

- ร - ม	- ร - -	ท ท - -	ล ล - ช	- ม - -	ร ร - -	ช ช - -	ล - ท
- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช	- ท - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ท

- - ล ท	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ท	- - ร ม	- ช - ล	- ช - -	- ล - ล
- ช - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ท	- ด - -	- ช - ล	- ช - ล	- - - -

- ท - -	ล ล - -	ท ท - -	ร ร - ม	- ม - ม	- ม - -	ม ม - -	ร ร - ท
- ท - ล	- - - ท	- - - ร	- - - ม	- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ท

- ร - ม	- ร - -	ท ท - -	ล ล - ช	- ม - -	ร ร - -	ช ช - -	ล - ท
- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ช	- ท - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ท

- - - -	- ม - ม	- - ร ม	- ช - ล	- ท - ร	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- - - ม	- - - ท	- ด - -	- ช - ล	- ท - ร	- ท - ล	- - - ช	- - - ท

- ล - ท	- ล - -	ฟ ฟ - -	ม ม - ร	ด - -	- - - ร	- - - -	ร ม - ช
- ล - ท	- ล - ด	- - - ท	- - - ล	- - - ล	- ท - ล	- ท - ล	- - - ช

- - - -	- ม - ม	- - ร ม	- ช - ล	- ท - ร	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
- - - ม	- - - ท	- ด - -	- ช - ล	- ท - ร	- - - ล	- - - ช	- - - ท

- - - ร	- - - ช	- - ล ฑ	- ล - ฑ	- รั - ม	- รั - -	ฑ ฑ - -	ล ล - ช
- - - ล	- - - ช	- - - ฑ	- ล - ฑ	- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช

- ม - -	- ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- - รม	- ช - ล	- ช - -	ล ล - ช
- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ช	- - - ล	- ฑ ฑ -	- ช - ล	- ช - ล	- - - ช

ร้วสามลา

ลาที่ 1

- - - ล	- - - ฑ	- ฟ - -	ม - มร ร	ฑ - - -	- รม - ร	- - - ม	- - - ม
- - - ล	- - - ฑ	- - - มร	ฑ ม - ล	- ฑ ล ฑ	ฑ - - ล	- ม - -	- ม - -

- - - ม	- - - ม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ม - -	- ม - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- - ล ช	- ฟ - -	- - ชล ช	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -
- ล - ช	- - - มร ม	- ฟ - ร	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - -

- รั - ม	- รั - ฑ	- ล - ฑ	- ล ช ล	- - - ช	- - - ช	- - - -	- - - -
- ร - ม	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ล	- ช - -	- ช - -	- - - -	- - - -

- - - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ม	- - - ล	- - - ช	- ร - ม	- ล - ช
- - - ล	- - - ฑ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- รั - ม	- รั - ฑ	- ล - ฑ	- ล ช ล	- - - ช	- - - -	- - - -	- - - -
- ร - ม	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ล	- ช - -	- - - -	- - - -	- - - -

ลาคี่ 2

- มฟ ฃ- ล	- - - ท	- ฟ - -	ม - มม ร	ด - - -	- รม - ร	- - - ม	- - - ม
ร - ล ล	- - - ฑ	- - ม ร	ฑ ม - ล	- ฑ ล ฑ	ด - - ล	- ม - -	- ม - -

- - - ม	- - - ม	- ร - ฃ	ล ท - ล	- - - ท	- - - ท	- - - -	- - - -
- ม - -	- ม - -	- ล - ฃ	- ฑ - ล	- ฑ - -	- ฑ - -	- - - -	- - - -

- รี่ - มี่	- รี่ - ท	- ล - ท	- ล ฃ ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - -	- - - -
- ร - ม	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ล	- ฃ - -	- ฃ - -	- - - -	- - - -

ลาคี่ 3

- - - ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ฃ
- - - ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ฃ

- - - ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ล	- - - ล ฃ	- - - ล	- - - ล ฃ	- - - -
- - - ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - ร	- - - ฃ	- - - ร	- - - -

- ร - ฃ	ล ท - ล	- - - ท	- - - ท	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ล - ฃ	- ฑ - ล	- ฑ - -	- ฑ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- ลทล - รี่	- - - มี่	- รี่ - ท	- ล - ฃ	- ฟ ม ร	- - - ล ฃ	ม - - -	- ฃล - ฃ
ฃ - ร - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ล ฑ ล	- ล - ฃ	- ม ร ม	ฟ - - ฃ

- - - ล	- - - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ล - -	- ล - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

- รี่ - มี่	- รี่ - ท	- ล - ท	- ล ฃ ล	- - - ฃ	- - - ฃ	- - - -	- - - -
- ร - ม	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ล	- ฃ - -	- ฃ - -	- - - -	- - - -

- - - ม ม	- ท - ล	- ล - -	- - - ฃ	- ฃ - -	- - - -	- - - ฃ	- - - -
- ม - ฑ	- - - -	- ร - -	- - - ฟ	- ล - -	- - - ล ฃ	- - - ฃ	- - - -

ตัวที่ 2 ชั้นเดี่ยว

- ท	- ล	- ช	- ม	- ช	- -	ท	ล	- -	ล	ช	- -	ช	ม	- -	ม	ร	- -	ร	ท	- -
- ท	- ล	- ช	- ม	- ร	- -	- -	ช	ม	- -	ม	ร	- -	ร	ท	- -	ท	ล	- -	ล	ช

- ท	- ล	- ช	- ม	- ช	- -	ท	ล	- -	- ร	- ช	- ล	- ท	- ล	- ร	- ท	- ล
- ท	- ล	- ช	- ม	- ร	- -	- -	ช	ม	- ล	- ช	- ล	- ท	- ล	- ร	- ท	- ล

- ล	- ล	- ช	- ม	- ท	- ล	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
- ร	- ล	- ช	- ม	- ท	- ล	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -

- ช	- -	ท	ล	- -	ล	ช	- -	ช	ม	- -	ม	ร	- -	ร	ท	- -	- -	- -	- -	- -
- ร	- -	- -	ช	ม	- -	ม	ร	- -	ร	ท	- -	ท	ล	- -	ล	ช	- -	- -	- -	- -

- -	- ร	ม	- ช	- ล	- ท	- ล	- ช	- ม	- ร	- ช	- ล	- ท	- ม	- ร	- ท	- ล
- -	ล	- -	ช	- ล	- ท	- ล	- ช	- ม	- ล	- ช	- ล	- ท	- ม	- ร	- ท	- ล

ชำนาญ

- พ - ม	- ม - -	- - - -	- ร - ม	- - - -	- ม - ม	- ม - -	ม ร - ม
- - - -	- ร - ญ	- ล - ญ	- ล - ญ	- - - ม	- - - -	- ร - ญ	- ล - ญ

- - - วม	- ช - ล	- ช - ล	- ฑ - ค์	- - ค์ ค์	- ฐ - ม	- ม - ม	- ฐ - ค์
- - ค -	- ช - ล	- ช - ล	- ฑ - ค	- ค - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ค

- ฐ - ค์	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- ช - พ	- - - -	- พ - พ	- ฑ - ล	- พ - ม
- ร - ค	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- ช - พ	- - - พ	- - - -	- ฑ - ล	- ค - ญ

- - - ร	- - - ม	- - - พ	- - - ล	- - ค์ ค์	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- พ - ม
- - - ล	- - - ญ	- - - ค	- - - ล	- ค - -	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- พ - ม

- - ล ล	- ฑ - ฑ	- ล - ล	- พ - -	- - - มพ	- ล - -	- ล - -	พ - - ฑ
- ล - -	- - - ร	- - - พ	- - ม ร	- - ร -	- - - ม	- ร - -	- มร - ฑ

- - - ร	- - ค -	- - - ฑ	- - - ฑ	- ฑ - -	- ล ล - -	ฑ ฑ - -	ร ร - ม
- - - -	- - - ฑ	- - - พ	- - ฑ -	- พ - ม	- - - พ	- - - ร	- - - ม

- - - -	- พ - พ	- ฑ - ล	- พ - ม	- ล - พ	- ม - ร	- ม ร ร	- - - ร
- - - พ	- - - -	- ฑ - ล	- พ - ม	- ล - พ	- ม - ร	- - - ล	- ร - -

- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล	- ฑ - ฐ	- ฑ - -	- ล ล - -	ช ช - ม
- ร - ฑ	- ล - ญ	- ล - ช	- - - ล	- ฑ - ร	- ฑ - ล	- - - ช	- - - ฑ

- - ช ช	- - ล ล	- - ร ร	- - ม ม	- ม - -	ม ร - ม	- ช - ล	- ช - ม
- - - ช	- - - ล	- - - ล	- - - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ช - ล	- ช - ฑ

- - - วม	- ช - ล	- ช - ล	- ฑ - ค์	- - ค์ ค์	- ฐ - ม	- ม - ม	- ฐ - ค์
- - ค -	- ช - ล	- ช - ล	- ฑ - ค	- ค - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ค

- ฐ - ค์	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- ช - พ	- - - -	- พ - พ	- ฑ - ล	- พ - ม
- ร - ค	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- ช - พ	- - - พ	- - - -	- ฑ - ล	- ค - ญ

- - - ร	- - - ม	- - - พ	- - - ล	- - ค์ ค์	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- พ - ม
- - - ล	- - - ญ	- - - ค	- - - ล	- ค - -	- ฑ - ล	- ฑ - ล	- พ - ม

- - ล ล	- ฑ - ฑ	- ล - ล	- พ - -	- - - มพ	- ล - -	- ล - -	พ - - ฑ
- ล - -	- - - ร	- - - พ	- - ม ร	- - ร -	- - - ม	- ร - -	- มร - ฑ

- - - ๖	- - ๓ -	- - - ๗	- - - ๗๗	- ๓ - -	๓ ๖ - ๓	- ๓ - -	๗ ๗ - ๓
- - - -	- - - ๗๓	- - - ๗	- - ๗ -	- ๖ - ๗	- ๓ - ๗	- ๓ - ๗	- - - ๓

- - - -	- ๗ - ๗	- ๓ - ๖	- ๗ - ๓	- ๖ - ๗	- ๓ - ๗	- ๓ ๗ ๗	- - - ๗
- - - ๗	- - - -	- ๓ - ๖	- ๗ - ๓	- ๖ - ๗	- ๓ - ๗	- - - ๓	- ๗ - -

กราวไน

- - - ๖๓	- ๗ - ๓	- ๗ - -	- ๓ - ๓	- ๓ - ๓	๓ ๓ - ๖	- ๓ - ๓	- ๗ - ๓
- - ๓ -	- ๗ - ๓	- ๗ - ๓	- - - -	- ๓ - ๓	๗ ๓ - ๖	- ๓ - ๓	- ๗ - ๓

๖ ๓ - -	๓ ๓ - -	๓ ๗ - -	๗ ๓ - -	๖ ๓ - -	๓ ๓ - -	๓ ๗ - -	๗ ๓ - -
- - ๓ ๗	- - ๗ ๓	- - ๓ ๖	- - ๖ ๓	- - ๓ ๗	- - ๗ ๓	- - ๓ ๖	- - ๖ ๓

- - - ๓	- - ๗ ๓	- - ๖ ๓	- - ๗ ๓	- - - ๓	- - ๗ ๓	- - ๖ ๓	- - ๗ ๓
- - ๗ -	๗ ๓ - -	๗ ๓ - -	๗ ๓ - -	- - ๗ -	๗ ๓ - -	๗ ๓ - -	๗ ๓ - -

- - ๗ ๓	- ๓ - ๓	- - ๗ ๓	- ๓ - ๓
๗ ๓ - -	๗ - ๗ -	๗ ๓ - -	๗ - ๗ -

เข้ามาหา

- - - ดย	- ร - ม	- มร - ร	- ม - ข	- - - -	- ด - ด	- ท - ด	- ข - ม
- - ข -	- ล - ท	- ท - ล	- ท - ข	- - - ล	- - - -	- ท - ล	- ข - ท

- ร - -	- ท - ท	- ม - ร	- ท - ด	- ม - ร	- ด - -	- ข - ข -	- ด - ท
- ล - ท	- - - -	- ม - ร	- ท - ล	- ม - ร	- ล - ข	- - - ล	- - - ท

- ฟ - ม	- ม - -	- - - -	- ร - ม	- ร - ข	- ด - ท	- ม - ร	- ด - ข
- - - -	- ร - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ข	- ด - ท	- ม - ร	- ล - ข

ดา

- - - ด	- ท - -	- ม - ร	- - - ม	- ท - ด	- ข - ม	- - - ร	- ข - ด
- ล - -	- - - ท	- - - ล	- - - ท	- ท - ล	- ข - ท	- - - ล	- - - ล

- ร - ท	- ด - -	- ข - ข -	- ด - ท	- - - ด	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ท
- ร - ท	- ล - ข	- - - ล	- - - ท	- - - ข	- ร - ม	- ข - ม	- ร - ท

- - - ด	- ท - ด	- ข - ม	- ข - ด	- ท - ร	- ท - -	- ด - -	- ข - ข -
- ล - -	- ท - ล	- ข - ท	- ข - ล	- ท - ร	- ท - ล	- - - ข	- - - ท

- - - ร	- ม - ข	- ท - ด	- ข - ม	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ข
- ล - -	- ท - ข	- ท - ล	- ข - ท	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ข

เพลงลงสระ

	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ร	- - - ม	- ช - ล	- มี ี ฑ	- ล - ช
	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ล	- - - ฑ	- ช - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช
สร้อย	- - - ม	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- ร - ช	- ล - ฑ	- ล - -	ฑ ฑ - ล
	- - - ฑ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ล - ช	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- - - ล
	- - - ช	- - ล ล	- - - ฑ	- - ล ล	- ร - ช	- ล - ฑ	- มี ี ฑ	- ล - ช
	- - - ช	- ล - -	- - - ฑ	- ล - -	- ล - ช	- ล - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช
	- - - ม	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ฑ ฑ	- ล - ช	- - - ร	- - - ม
	- - - ฑ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฑ - -	- ล - ช	- - - ล	- - - ฑ
	- - ฟ ม	- ม - -	- - - -	- ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	- มี ี ฑ	- ล - ช
	- - - -	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- ช - ล	- ช - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช
ท่อน 1	- - - -	- ม - ม	- - ร ม	- ช - ล	- ท - ี	- ท - -	- ล ล - -	- ช ช - ม
	- - - ม	- - - -	- ค - -	- ช - ล	- ฑ - ร	- ฑ - ล	- - - ช	- - - ฑ
	- - - ร	- - - ช	- - ล ฑ	- ล - ฑ	- - - -	- ท - ฑ	- - ช ช	- ล - ฑ
	- - - ล	- - - ช	- - - ฑ	- ล - ฑ	- - - ฑ	- - - -	- ช - -	- ล - ฑ
	- ช - ล	- ท - ี	- มี - ี	- ท - ล	- - - -	- ล - ล	- ท - ล	- ช - ม
	- ช - ล	- ฑ - ร	- ม - ร	- ฑ - ล	- - - ล	- - - -	- ฑ - ล	- ช - ฑ
	- - ฟ ม	- ม - -	- - - -	- ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	- มี ี ฑ	- ล - ช
	- - - -	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- ช - ล	- ช - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช

กลับต้น

สร้อย

- - - ม	- - ข ข	- - - ล	- - ข ข	- ร - ข	- ล - ฑ	- ล - -	ท ฑ - ล
- - - ฑ	- ข - -	- - - ล	- ข - -	- ล - ข	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- - - ล

- - - ข	- - ล ล	- - - ฑ	- - ล ล	- ร - ข	- ล - ฑ	- ม ฐ ฑ	- ล - ข
- - - ข	- ล - -	- - - ฑ	- ล - -	- ล - ข	- ล - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ข

- - - ม	- - ข ข	- - - ล	- - ข ข	- - ฑ ฑ	- ล - ข	- - - ร	- - - ม
- - - ฑ	- ข - -	- - - ล	- ข - -	- ฑ - -	- ล - ข	- - - ล	- - - ฑ

- - พ ม	- ม - -	- - - -	- ร - ม	- ข - ล	- ข - ม	- ม ฐ ฑ	- ล - ข
- - - -	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- ข - ล	- ข - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ข

ท่อน 2

- - - ร	- - ม ม	- - - พ	- - ม ม	- - ล -	พ ม - -	- - - -	ม ร - ม
- - - ฑ	- ม - -	- - - พ	- ม - -	- พ - ม	- - ร ฑ	- ล - ฑ	- ล - ฑ

- ฐ - ฑ	- - ม พ	- ฑ - ล	- พ - ม	- ม - -	ม ร - ม	- - ล -	พ ม - -
- ร - ฑ	- - - พ	- ฑ - ล	- พ - ม	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- พ - ม	- - ร ฑ

- ฐ - ฑ	- ล - -	ข ข - -	ล ล - ฑ	- ฐ - ฑ	- ล - -	ข ข - -	พ พ - ม
- ร - ฑ	- ล - ข	- - - ล	- - - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ข	- - - พ	- - - ฑ

- - - -	- ร - ร	- - - ฑ	- ล - ร	- - - ร	- - ม พ	- ฑ - ล	- พ - ม
- - - ฐ	- - - -	- - - พ	- ม - ฑ	- ฑ - -	- - - พ	- ฑ - ล	- พ - ม

- - - ร	- - ม ม	- - - พ	- - ม ม	- ล - ร	- - ม พ	- ฑ - -	ล พ - -
- - - ฑ	- ม - -	- - - พ	- ม - -	- ม - ร	- - - พ	- - ล พ	- - ม ร

- - ร ม	- ข - ล	- ฑ - ล	- ข - ม	- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ข ข - ล
- ล - -	- ข - ล	- ฑ - ล	- ข - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ข	- - - ล

- - - ข	- - ล ฑ	- ม ฐ ฑ	- ล - ข	- ล - ล	- พ - -	- - - -	ร ม - ข
- ข - -	- - - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ข	- - - พ	- - ม ร	- ฑ - ล	- - - ข

กลับต้น

สร้อย

- - - ม	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- ร - ช	- ล - ท	- ล - -	ท ท - ล
- - - ฑ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ล - ช	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- - - ล

- - - ช	- - ล ล	- - - ฑ	- - ล ล	- ร - ช	- ล - ท	- ม ี ฑ	- ล - ช
- - - ช	- ล - -	- - - ฑ	- ล - -	- ล - ช	- ล - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช

- - - ม	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ท ท	- ล - ช	- - - ร	- - - ม
- - - ฑ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฑ - -	- ล - ช	- - - ล	- - - ฑ

- - ฟ ม	- ม - -	- - - -	- ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	- ม ี ฑ	- ล - ช
- - - -	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- ช - ล	- ช - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช

เพลงสร้อยสนตัด

- ฟ - -	- ม - -	- - - ล	- ร - ม	- ช - ท	ล ช - -	ม ม - -	ร ร - ฑ
- - ม ร	- - - ร	- - ช -	- ล - ฑ	- ช - ฑ	ล ช - ฑ	- - - ล	- - - ฟ

- - - -	- ม - ม	- ล ช ม	- ร - ฑ	- ท - -	ล ล - -	ฑ ฑ - -	ร ร - ม
- - - ม	- - - -	- ล ช ฑ	- ล - ฑ	- ฬ - ม	- - - ฬ	- - - -	- - - ฑ

- ล - -	ช ม - -	- - - -	- ร - ม	- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล
- - ช ม	- - ร ฑ	- ล - ฑ	- ล - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ฑ	- ล - ช	- - - ล

- ท - ม	ร ท - -	ล ล - -	ช ช - ม	- ร - ช	- - ล ท	- ม ี ฑ	- ล - ช
- ฑ - ม	ร ฑ - ล	- - - ช	- - - ฑ	- ล - ช	- - - ฑ	- ม ร ฑ	- ล - ช

กลับต้น

เพลงมหาชัย

- - - ม	- - ข ข	- - - ล	- - ข ข	- - ล ล	- ท - ร	- - - -	วม - - ข
- - - ท	- ข - -	- - - ล	- ข - -	- ล - -	- ท - ล	- ท - ต	- - - ข

- - ล ล	- ท - ร	- - - -	วม - - ข	- ท ล ข	- ร - -	ข ข - -	ล ล - ท
- ล - -	- ท - ล	- ท - ต	- - - ข	- ท ล ข	- ล - ข	- - - ล	- - - ท

- - - -	- ท - ท	- ร - ล	- ท - ร	- - - -	- ม - ร	- - ข ข	- ล - ท
- - - ท	- - - -	- ร - ล	- ท - ร	- - - -	- ม - ร	- ข - -	- ล - ท

- ล - ท	- ต - ร	- ม - ร	- ต - ท	- - ข ข	- ล - ท	- ล - ท	- ต - ร
- ล - ท	- ต - ร	- ม - ร	- ต - ท	- ข - -	- ล - ท	- ล - ท	- ต - ร

- - - ม	- ร - ข	- - - -	- ร - ร	- ม - ม	- ร - -	ต ต - -	ร ร - ม
- - - ม	- ร - ร	- - - -	- - - -	- ข - ม	- ร - ต	- - - ร	- - - ม

- ล - -	ล ล - ม	- ร - -	ร ร - ม	- ม - ม	- ม - -	ม ม - -	ร ร - ท
- - - ม	- - - ม	- ร - ร	- - - ม	- ข - ล	- ข - ม	- - - ร	- - - ท

- - - -	- ท - ท	- ร - ล	- ท - ร	- - - -	- ม - ร	- - ข ข	- ล - ท
- - - ท	- - - -	- ร - ล	- ท - ร	- - - -	- ม - ร	- ข - -	- ล - ท

- - ล ท	- ร - ม	- ม ม ม	- ร - ท	- ร - ม	- ร - -	ท ท - -	ล ล - ข
- ข - -	- ร - ม	- ล ข ม	- ร - ท	- ร - ม	- ร - ท	- - - ล	- - - ข

เที่ยวเปลี่ยน

-	-	-	-	ร	ม	ฟ	ช	-	-	-	ฟ	-	ม	-	ร	-	-	-	-	-	ร	-	-	-	ม	-	ฟ	-	ช		
-	-	-	ค	-	-	-	ช	-	-	-	ฟ	-	ท	-	ล	-	-	-	ท	-	-	-	ล	-	-	-	ท	-	ค	-	ร

-	-	-	ล	-	ท	-	ร	-	-	-	ม	-	ฟ	-	ช	-	-	-	ล	-	ท	-	ช	-	-	-	ล	-	ร	-	ท
-	-	-	ล	-	ท	-	ล	-	-	-	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	ล	-	ท	-	ช	-	-	-	ล	-	ร	-	ท

-	-	-	ร	-	ม	-	ล	-	-	-	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ล	ท	ค	-	ท
-	-	-	ร	-	ม	-	ล	-	-	-	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ล	ท	ค	-	ท

-	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ร	-	ค	-	ท	-	-	ช	ช	-	ล	-	ท	-	ล	-	ท	-	ค	-	ร	
-	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ร	-	ค	-	ท	-	-	ช	-	-	-	ล	-	ท	-	ล	-	ท	-	ค	-	ร

-	-	-	-	-	ม	-	ร	-	-	ค	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	-	-	ม	-	ร	-	ม	-	ค	-	ร	-	ม
-	-	-	-	-	ช	-	ร	-	-	ค	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	-	-	ช	-	ร	-	ม	-	ค	-	ร	-	ม

-	-	-	-	-	-	-	ร	-	-	-	ค	-	ร	-	ม	-	-	-	-	-	-	ร	-	-	-	ค	-	-	-	ท
-	-	-	-	-	-	-	ร	-	-	-	ค	-	ร	-	ม	-	-	-	-	-	-	ร	-	-	-	ค	-	-	-	ท

-	-	-	ร	-	ม	-	ล	-	-	-	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ล	ท	ค	-	ท
-	-	-	ร	-	ม	-	ล	-	-	-	ท	-	ค	-	ร	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ล	ท	ค	-	ท

-	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ร	-	ค	-	ท	-	-	-	ค	-	ท	-	ล	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ช
-	-	-	-	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ร	-	ค	-	ท	-	-	-	ค	-	ท	-	ล	-	ท	ล	ช	-	ช	-	ช

กราวใน ออกเซ็ด

กราวใน 2 ชั้น

- - รม	- ช - ล	- ช - -	- ตี - ตี	- มี - มี	มี มี - รั	- ตี - ล	- ช - ตี
- - ต -	- ช - ล	- ช - ต	- - - -	- มี - ล	ช มี - ร	- ต - มี	- ร - ต

รั ตี - -	ตี ล - -	ล ช - -	ช มี - -	รั ตี - -	ตี ล - -	ล ช - -	ช มี - -
- - ล ช	- - ช มี	- - มี ร	- - ร ต	- - ล ช	- - ช มี	- - มี ร	- - ร ต

- - - ต	- - ฑี ต	- - ร ต	- - ฑี ต	- - - ต	- - ฑี ต	- - ร ต	- - ฑี ต
- - ช -	ฑี ล - -	ฑี ล - -	ฑี ล - -	- - ช -	ฑี ล - -	ฑี ล - -	ฑี ล - -

- - ฑี ต	- ต - ต	- - ฑี ต	- ต - ต	- - - ต	- - ร มี	- มี - -	- - - ร
ช ล - -	ฑี - ฑี -	ช ล - -	ฑี - ฑี -	- ช - -	- ต - -	- - ร ต	ร มี - ล

- - ช ช	- ล - ฑี	- ช - ล	- - ฑี ฑี	- - ช ช	ล ฑี - ล	- ช - ฬ	- มี - ร
- ช - -	- ล - ฑี	- ช - ล	- ฑี - -	- ช - -	- ฑี - ล	- ช - ฬ	- ฑี - ล

- ร - ฑี	- - - -	- - ล ฑี	- - ต ร	- - ร มี	- - ฬ ช	- ล - -	ช ฬ - -
- ล - -	ล ช - ร	- ช - -	ล ฑี - -	- ต - -	ร มี - -	ฬ - ช ฬ	- - มี ร

- - ช -	มี ร - -	- - ล ฑี	- - ต ร	มี - ร มี	- - ฬ ช	- ล - -	ช ฬ - -
- มี - ร	- - ต ฑี	ล ช - -	ล ฑี - -	- ต - -	ร มี - -	ฬ - ช ฬ	- - มี ร

- ช - ล
- ช - ล

เซต ตัวที่ 1

- ท - ร	- - - ม	- ร - ม	- ช ล ช	- - - ชล	ท - ม ร	- - - รม	ช ล - ช
- ทุ - ล	- ทุ - -	- ล - ทุ	ช - - -	ร ม ฟ -	- ทุ - -	ล ทุ ต -	- - - ช -
- - ม ร	- - - ม	- - - รม	ช ล - ช	- ร - ช	- ล - ทุ	- ล - -	ท ทุ - ล
ล ทุ - -	ต ทุ ล -	ล ทุ ต -	- - - ช -	- ล - ช	- ล - ทุ	- ล - ทุ	- - - ล
- ล - ล	- ช - ม	- ช - ล	- ม - -	ม ร - ม	- ช - ล	- - - ช ช	- ร - ม
- ร - ล	- ช - ทุ	- ช - ล	- ร - ทุ	- ล - ทุ	- ช - ล	- ช - -	- ล - ทุ
- - - ช ช	- - - รม	- ช - ล	- ทุ - ล	- ช - ม	- ร - ช	- ล - ทุ	- ม - ร
- ช - -	ล ทุ ต -	- ช - ล	- ทุ - ล	- ช - ทุ	- ล - ช	- ล - ทุ	- ม - ร

เพลงที่ใช้บรรเลง เพลงที่ใช้ในงานไหว้ครูประเภททรงเจ้า เป็นบทเพลงซึ่งใช้เป็นประจำในงานไหว้ครูของวงดนตรี บางกรณีอาจมีการเปลี่ยนแปลงบทเพลงในการบรรเลงตามความเหมาะสมของงาน มีการบันทึกโน้ตเป็นทางฆ้องวงใหญ่ จากการบรรเลงของอาจารย์สาริต น้อยภู มีเพลงที่ใช้ในงานไหว้ครูประเภททรงเจ้าดังนี้

- โหมโรงเช้า
- เสมอ
- จีนไฉ่ยอ
- มอญจ๊กกี้
- เช่นเหล่า
- มหาชัย

เพลงโหมโรงเช้า

เพลงโหมโรงเช้า มีเพลงและโน้ตเหมือนกับโหมโรงเย็น ซึ่งแตกต่างเพียงเพลงเหาะเท่านั้น ผู้วิจัยจึงบันทึกโน้ตเพลงเหาะในเพลงโหมโรงเช้าเท่านั้น

- - - ล	- - ข ล	- - ย ล	- - ข -	- - - ี	- - ี ี	- - ี ี	ี - ี -
- - - ี	- - ค ี	- - - -	ข ม - ม	- - - ี	- - - ี	- - - -	- ล - ล

- - - ล	- - ข ล	- - ย ล	- - ข -	- - - ี	- - ี ี	- - ี ี	ี - ี -
- - - ี	- - ค ี	- - - -	ข ม - ม	- - - ี	- - - ี	- - - -	- ล - ล

- - ข ม	- - - ล	ี - ล ี	- - - ล	- - ข -	- - - ล	ี - ล ี	- - - ล
- - - -	- ี - -	- ข - -	- ล - -	- ม - ม	- ล - -	- ข - -	- ล - -

- - - -	ล - - -	ย ล - ล	ย ี ี ี	- - - -	มี - - -	- มี - มี	- - - -
- - - ล	- - - -	- - ข -	- - - -	- - - ม	- - - -	- - ี -	ี ี ย ล

- - - -	มี - - -	ขี มี - มี	- - - -	- - ขี มี	- - - ล	ี - ล ี	- - - ล
- - - ม	- - - -	- - ี -	ี ค ย ล	- - - -	- ี - -	- ข - -	- ม - -

- - ข -	- - - -	ี - ล ี	- - - ล	- ี - ี	- - - ม	- - ล ข	ม ข - ล
- ม - ม	- ล - -	- ข - -	- ล - -	- ล - ล	- - - ย	- - ล ข	ย ข - ล

- - ข -	- - - -	ี - ล ี	- - - ล	- - ข -	- - - ล	ี - ล ี	- - - ล
- - - ม	- ี - -	- ข - -	- ม - -	- ม - ม	- ล - -	- ข - -	- ล - -

- - ขี มี	- - มี มี	- ี ี ล	- - ล ล	- - ขี มี	- - มี มี	- ี ี ล	- - ล ล
- - - ม	- มี - -	- ี ค ล	- ล - -	- - - ม	- มี - -	- ี ค ล	- ล - -

- - ข -	- - - -	ี - ล ี	- - - ล	- - ข -	- - - ล	ี - ล ี	- - - ล
- - - ม	- ี - -	- ข - -	- ม - -	- ม - ม	- ล - -	- ข - -	- ล - -

เพลงเช่นเหล่า

ท่อน 1

-	-	-	ด	-	ท	-	-	-	-	ม	-	ด	-	ด	-	-	ด	ด	-	ท	-	-	-	ม	-	ว	-	ด	
-	-	ด	-	-	-	ท	-	-	ด	-	-	ด	-	-	ท	-	-	ด	-	-	ด	-	-	ด	-	-	ด	-	-

-	-	-	ฟ	-	ม	-	ด	-	ท	-	ด	-	ฟ	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	ม	ฟ	-	ท	-	-	ด	ฟ	-	-		
-	-	-	ด	-	ท	-	-	-	-	-	-	-	ด	-	ท	-	ด	-	ท	-	ด	-	-	-	ร	-	-	-	ด	ฟ	-	-	ม	ร

ท่อน 2

-	-	-	-	-	ช	-	ช	-	-	-	ม	-	ร	-	ช	-	-	ด	ท	-	ด	-	ช	-	-	-	ม	-	ร	-	ช
-	-	-	ช	-	-	-	-	-	ด	-	ท	-	ด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ท	-	ด	-	-

-	-	-	-	-	ช	-	ช	-	-	-	ม	-	ร	-	ช	-	-	ท	ท	-	ด	-	-	ฟ	ฟ	-	-	ม	ม	-	ร	
-	-	-	ช	ช	-	-	-	-	ท	-	ด	-	-	-	ท	-	-	-	-	ฟ	-	-	-	ม	-	-	-	-	-	-	-	-

ท่อน 3

-	-	-	-	-	ท	-	ท	-	ว	-	ท	-	ด	-	ฟ	-	-	-	ม	ฟ	-	ด	-	ท	-	ม	-	ว	-	ท	-	ด
-	-	-	ท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ด	-	-	-	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	-	-	-	ท	-	ท	-	ว	-	ท	-	ด	-	ฟ	-	-	-	ร	-	-	-	ม	ฟ	-	ท	-	-	ด	ฟ	-	-	
-	-	-	ท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ด	-	-	-	ด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ท่อน 4

-	ฟ	-	-	ฟ	ฟ	-	ท	-	ฟ	-	-	ฟ	ฟ	-	ม	-	-	ร	ร	ม	ฟ	-	-	ม	ม	-	-	ร	ร	-	ท	
-	ฟ	-	ฟ	-	-	-	ม	-	ฟ	-	ฟ	-	-	-	ท	-	ด	-	-	ท	ด	-	ท	-	-	-	ด	-	-	-	-	ฟ

-	ฟ	-	-	ฟ	ฟ	-	ท	-	ฟ	-	-	ฟ	ฟ	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	ม	ฟ	-	ท	-	-	ด	ฟ	-	-	
-	ฟ	-	ฟ	-	-	-	ม	-	ฟ	-	ฟ	-	-	-	ท	-	ด	-	-	-	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	ท	ว	-	ท	-	ด	-	-	-	ช	-	-	-	ร
ท	-	-	-	-	ด	-	-	-	ช	-	-	-	ด		

เพลงมหาชัย

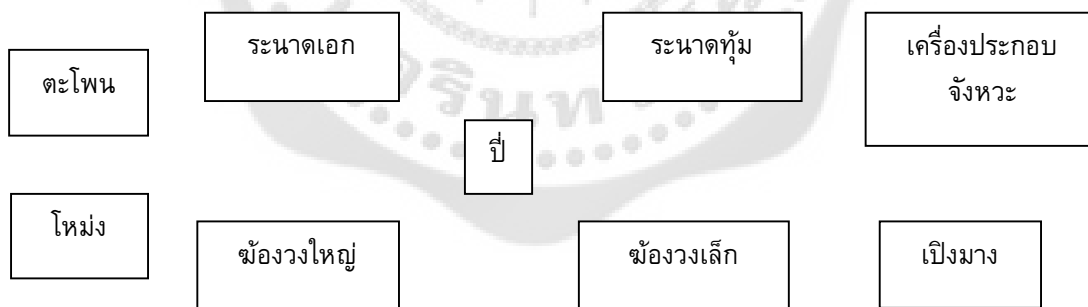
เพลงมหาชัยผู้วิจัยได้บันทึกโน้ตทางฆ้องไว้ที่งานบวชนาคเรียบร้อยแล้ว

วงปี่พาทย์มอญ วงปี่พาทย์มอญแบ่งได้เป็น 2 งาน ได้แก่ งานศพ และงานแสดงประกอบ
ลิเก มีลักษณะวงดนตรี เครื่องดนตรี นักดนตรี ขั้นตอนการบรรเลงและเพลงที่ใช้ในการบรรเลงมี
ดังต่อไปนี้

งานศพ

ลักษณะวงดนตรี ใช้เครื่องคู่ โดยใช้เครื่องมอญทั้งหมด ประกอบด้วย

ระนาดเอก 1 ราง
ระนาดทุ้ม 1 ราง
ฆ้องวงใหญ่ 1 ราง
ฆ้องวงเล็ก 1 ราง
ปี่มอญ 1 เล้า
เปิงมาง 1 ชุด
ตะโพนมอญ 1 ใบ
โหม่ง 1 ชุด
เครื่องประกอบจังหวะ ฉิ่ง กรับ ฉาบ

นักดนตรี

นายปริญญา	หวังผลกลาง	ระนาดเอก
นายสมนึก	บำรุงรัตน์	ระนาดทุ้ม
นางสาวสรินทร์	ชูจิตร	ฆ้องวงใหญ่
นายอนุพงศ์	บุญเลี้ยง	ปี่ชวา
นายวิเชียร	หวังผลกลาง	เปิงมาง, กลองแขก

นายสุรียา   วิทสุทธิจินดา   ตะโพนมอญ, กลองแขก
 นายรัชช   บุตรี   เครื่องประกอบจังหวะ
 ** ช้องวงเล็ก จะจ้างนักดนตรีจากวงอื่นมาช่วยบรรเลง

ขั้นตอนการบรรเลง

วงดนตรีจะเดินทางถึงสถานที่จัดงานเวลาไม่เกิน 15.30 น. เมื่อเดินทางถึงสถานที่จัดงานแล้ววงดนตรีจึงจัดเครื่องดนตรีให้พร้อมสำหรับการบรรเลง จากนั้นจึงขอเครื่องไหว้ครูจากเจ้าภาพ ได้แก่ ดอกไม้ รูป เทียน ผ้าขาว 2 เมตรเทียนน้ำมันและเงินกำนัลจำนวน 12 บาท เมื่อเจ้าภาพนำเครื่องไหว้ครูมาให้ จึงไหว้ครู โดยนักดนตรีนั่งประจำเครื่องมือที่ใช้บรรเลงและไหว้โดยสวดบทไหว้ครูของตนเอง เมื่อนักดนตรีไหว้ครูเรียบร้อยทุกคนแล้ว เตรียมพร้อมบรรเลง โดยจะเริ่มบรรเลงที่เวลาประมาณ 16.00- 16.30 โดยการเลือกเพลงจะเลือกเพลงที่ใช้ในงานศพ เช่นนางหงส์ ธรณีกรรมแสง ให้มีความเหมาะสมกับบรรยากาศ ลักษณะการจัดงาน หากจัดงานที่บ้านวงดนตรีจะบรรเลงเพลงมอญประจำบ้านเป็นเพลงแรก หากจัดงานที่วัดวงดนตรีจะบรรเลงเพลงมอญประจำวัดเป็นเพลงแรก จากนั้นจึงบรรเลงเพลงมอญตามความเหมาะสมระหว่างรอพระสงฆ์ เมื่อพระสงฆ์เดินทางมาถึง วงดนตรีบรรเลงเพลงมอญรับพระ จากนั้นจึงเข้าสู่พิธีการ เมื่อเจ้าภาพจุดเทียนวงดนตรีบรรเลงเพลงมอญจุดเทียน และรอจนพระสวดจบ และเสร็จพิธีการ วงดนตรีจึงบรรเลงเพลงเร็วมอญเพื่อเป็นการส่งพระ หลังจากนั้นจึงดูความเหมาะสมของงาน อาจเลือกบรรเลงเพลงมอญอีก 2 – 3 เพลง ถือว่าเสร็จงาน

งานแสดงประกอบลิเก

ลักษณะวงดนตรี ใช้เครื่องมอญทั้งหมด ประกอบด้วย

ระนาดเอก   1   ราง
 ระนาดทุ้ม   1   ราง
 ช้องวงใหญ่   1   โค้ง
 ปี่มอญ/ ปี่ชวา 1   เล่า สลับกันไปแล้วแต่บทเพลง
 เปิงมาง   1   คอก
 ตะโพนมอญ 1   ใบ
 กลองแขก   1   คู่
 เครื่องประกอบจังหวะ   ฉิ่ง ฉาบ กรับ

การแสดงประกอบการแสดงลิเกนั้น การจัดวงจะขึ้นอยู่กับความใหญ่ของเวที ถ้าเวทีใหญ่ อาจจะจัดเป็นวงได้ ถ้าเวทีมีพื้นที่จำกัด จะจัดเรียงเป็นหน้ากระดาน โดยมากจะจัดเรียงเป็นหน้ากระดานเนื่องจากการเสนาอว่งให้ผู้ชมเห็นอีกด้วย

นักดนตรี

นายปริญญา	ห้วงผลกลาง	ระนาดเอก
นายสมนึก	บารุรัตน์	ระนาดทุ้ม
นางสาวสรินทร์ ชูจิตร	ชูจิตร	ซ้องวงใหญ่
นายอนุพงศ์	บุญเลี้ยง	ปี่ชวา
นายวิเชียร	ห้วงผลกลาง	เปิงมาง, กลองแขก
นายสุริยา	วิทสุทธิจินดา	ตะโพนมอญ, กลองแขก
นายรัช	บุตรี	เครื่องประกอบจังหวะ

ขั้นตอนการบรรเลง

งานแสดงประกอบลิเก การเดินทางจะเดินทางร่วมกับคณะลิเก เมื่อวงเดินทางถึงสถานที่จัดงานแล้ว จึงจัดเตรียมเครื่องดนตรีให้พร้อม ระหว่างรอนักแสดงลิเกแต่งกาย นักดนตรีจะพักผ่อนตามอัธยาศัย จนถึงเวลาประมาณ 17.00 จึงเตรียมตัวแสดง ก่อนการแสดงขอเครื่องไหว้ครูจากเจ้าภาพ ประกอบด้วย ดอกไม้ ธูป เทียนผ้าขาว 2 เมตรและเงินกำนล 12 บาท เมื่อได้รับเครื่องไหว้ครูแล้ว นายปริญญา จึงแจ้งให้นักดนตรีภายในวงไหว้ครู โดยแต่ละคนจะไหว้และทองบทไหว้ครูของตนเอง เมื่อไหว้ครูเรียบร้อยแล้ว จึงดูความพร้อมของนักแสดงลิเก และเวลาที่เจ้าภาพแจ้งเพื่อเริ่มการแสดง วงดนตรีเริ่มบรรเลงด้วยโหมโรงเย็นเต็มจึงต่อด้วยโหมโรงสี่แควซึ่งเป็นเพลงประจำวงแล้วออกท่วง โดยปกติใช้เพลงเจ้าทฤษฎีว่าครบการโหมโรงของวงจึงลงวาและบรรเลงเพลงออกแขกสำหรับลิเก เมื่อจบลิเกจะประกาศเรื่องที่จะแสดงให้ผู้ชมได้ทราบ วงดนตรีจะบรรเลงตามเนื้อเรื่องที่ลิเกแสดง ในการบรรเลงเพลงการออกมาแสดงแต่ละครั้ง นักแสดงลิเกจะเดินมาบอกทางด้านหลังจะให้ออกแสดงอย่างไร เช่นพระเอกรำออกจากโรง วงดนตรีจะบรรเลงเพลงเชิด ให้กับนักแสดง หรือ

บางกรณีนางเอกจะออกไปร้องเพลง ทางนักแสดงจะเปิดเพลงนางเอกร้อง วงดนตรีจะไม่บรรเลง เมื่อนักแสดงออกมาเพื่อเตรียมแสดง วงดนตรีจะส่งร้องโดยเลือกเพลงจากตัวละคร เช่นตัวร้ายจะบรรเลงขึ้นหัวด้วยลูกท่งจากนั้นจึงลงตัวราชินีเกริง หรือบางกรณีบรรเลงเพลงสากลที่ผู้ชมได้ยินบ่อยครั้งแล้วลงด้วยราชินีเกริงเพื่อเป็นการส่งร้อง การรับร้องจะเลือกบทเพลงตามความเหมาะสม บรรเลงสลับกับการแสดงจนกระทั่งลิเกแสดงจบเรื่องเวลาในการบรรเลงนั้นจะขึ้นอยู่กับเรื่องที่แสดงในแต่ละวัน ถือว่าเสร็จสิ้นการบรรเลงประกอบการแสดงลิเก

เพลงที่ใช้ในการบรรเลง เพลงที่ใช้บรรเลงในงานศพเป็นเพลงที่วงดนตรีได้ใช้บรรเลงจริง อาจมีการปรับเปลี่ยนบทเพลงตามความเหมาะสมของงาน มีการบันทึกโน้ตจากการบรรเลงของอาจารย์สำริด น้อยภู ซึ่งได้บันทึกโน้ตเป็นทางฆ้องมอญ เพลงซึ่งใช้ในงานศพมีดังนี้

มอญประจำวัด

มอญแมลงภู่ทอง

ดาวกระจ่าง

นางหงส์

มอญอ้อยอิง

มอญรับพระ

มอญจุดเทียน

ทวอย

ธรณีกรรมแสง

มอญยกศพ

ดาวทอง

-	-	ร	ร	-	ม	-	ร	-	ร	ร	-	-	-	ล	ท	ร	ร	-	-	ร	-	ร	-	ม	-	ร	-	ร	-	ม
-	ร	-	-	-	ม	-	ร	ร	-	-	ท	ล	ท	-	-	-	ร	-	-	ร	-	ม	-	ล	-	ร	-	ม		

-	ม	ม	-	ม	-	ท	-	ร	-	ม	-	ท	-	ม	-	ท	-	ล	ท	ร	-	ท	ล	-	-	-	-	-	-	-
ม	-	ล	-	ล	-	ร	-	ล	-	ล	-	ท	-	ม	-	ล	-	ล	-	ท	-	ท	-	-	ล	-	-	ท	ม	

ท	-	ม	-	-	-	ม	ท	-	-	ท	ล	ท	-	ท	-	ร	-	-	-	ล	ท	ร	-	ร	-	ร	-	ล	ท	ร	-	ล
-	ร	-	ร	ล	ร	-	-	ร	ม	-	-	ม	-	ร	-	ล	ท	ล	ท	-	-	ท	-	ท	-	ม	-	ร	-	ล		

-	-	ท	ล	-	-	ร	ร	ม	ร	-	-	ร	ร	-	ล	ท	ร	-	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ท	ล	ท	ล	ร
ร	ม	-	-	ท	ล	ท	-	-	ร	ล	-	-	ท	-	-	ล	ท	-	-	ล	ท	ล	-	-	ท	ล	ท	ล	ร	ล

-	ร	-	ร	-	ล	-	ท	-	ล	-	ล	-	ม	-	ล	ท	ร	-	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ล	ร
-	-	ล	-	-	ล	-	-	ล	-	ม	-	ล	ท	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ล	ร

-	ล	-	-	ร	-	ร	ร	ม	-	ท	-	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ท	-	ท	-	-	ท	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล
-	ร	-	ร	-	-	-	-	ม	-	ท	-	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ท	-	ท	-	-	ท	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

-	-	ท	ล	-	-	ร	ร	ม	ร	-	-	ร	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ท	ล	ท	ล	ร	ล	
-	ม	-	-	ท	ล	-	-	ร	ล	ท	-	-	ท	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ท	ล	ท	ล	ร	ล

ท	-	ม	-	-	-	ม	ท	-	-	ท	ล	ท	-	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	
-	ร	-	ร	ล	ร	-	-	ร	ม	-	-	ท	ล	ท	ล	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

-	ร	-	ร	-	ล	-	ท	-	ล	-	ล	-	ม	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ล	ร	ล	ท	ล	
-	-	ล	-	-	ล	-	-	ล	-	ม	-	ล	ท	ล	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ล	ร	ล	ท	ล

-	ม	-	ท	-	ม	-	ร	-	ร	-	ร	-	ล	ท	ล	ร	ร	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	
-	ม	-	ท	-	ม	-	ร	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ร	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

-	ร	-	ล	-	-	-	-	ท	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล			
-	ท	-	-	ร	ล	ท	ล	-	ร	-	-	ท	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

-	ร	-	-	ร	ล	ท	ล	-	ร	-	ล	ท	ล	-	ท	-	ท	-	ท	-	ท	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	
-	ท	-	ล	-	ท	-	ล	-	ล	-	ล	-	ม	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

-	ร	-	ล	-	-	-	-	ท	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล			
-	ท	-	-	ร	ล	ท	ล	-	ร	-	-	ท	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

-	ร	-	-	ร	ล	ท	ล	-	ร	-	ล	ท	ล	-	ท	-	ท	-	ท	-	ท	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	
-	ท	-	ล	-	ท	-	ล	-	ล	-	ล	-	ม	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	-	ล	ท	ล	-	-	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล	ร	ล	ท	ล

ช - ม -	- - ม ช	- - ช ล	- - ช -	- ี ี -	- - - ลท	ี - ี ี	- ี - ี
- ี - ี	ล ี - -	ว ม - -	ช ม - ี	ว - - ี	ล ช ช -	- ช - ม	- ี - ล

- ี - ี	- ี - ล	- ี - ล	- ล - ี	- ล ช ี ี	- ี - ี	- - ล ี	- ล ี ล
- - ล -	- - ล -	- - ล -	- ล - ม	- ล ช ม	- ี - ล	- ช - -	- - ล -

- - ล ี	- ล - -	ล - ล ี	- ี - -	ล - ล ี	ล ี - ล	- ช - ช	ล ช - -
- - - -	- - - ี	- ี - -	- - ล -	- ช - -	- - ล -	ช - ม -	- ม - ม

- ช - ช	ล ช - -	- ช - ช	ล ช - -	- - ล ี	ล ี - ล	- ี - ล	- ล - ี
ช - ม -	- ี - ี	ช - ม -	- ล - ล	- ช - -	- - ล -	- - ล -	- ม - ม

- ี - ี	- ี - ี	- ี ช ี ี	- ี - ี	- - ล ี	- ี - ล	- ล ช -	ว - - ล
- ล - ช	- ม - ี	- ล ช ม	- ี - ล	- ช - -	- ล - -	ล - - ม	- ล - -

- - - ช	- ี ล ี	- ี ี -	ช ี - -	- ี - ี	- ี - -	ี ี - ี	- ช ี -
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - ล ล	- - ี -	- ช - ช	- - ล -	- - ล ล

ี ี ี -	ี ี - -	- - - ช	- - - ลท	ี ี ี -	ล - - ี	- ี - ี	- ี - ี
- - - ี	- ี ล ช	- ี - -	- ช ช -	- - ี ช	- ี - ี	- ม - ล	- ี - ม

- ี - ี	- ี - ี	- ี ช ี ี	- ี - ี	- ี - ี	- - - ม	- - - ช	- - - ล
- ล - ช	- ม - ี	- ล ช ม	- ี - ล	- ล - ล	- - - ล	- - - ช	- - - ล

เพลงแมลงภู่งูทอง

ท่อน 1

- - - -	- - - ล	ล ล ล ล	- ล - ล	ช ล - ช	- ช - คี	- - ช คี	- ี - ม
- - - -	- - - ล	ล ล ล ล	- ล - ล	- - ช -	- ี - คี	ช คี - -	- ี - ม

- - - -	- - - -	- ช - ช	- - - ล	- ท - ช	ล ท - ล	- - - ช	- - - ม
- - - -	- - - -	- ี - ี	- - - ม	- ม - ี	ม ม - ล	- - - ี	- - - ล

- - - -	- - - -	ช - ม -	- - - ม ี	- - - ล ล	ท - ล ท	คี - คี ม	- ี - ค
- - - -	- - - -	- ี - ช	- ค - ค	- ล - -	- ช - -	- ช - ม	- ี - ค

- - - -	- - - ล	- - - -	ท ล ชี ม	- - - ี	- - - ม	- ชี - คี	- - - -
- - - -	- - - ล	- - - -	ท ล ชี ม	- - - ี	- - - ม	- ชี - คี	- - - -

- - - ชี	- - - ม	- - - ี	- - - คี	- - - ท	- - - ล	- - - ท	- - - ล
- ช - ช	- - - ม	- - - ี	- - - ค	- - - ม	- - - ม	ช ล - ล	- ช - ม

กลับต้น

ท่อน 2

- - - -	ท ล - ช	- - - ช	- - - ล	- - - ล	- - - ี	มี ี คี ล	- - - -
- - - -	- - - ช	- - - ี	- - - ม	- - - ค	- - - ี	มี ี คี ม	- - - -

- - - ี	- - - ม	- - - ชี	- - - ล	- ล ชี -	ช ช - คี	- - - ช คี	- ี - ม
- - - ล	- - - ช	- - - ช	- - - ล	- - - ช	- ี - ค	ช คี - ค	- ี - ม

- - - -	- - - -	- ช - ช	- - - ล	- ท - ช	ล ท - ล	- - - ช	- - - ม
- - - -	- - - -	- ี - ี	- - - ม	- ม - ี	ม ม - ม	- - - ช	- - - ล

นำ

นำ

- - - -	ช - ม ช	- - - -	มี - ี มี	- - - ชี	ช - ี - ม	- ล ชี มี	- ี - คี
- - - -	- ี - ี	- - - -	- คี - ล	- ช - -	- ี - ม	- ล ชี มี	- ี - ค

- - - -	- - - -	- ท - ท	- - - ล	- - - ท	- ช - ช	- ช - คี	- - - -
- - - -	- - - -	- ม - ม	- - - ม	- - - ม	- ี - -	- ี - - ค	- - - -

- - - -	- - - -	- ชี มี ี	- คี - -	- มี - ี	- คี - ท	- - ล ท	- - ล ล
- - - -	- - - -	- ชี มี ี	- คี - -	- มี - ี	- คี - ท	- - ล ท	- - ล ล

กลับต้น

เพลงเร็ว
ท่อน 1

- - - ล	ท ตี ี ี่ ม	- - ี ี ี	- - ี่ ี่	- - ี่ ี่	- - - ล	ท ตี ี ี่ ม	- - ี ี ี	- - ล ล
- - ข -	- - - ม	- - - ร	- - - ม	- - ข -	- - - ม	- - - ร	- - - ม	

- ี - -	- ี - -	ี ี่ ม - -	ี่ ี่ - -	ี ี่ ท - -	ท ล - -	ล - - ล	ท ล - -
- - ท ท	- - ล ล	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ข	- - ข ม	- ล ข -	- - ข ม

ล - - ล	ท ล - -	ล - - ล	ท - ล -	ล - ท -	ท - ล -	ข - ล -	ล - ข -
- ล ข -	- - ข ม	- ล ข -	- ข - ม	- ข - ล	- ข - ม	- ม - ข	- ม - ร

- ท - ท	- ท - ท	- ท - ท	- - ตี ี ี่	ี่ ี่ ม - -	ี่ ี่ - -	ี่ ี่ - -	ี่ ี่ - -
ข - ล -	ข - ล -	ข - ล -	ล ท - -	- ี่ - ล	- ล - ี	- - ล ท	- - - ข

- - - -	- ี่ - -	- ข - ี่	- ี - ี่	- ี่ - -	- ี - ี่	- - - ี	- ี่ - -
- - - ข	- - - -	- ร - ี่	- ร - ี่	- ข - -	- ร - ี่	- - - ร	- ี่ - -

- ข - ี่	- ี - ี่	- ี่ - ี่	- ี - ี่	- ี่ - ี่	- ี่ - ท	- - ล ท	- - - ี่
- ร - -	- ร - ี่	- ข - ี่	- ร - ี่	- ี่ - ร	- ี่ - ี่	ล ข - -	- ล - -

กลับต้น

เพลงเร็ว
ท่อน 2

- - ข -	- - ข -	- - ข -	- - ข -	ี่ - - ี	ี่ - - ี	ี่ - - ี	ี่ - - ข -
- - - ม	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- ร ี่	- ร ี่	- ร ี่	- ร - ม

- - - -	ท ตี ี ี่ ม	- - - -	ท ตี ี ี่ ม	- - - -	ท ตี ี ี่ ม	- - ี ี ี	- - ี่ ี่
- - ข ล	- - - -	- - ข ล	- - - -	- - ข ล	- - - -	- - - ร	- - - ี่

- - ี่ ี่	- - ี่ ี่	- - ี่ ี่	- - ี่ ี่	- ร - ร	- - - ม	- - - ข	- - - ล
- - - ข	- - - ี่	- - - ร	- - - ี่	- ล - ล	- - - ล	- - - ข	- - - ล

กลับต้น

เพลงดาวกระจ่าง

ท่อน 1

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-
-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-

-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-
-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-

-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-
-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-

-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-
-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	-	ม	-	-	-	ร	-	-	-	-

กลับต้น

ท่อน 2

-	ล	ช	ช	-	-	-	-	-	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ร	-	-	-	ม	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	ม	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

กลับต้น

ท่อน 3

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ร	-	-	-	ม	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	ม	ร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

กลับต้น

ท่อน 4

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

กลับต้น

เพลงนางหงส์

ท่อน 1

-	-	-	-	-	ตี	-	ตี	-	ช	-	ตี	-	รี	-	มี	-	สี่	-	ซ	-	ฟ	-	มี	-	-	รี	มี	-	-	ฟ	ซ
-	-	-	ด	-	-	-	-	-	ว	-	ด	-	ว	-	ม	-	ล	-	ช	-	ด	-	ม	ว	ด	-	-	รี	มี	-	-

-	-	-	ว	-	-	-	ม	-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	ช	-	ช	-	ล	-	ตี	-	มี	รี	ตี	-	ล	-	ช
-	-	-	ล	-	-	-	ล	-	-	-	ว	-	-	-	ม	-	-	ม	ว	-	ม	-	ด	-	ม	ว	ด	-	ล	-	ช

-	ล	ช	ช	-	-	-	ช	-	ช	-	ตี	-	รี	-	มี	-	-	-	-	มี	-	มี	-	-	ตี	ตี	-	รี	-	มี	
-	-	-	ด	-	ช	-	-	-	ว	-	ด	-	ว	-	ม	-	-	-	ม	-	-	-	-	-	ด	-	-	-	ว	-	มี

-	ช	-	สี่	-	ช	-	-	มี	มี	-	-	รี	รี	-	ตี	-	มี	-	ช	-	มี	-	รี	-	ตี	-	ล	-	ช	-	ตี
-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	-	-	ว	-	-	-	ด	-	มี	-	ช	-	ท	-	ว	-	ด	-	มี	-	ว	-	ด

กลับต้น

ท่อน 2

-	-	-	-	-	รี	-	รี	-	มี	-	รี	-	ตี	-	ล	-	-	ล	-	ล	ช	-	ล	-	ตี	-	รี	-	ตี	-	ล
-	-	-	ว	-	-	-	-	-	มี	-	ว	-	ด	-	มี	-	-	ช	มี	-	ว	-	มี	-	ด	-	ว	-	ด	-	มี

-	-	ตี	ตี	-	รี	-	ช	-	-	-	-	ช	ล	-	ตี	-	ช	-	มี	-	รี	-	-	ตี	ตี	-	-	รี	รี	-	มี
-	ด	-	-	-	ว	-	ว	-	มี	-	มี	-	-	-	ด	-	ช	-	มี	-	ว	-	ด	-	-	-	ว	-	-	-	มี

-	-	-	รี	-	-	มี	มี	-	-	-	ช	-	-	มี	มี	-	มี	-	รี	-	ตี	-	ล	-	-	ช	ล	-	ตี	-	รี
-	-	-	ว	-	มี	-	-	-	-	-	ช	-	มี	-	-	-	มี	-	ว	-	ด	-	มี	-	มี	-	-	-	ด	-	ว

-	ช	-	ตี	-	รี	-	มี	-	ช	-	มี	-	รี	-	ตี	-	มี	-	ช	-	มี	-	รี	-	ตี	-	ล	-	ช	-	ตี
-	ว	-	ด	-	ว	-	มี	-	ช	-	มี	-	ว	-	ด	-	มี	-	ช	-	มี	-	ว	-	ด	-	มี	-	ว	-	ด

กลับต้น

ท่อน 3

-	-	-	-	-	-	มี	มี	-	ช	-	มี	-	รี	-	ตี	-	ล	-	-	ช	ช	-	-	ตี	ตี	-	-	รี	รี	-	มี
-	-	-	มี	-	-	-	-	-	ช	-	มี	-	ว	-	ด	-	มี	-	ว	-	-	-	ด	-	-	-	ว	-	-	-	มี

-	สี่	-	-	สี่	ช	-	-	-	-	-	ตี	-	-	รี	มี	-	ฟ	-	ซ	สี่	ช	-	-	-	-	รี	มี	-	-	ฟ	ซ
-	-	ช	มี	-	มี	รี	ตี	-	ช	-	-	-	ตี	-	-	-	ตี	-	-	-	-	ฟ	มี	รี	ตี	-	-	รี	มี	-	-

-	-	-	ช	-	-	ฟ	ช	-	-	สี่	ช	-	-	ฟ	ช	-	-	รี	มี	-	ช	-	สี่	-	สี่	-	สี่	-	ช	-	มี
-	-	รี	-	ฟ	มี	-	-	ฟ	มี	-	-	ฟ	มี	-	-	-	ตี	-	-	-	ช	-	ล	-	ตี	-	ล	-	ช	-	มี

-	ช	-	มี	-	รี	-	-	ตี	ตี	-	-	รี	รี	-	มี	-	ช	-	สี่	-	ช	-	-	มี	มี	-	-	รี	รี	-	ตี	
-	ช	-	มี	-	ว	-	ด	-	-	-	ว	-	-	-	มี	-	ช	-	มี	-	-	-	มี	-	-	-	-	รี	-	-	-	ด

กลับต้น

ก่อน 4

-	-	-	-	-	ม	-	ม	มี	ช	-	มี	-	ร	-	จ	-	ล	-	-	ช	ช	-	-	จ	จ	-	-	ร	ร	-	มี
-	-	-	-	ม	-	-	-	-	ช	-	ม	-	ร	-	จ	-	ม	-	ร	-	-	-	จ	-	-	-	ร	-	-	-	ม

-	-	ร	มี	-	ช	-	ล	-	ล	-	ล	-	ช	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	-	มี	มี	-	-	ร	ร	-	จ
-	จ	-	-	-	ช	-	ล	-	จ	-	ล	-	ช	-	ม	-	ช	-	ล	-	ช	-	ม	-	-	-	ร	-	ร	-	จ

-	ล	-	-	ช	ช	-	-	ล	ล	-	-	จ	จ	-	ร	-	มี	-	ช	-	มี	-	-	ร	ร	-	-	จ	-	-	ม
-	ล	-	ช	-	-	-	ล	-	-	-	จ	-	-	-	ร	-	มี	-	ช	-	มี	-	ร	-	-	-	จ	-	-	-	ม

-	-	-	-	-	ท	-	ท	-	มี	-	-	มี	ร	-	ช	ล	-	ค	-	-	-	ช	-	-	-	-	ช	ล	-	จ	
-	-	-	-	ม	-	ท	-	ท	-	-	ร	ท	-	ท	ล	ช	-	ล	-	ล	ช	มี	-	ร	-	มี	-	มี	-	-	จ

กลับต้น

ก่อน 5

-	ท	-	-	-	ล	-	-	-	ช	-	ช	-	-	-	จ	-	-	-	-	-	ช	-	ช	-	จ	-	ล	-	ช	-	ม		
-	-	ล	ช	-	-	-	ช	-	-	-	-	-	-	-	จ	-	-	-	ช	-	-	-	-	-	-	-	จ	-	ล	-	ช	-	ล

-	ล	-	-	ช	มี	-	-	-	-	จ	-	-	ร	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี		
-	-	ช	มี	-	-	ร	จ	-	ช	-	-	-	จ	-	-	ค	-	ร	-	ค	-	ร	-	ค	-	ร	-	ค	-	ร	-	ช	-	ล

-	-	-	ช	-	-	พ	ช	-	-	ล	ช	-	-	พ	ช	-	-	ร	มี	-	ช	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	ช	-	มี
-	-	ร	-	มี	-	พ	มี	-	ร	-	-	-	พ	มี	-	ร	-	จ	-	-	-	ช	-	ล	-	ล	-	ล	-	ช	-	มี	

-	ช	-	มี	-	ร	-	-	จ	จ	-	-	ร	มี	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	-	มี	มี	-	-	ร	ร	-	จ
-	ช	-	มี	-	ร	-	จ	-	-	-	ร	-	-	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	-	-	ร	-	-	-	จ

กลับต้น

สรวบ

-	ช	-	ล	-	จ	-	ร	-	จ	-	ท	-	ล	-	ช	-	ช	-	-	-	ช	-	-	-	-	ช	ล	-	จ		
-	ร	-	มี	-	จ	-	ร	-	จ	-	มี	-	มี	-	ร	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี

-	ล	-	-	ช	ช	-	-	ล	ล	-	-	จ	จ	-	ร	-	จ	-	ร	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	ร
-	มี	-	ร	-	-	-	มี	-	-	-	จ	-	-	-	ร	-	จ	-	ร	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	ร

-	-	ช	ล	-	จ	-	ร	-	จ	-	ท	-	ล	-	ช	-	ช	-	-	-	ช	-	-	-	-	ช	ล	-	จ		
-	มี	-	-	-	จ	-	ร	-	จ	-	มี	-	มี	-	ร	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี	-	มี

-	ล	-	-	ช	ช	-	-	ล	ล	-	-	จ	จ	-	ร	-	ช	-	ล	-	ร	-	มี	-	ช	-	มี	-	ร	-	จ
-	มี	-	ร	-	-	-	มี	-	-	-	จ	-	-	-	ร	-	ร	-	จ	-	ร	-	มี	-	ช	-	มี	-	ร	-	จ

กลับต้น

ก่อน 6

-	ช	-	มี	-	ร	-	-	จ	จ	-	-	ร	มี	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	ร						
-	ช	-	มี	-	ร	-	จ	-	-	-	ร	-	-	-	มี	-	จ	-	ร	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	ร

-	ช	-	มี	-	ร	-	-	จ	จ	-	-	ร	มี	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	ร							
-	ช	-	มี	-	ร	-	-	จ	-	-	-	ร	-	-	-	มี	-	จ	-	ร	-	มี	-	ช	-	ล	-	ช	-	มี	-	ร

- - ตี -	ตี ตี - -	วี วี - -	ม่ ม่ - ษี	- - ตี -	ตี - ล -	ช - ล -	ล - ช -
- - - ต	- - - ร	- - - ม	- - - ษ	- - - ล	- ษ - ม	- ม - ษ	- ม - ร

- - ษ ล	- ตี - วี	- ม่ - วี	- ตี - ล	- ช - ตี	- วี - ม	- ษี - ม	- วี - ตี
- ม - -	- ต - ร	- ม - ร	- ต - ล	- ร - ต	- ร - ม	- ษ - ม	- ร - ต

กลับต้น

สร้อย

- ษ - ล	- ตี - วี	- ตี - ฑ	- ล - ษ	- ษ - -	- - - ษ	- - - -	ษ ล - ตี
- ร - ม	- ต - ร	- ต - ม	- ม - ร	- - ม ร	- ม - ร	- ม - ม	- - - ต

- ล - -	ษ ษ - -	ล ล - -	ตี ตี - วี	- ตี - -	วี ม - ษี	- ษี - ษี	- ม - วี
- ม - ร	- - - ม	- - - ต	- - - ร	- ต - -	- ม - ษ	- ล - ษ	- ม - ร

- - ษ ล	- ตี - วี	- ตี - ฑ	- ล - ษ	- ษ - -	- - - ษ	- - - -	ษ ล - ตี
- ม - -	- ต - ร	- ต - ม	- ม - ร	- - ม ร	- ม - ร	- ม - ม	- - - ต

- ล - -	ษ ษ - -	ล ล - -	ตี ตี - วี	- ษ - ตี	- - วี ม	- ษี - ม	- วี - ตี
- ม - ร	- - - ม	- - - ต	- - - ร	- ร - ต	- - - ม	- ษ - ม	- ร - ต

กลับต้น

ท่อน 7

- - - -	- ษี - ษี	- ษี - ษี	- ษี - ฬ	- ษี - ฬ	- ม - วี	- - ม -	ม - ตี วี
- - - ษ	- - - -	- ตี - ล	- ษ - ฬ	- ษ - ต	- ฑ - ล	- - - วี	- - ษ ล

- - - -	- ษี - ษี	- ษี - ษี	- ษี - ฬ	- ษี - ฬ	- ม - วี	- - ม -	ม - ตี วี
- - - ษ	- - - -	- ตี - ล	- ษ - ฬ	- ษ - ต	- ฑ - ล	- - - วี	- - ษ ล

- - - -	- วี - วี	- ษี - ษี	- ษี - ฬ	- ษี - ฬ	- ม - วี	- ม - วี	- ตี - ฬ
- - - ร	- - - -	- ตี - ล	- ษ - ฬ	- ษ - ต	- ฑ - ล	- ม - ร	- ต - ฬ

- ตี - ฬ	- ษี - ษี	- ษี - ษี	- ษี - ฬ	- ษ - ตี	- วี - ม	- ษี - ม	- วี - ตี
- ต - ฬ	- ษ - ล	- ต - ล	- ษ - ฬ	- ร - ต	- ร - ม	- ษ - ม	- ร - ต

เพลงมอญอ้อยอิ่ง

ท่อน 1

- - - -	- - - ี	- ี ี ี	- ี - ี	- ชี ี ี	- ี - ี	- - - ชี ี ี - ี
- - - -	- - - ล	- ล ล ล	- ล - ล	- ร ค ล	- ช - ค	- - - ช ี ี - ล

- - - -	- ี ี ี	- ี - ี	- ี - ชี	- - - ี ี	- - ี ี	- ชี - -	- - ี ี ี
- - - -	- ล - ี	- ี - ี	- ล - ช	- ี ี -	ี ี - -	ี - ี ี	- ี - ี

- - - -	- - - -	- ี - -	- ี - ี	ี ี ี ี	- - ี ี	- - ชี ี	- ี - -
- - - -	- - - -	- ี - ล	- - - -	ี ี ี ี	- ล - -	- ช - -	- ี - -

- - - -	- - - -	- ชี - -	- ี - ี	ี ี - ี	- ี - ี	- ี ชี ี	- ี - ี
- - - -	- - - -	- ช - ท	- - - ท	- ช - ล	- ท - ี	- ี ี ี	- ท - ล

กลับต้น

ท่อน 2

- ี - ี	ี ี - -	ี ี - -	ชี ี - -	- ี ชี ี	- - ี ี	- - ี ี	ชี ี - -
- - ี -	- - ี ี	- - ชี ี	- - ี ี	ี - - -	ี ี - -	ี ี - -	- - - -

- - ี ี	- - ี ี	- - ี ี	- - ี ี	- ี - ี	- ี - -	ี ี - -	ชี ี - ี
- - - ล	- - - ล	- - - ี	- - ล ล	- ี - ี	- ี - ล	- - - ช	- - - ี

- ี - ี	- ี - ี	- - - -	- ชี - ี	- - ี ี	- ชี - ี	- - - ชี	- ี ชี ี
- ท - ล	- ช - ี	- - - -	- ช - ล	- ี - -	- ช - ล	- - - ี	- ี ี ี

- - - -	- - - -	- ชี - -	- ี - ี	ี ี - ี	- ี - ี	ชี ี ชี ี	- ี - ี
- - - -	- - - -	- ช - ท	- - - -	- ช - ล	- ท - ี	ี ี ี ี	- ท - ล

กลับต้น

เพลงมอญรับพระ

-	-	-	-	-	สี่	-	ซึ	-	สี่	ซึ	ม่	-	วี	-	ตี	-	-	-	ตี	-	สี่	-	ซึ	-	สี่	ซึ	ม่	-	วี	-	ตี
-	-	-	-	-	ล	-	ช	-	ล	ช	ม่	-	ว	-	ด	-	ด	-	ช	-	ล	-	ช	-	ล	ช	ม่	-	ว	-	ด

สองวอบ

-	ล	-	ม่	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	-	ตี	วี	-	ช	-	ตี	-	วี	-	ม่	-	ซึ	-	ม่	-	วี	-	ตี
ม่	-	ช	-	ม่	-	ช	-	ม่	-	ช	-	ช	ล	-	-	-	ว	-	ด	-	ว	-	ม่	-	ช	-	ม่	-	ว	-	ด

สองวอบ

-	ตี	-	วี	-	ม่	-	ซึ	-	ม่	-	สี่	-	ซึ	-	ม่	-	ตี	-	ซึ	-	ม่	-	วี	-	ตี	-	ช	-	ม่	-	วี	-	ตี
-	ช	-	ล	-	ท	-	ช	-	ท	-	ล	-	ช	-	ท	-	ล	-	ช	-	ม่	-	ว	-	ช	-	ม่	-	ว	-	ด		

สองวอบ

-	ตี	-	-	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	-	ตี	วี	-	ช	-	ตี	-	วี	-	ม่	-	ซึ	-	ม่	-	วี	-	ตี
-	ม่	-	ม่	-	-	ช	-	ม่	-	ช	-	ช	ล	-	-	-	ว	-	ด	-	ว	-	ม่	-	ช	-	ม่	-	ว	-	ด

สองวอบ

-	ม่	-	ช	-	ล	-	ช	-	ล	-	ช	-	ช	-	-	-	ล	-	ช	-	ช	-	-	-	ล	-	ช	-	ช	-	-
-	-	ช	-	-	ช	-	-	ช	-	-	ช	-	ม่	-	ม่	-	-	ช	-	-	ว	-	ว	-	-	ช	-	-	ด	-	ด

-	ตี	-	-	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	-	ตี	วี	-	ช	-	ตี	-	วี	-	ม่	-	ซึ	-	ม่	-	วี	-	ตี
-	ม่	-	ม่	-	-	ช	-	ม่	-	ช	-	ช	ล	-	-	-	ว	-	ด	-	ว	-	ม่	-	ช	-	ม่	-	ว	-	ด

-	ตี	-	-	-	ล	-	ล	-	ล	-	ล	-	-	ตี	วี	-	-	-	สี่	-	ซึ	-	ม่	-	-	-	ว	-	-	-	ด
-	ม่	-	ม่	-	-	ช	-	ม่	-	ช	-	ช	ล	-	-	-	-	-	ล	-	ช	-	ม่	-	-	-	ว	-	-	-	ด

เพลงมอญจุดเทียน

-	-	-	ด	-	ด	-	ด	-	ด	-	ด	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	ล	-	ข		
-	-	-	ด	-	ข	-	ด	-	-	-	ข	-	-	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	-	ข	-

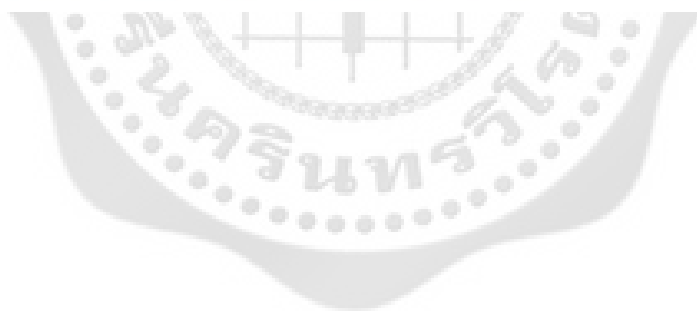
-	ข	-	ด	-	ด	-	ด	-	ด	-	ด	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	ล	-	ข		
-	-	-	ด	-	ข	-	ด	-	-	-	ข	-	-	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	ม	-	ว	-	ด	-	-	ข	-

-	ล	-	-	ข	ม	-	-	-	-	-	ด	-	-	ว	ม	-	-	ข	-	-	-	ม	-	-	ม	-	-	ข	ล	-	ข	
-	-	-	ข	ม	-	-	ว	ด	-	ข	-	-	ด	-	-	ว	-	-	ว	-	-	ด	-	ว	ม	-	-	ข	-	-	ข	-

-	ล	-	-	ล	ข	-	-	-	-	-	ด	-	-	-	ว	ม	-	-	ข	-	-	-	ม	-	-	ม	-	-	ข	ล	-	ข
-	-	-	ข	ม	-	ม	ว	ด	-	ข	-	-	ด	-	-	ว	-	-	ว	-	-	ด	-	ว	ม	-	-	ข	-	-	ข	-

-	ส	-	ซ	-	ฟ	-	ม	-	ส	-	ซ	-	ฟ	-	ม	-	-	ด	ด	-	ว	-	ม	-	ว	-	ม	-	ฟ	-	ซ	
-	ล	-	ข	-	ด	-	ท	-	ม	-	ว	-	ด	-	ท	-	ข	-	-	ล	-	ท	-	ล	-	ท	-	ด	-	ข	-	ข

-	ส	-	ซ	-	ฟ	-	ม	-	ส	-	ซ	-	ฟ	-	ม	-	ว	-	ว	-	-	-	ม	-	-	-	ฟ	-	-	-	ซ
-	ล	-	ข	-	ด	-	ท	-	ม	-	ว	-	ด	-	ท	-	ล	-	ล	-	-	-	ท	-	-	-	ด	-	-	-	ข

เพลงทวอย

ท่อน 1

- - วุ ม	- ข - ล	- ด้ - -	ข ล - ข	- - วุ ม	- ข - ล	- ด้ - -	ข ล - ข
- ต - -	- ข - ล	- ต - ข	- - ขุ ต	- ต - -	- ข - ล	- ต - ข	- - ขุ ต

- - วุ ม	- ข - ล	- ด้ ี ฝ	ข ี ฝ - ี	- - - -	- ี - ี	- ี - -	- - - ี
- ต - -	- ข - ล	ค - ว ม	ข ม - ว	- - ม ว	- - - ว	- ข - -	ม ว - ว

- - - -	- ี - ี	- ี - -	- - - ี
- - ม ว	- - - -	- ข - -	ม ว - -

กลับต้น

ท่อน 2

- - ี ี	- ด้ - ี	- ม - ี	- ด้ - ี	- ม - ี	- - ี ี	- - ี ี	- ด้ ด้ - ท
- ว - -	- ต - ว	- ม - ว	- ต - ว	- ม - ข	- ม - ว	- - - ต	- - - ม

- ม - -	ฝ ี - - -	- - - ข	- - - ล ท	- ี - ม	- ี - -	ท ท - -	ล ล - ข
- - ี ท	- ท ล ข	- ว - -	- - - ข	- ว - ม	- ว - ม	- - - ม	- - - ว

กลับต้น

ท่อน 3

- - - -	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- - - -	- ี - ม	- ี - -	ี ี - ี
- - - ข	- - - ข	- ท - ล	- ข - ท	- - - -	- ล - ท	- ข - ล	- - - ข

- - - -	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- - - -	- ี - ม	- ี - -	ี ี - ี
- - - ข	- - - ข	- ท - ล	- ข - ท	- - - -	- ล - ท	- ข - ล	- - - ข

- ี - ม	- ี - -	ท ท - -	ล ล - ข	- - - -	- - - ข ล	ท ล - -	ข ล - ข
- ว - ม	- ว - ม	- - - ม	- - - ว	- ม - ม	ว ม - -	- - - ข ม	- - - ว

- ี - ม	- ี - -	ท ท - -	ล ล - ข	- - - -	- - - ข ล	ท ล - -	ข ล - ข
- ว - ม	- ว - ม	- - - ม	- - - ว	- ม - ม	ว ม - -	- - - ข ม	- - - ว

กลับต้น

ท่อน 4

- ท - ล	- ท - ข	- - - -	- ล - ล	- ท - ล	- ท - ข	- - - -	- ล - ล
- ม - ท	- ม - ร	- - - ล	- - - -	- ม - ม	- ม - ร	- - - ล	- - - -

ท ล - -	ข - ข ล	ท ล - ล	ท ตี - ตี	วี มี - -	วี ตี - -	ท ล - -	ข ล - ข
- - ข ร	- ร - -	- - ข -	- - ท -	- - วี ตี	- - ท ล	- - ข ม	- - - ร

กลับต้น

- - ร ม	- ข - ล	- ตี - -	ข ล - ข	- - ร ม	- ข - ล	- ตี - -	ข ล - ข
- ต - -	- ร - ม	- - - ข	- - ข ร	- ต - -	- ร - ม	- - - ข	- - ข ร

- - ร ม	- ข - ล	- ตี - มี	- ขี - ร	- - - -	- ร - ร	- ร - -	- - - ร
- ต - -	- ข - ล	- ต - มี	- ข - ร	- - ม ร	- - - ร	- ข - -	- ม ร - ร

- - - -	- ร - ร	- - ร -	- - - ร
- - ม ร	- - - ร	- - ข -	- ม ร - ร

เพลงเร็ว

- - มี มี	- ร - มี	- ขี - มี	- ร - ตี	- - มี มี	- ร - มี	- ขี - มี	- ร - ตี
- ม - -	- ร - มี	- ข - มี	- ร - ต	- ม - -	- ร - มี	- ข - มี	- ร - ต

- ตี - ตี	- ตี - ตี	- ตี - ตี	- ตี - ตี	- - ข ข	- ล - ตี	- ร - ตี	- ล - ข
- - - ข	- - - ต	- - - ข	- - - ต	- ร - -	- มี - ต	- ร - ต	- มี - ร

- - ข ข	- ล - ตี	- ร - ตี	- ล - ข	- - ตี ตี	- - ร ร	- ข - ล	- ร - ตี
- ร - -	- มี - ต	- ร - ต	- มี - ร	- ต - -	- ร - -	- ร - มี	- ร - ต

ท ล - -	ข - ข ล	ท ล - -	ข ล - ข	- - ตี ตี	- - ร ร	- ข - ล	- ร - ตี
- - ข ร	- ร - -	- - ข ม	- - - ร	- ต - -	- ร - -	- ร - มี	- ร - ต

ท ล - -	ข - ข ล	ท ล - -	ข ล - ข	- ล - -	ข ข - ล	- ร - -	ตี ตี - ร
- - ข ร	- ร - -	- - ข ม	- - - ร	- ล - ข	- - - ล	- ร - ต	- - - ร

- ล - -	ข ข - ล	- ร - -	ตี ตี - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร
- ล - ข	- - - ล	- ร - ต	- - - ร	- - - ข	- - - ร	- - - ข	- ร - ร

- - ม ม	- ี - ม	- ี - ม	- ี - ี	- - ม ม	- ี - ม	- ี - ม	- ี - ี
- ม - -	- ร - ม	- ี - ม	- ร - ี	- ม - -	- ร - ม	- ี - ม	- ร - ี

- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- - ี ี	- ล - ี	- ี - ี	- ล - ี
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ร - -	- ม - ี	- ร - ี	- ม - ร

- - - ี	- ล ี ี	- - - ี	- ี ม -	- - - ี	- ล ี ี	- - - ี	- ี ม -
- - ร -	- - - -	- - ี -	- - - ี	- - ร -	- - - -	- - ี -	- - - ี

- ม - -	- ี ี - ม	- ล - ี	- ม - ี	- ม - -	- ี ี - ม	- ล - ี	- ม - ี
- ม - ร	- - - ม	- ล - ี	- ม - ร	- - - ร	- - - ม	- ล - ี	- ม - ร

- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- - ม ม	- ี - ม	- ี - ม	- ี - ี
- - - ี	- - - ร	- - - ี	- - - ร	- ม - -	- ร - ม	- ี - ม	- ร - ี

- - ม ม	- ี - ม	- ี - ม	- ี - ี	- ี - ล	- ี - ม	- - - ี	- - - ี
- ม - -	- ร - ม	- ี - ม	- ร - ี	- ี - ล	- ี - ม	- - - ร	- - - ี

เพลงธรณีกรรแสง

ท่อน 1

-	ม	-	ว	-	ด	-	-	-	ช	ล	-	ด	-	ว	-	-	-	-	ด	-	ว	-	ช	-	-	-	ม	-	ม	
-	ม	-	ว	-	ด	-	ม	ร	ม	ม	-	-	ด	-	ว	-	-	-	-	ด	-	ว	-	ช	-	ม	-	-	-	ม

-	ม	-	ว	-	ด	-	-	-	ช	ล	-	ด	-	ว	-	-	-	-	ด	-	ว	-	ช	-	-	-	ม	-	ม	
ช	ม	-	ว	-	ด	-	ม	ร	ม	ม	-	-	ด	-	ว	-	-	-	-	ด	-	ว	-	ช	-	ม	-	-	-	ม

-	-	ว	ว	-	ม	-	ช	-	ท	ล	ช	-	พ	-	ม	-	-	-	-	ท	ด	ว	ม	-	ม	ม	ม	-	ม	-	ม
-	ว	-	-	-	ท	-	ช	-	ท	ล	ช	-	ด	-	ท	-	-	ช	ล	-	-	-	ม	-	ม	ม	ม	-	ม	-	ม

กลับต้น

ท่อน 2

-	-	ล	ล	-	ท	ล	ช	-	-	ม	ม	ว	-	ว	ม	-	-	ล	ล	-	ท	ล	ช	-	-	ม	ม	ว	-	ว	ม	
-	ล	-	-	-	ท	ล	ช	-	ม	-	-	-	ด	-	ม	-	ล	-	-	-	ท	ล	ช	-	ม	-	-	-	-	ด	-	ม

-	-	-	-	-	ด	-	ว	-	ม	ล	ช	-	ม	-	ว	-	ม	-	ว	ด	ม	-	ด	-	-	-	ว	-	ม	ว	ด
-	-	-	-	-	ด	-	ว	-	ม	ล	ช	-	ม	-	ว	-	ม	-	ว	ด	ม	-	ด	-	-	-	ว	-	ม	ว	ด

-	ช	ล	ด	-	ว	-	ม	-	ล	ช	ม	-	ว	-	ด	-	ช	-	ช	-	-	-	ด	-	-	ม	ว	ด	ว	-	ม
ม	-	-	ด	-	ว	-	ม	-	ล	ช	ม	-	ว	-	ด	-	ช	-	ช	-	-	-	ด	-	-	ม	ว	ด	ว	-	ม

-	-	ท	ด	ว	ม	-	ม	ม	ม	-	ม	-	ม
ช	ล	-	-	-	ม	-	ม	ม	ม	-	ม	-	ม

กลับต้น

ท่อน 4

- ม - -	วี ม ฟ ช	- ส - ช	ฟ ม - วี	- ช - ช	- ช - วี	- ตี ท -	ตี ท - -
- - วี ตี	- - - ช	- - ช ช	- - ร -	- ร - -	ร - - ร	- - - ช	- ม - -

- ท - ตี	วี ตี - -	- - - ช	ท - - ตี	- วี - ตี	- ท - ตี	- - วี วี	- ช - วี
- ม - -	- - ท ล	ช ม ม -	- ต - -	- ร - ล	- ม - ต	- ร - -	- ร - ร

ลงจบ

- ท - ตี	- ท - ตี	- ท - ตี	- - วี วี	- ท - ตี	- ท - ตี	- ท - ตี	- - วี วี
- ม - ต	- ม - ต	- ม - ต	- ร - -	- ม - ต	- ม - ต	- ม - ต	- ร - -

เพลงดาวทอง

เพลงดาวทองได้บันทึกเป็นโน้ตทางฆ้องเรียบร้อยแล้วในงานบวชนาค

- วี - ม	- วี - ตี	- ตี - ม	- วี - ตี	- ตี - ม	- วี - ตี	- - - ม	- วี - ตี
- ร - ม	- ร - ต	- ต - ม	- ร - ต	- ต - ม	- ร - ต	- - - ม	- ร - ต

- - - ม	- วี - ตี	- - - -	- - - -
- - - ม	- ร - ต	- - - -	- - - -

เพลงที่ใช้ในการบรรเลง ประกอบการแสดงลิเกเป็นเพลงที่ใช้ประจำในการบรรเลง ประกอบการแสดงลิเก ในบางกรณีเพลงที่ใช้ในการบรรเลงอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามรูปแบบของการแสดงบ้าง ซึ่งบันทึกโน้ตจากการบรรเลงของอาจารย์สาริต น้อยภู และนายปริญญา หวังผลกลาง และได้บันทึกโน้ตเป็นทางฆ้อง เพลงที่ใช้บรรเลงมีดังนี้

โหมโรงเย็น

โหมโรงสี่แถว

เจ้าทวย

เสมอ

แก้ทัพ

ราชนิเกริง

สองไม้

ครอบจักรวาล

แสนคำนึงชั้นเดียว

ประทุมบรรเทิง

เพลงโหมโรงเย็น

เพลงโหมโรงเย็นได้บันทึกเป็นโน้ตทางฆ้อง ในงานบวชนาคแล้ว

โหมโรงสี่แถว

ท่อน 1

- - - ล	- - - ท	- - - ไร่	- - - ม	- ท - ไร่	- ม - ม	- ม ม ม	- ม - ไร่
- - - ล	- - - ท	- - - ร	- - - ม	- ฟ - ร	- ม - ช	- ท ล ช	- ม - ร

- - - ม	- - - ม	- - - ไร่	- - - ท	- ท - -	- - ไร่	- - - -	- - - -
- - - ช	- - - ม	- - - ร	- - - ท	- - ล ช	ล ท - ร	- - - -	- - - -

- ท - -	ล ล - -	ท ท - -	ไร่ ไร่ - ม	- - ท -	ท - ล -	ช - ล -	ล - ช -
- ท - ล	- - - ท	- - - ร	- - - ม	- - - ล	- ช - ม	- ม - ช	- ม - ร

- ไร่ - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท	- - - -	ช ล ท ไร่	- - - ล	ท ไร่ - ไร่
- ร - ท	- ล - ช	- - - ล	- - - ท	- - ร ม	- - - -	ท ล ช -	- - - ช

นำ

ตาม

- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ช ช	- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ม ม
ล ท - -	ร - ร -	ร ท - -	- ช - -	ล ท - -	ร - ร -	ร ท - -	- ม - -

นำ

ตาม

- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ช ล	- - ท ไร่	ไร่ ไร่ - -	ท ไร่ ไร่ ไร่	- - - -
- ท - -	ร - ร -	ร ท - -	ร ม - -	ช ล - -	- - ท ล	- - - -	ท ล ช ม

- - ไร่ ท	- - ล -	- - ท ล	- - ช -	- - ล ช	- - ม -	- - ช ม	- - ร -
- - - -	ล ช - ช	- - - -	ช ม - ม	- - - -	ม ร - ร	- - - -	ร ท - ท

- - ล ท	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ท	- - ล ท	- ร - ม	- ล - ช	- ม - ร
- ช - -	- ล - ท	- ช - ม	- ร - ม	- ช - -	- ล - ท	- ล - ช	- ท - ล

กลับต้น

ท่อน 2

- - ช ช	- - ล ล	- - ท ท	- - ไร่ ไร่	- ม - -	ม ไร่ - -	ไร่ ท - -	ท ล - -
- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ช	- - ช ม

- - ท ท	- - ร ร	- - ม ม	- - ช ช	- - ร ม	ช - ม ช	- - ช ล	ท - ล ท
- - - ม	- - - ร	- - - ม	- - - ช	- ท - -	- ร - -	ร ม - -	- ช - -

- - - ล	- - ล ท	- - - ไร่	- - ไร่ ม	- - ท -	ท - ล -	ช - ล -	ล - ช -
- - ฟ -	ม ฟ - -	- - ท -	ล ท - -	- - - ล	- ช - ม	- ม - ช	- ม - ร

- ไร่ - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท	- - - -	ช ล ท ไร่	- - - ล	ท ไร่ - ไร่
- ร - ท	- ล - ช	- - - ล	- - - ท	- - ร ม	- - - -	ท ล ช -	- - - ช

นำ

ตาม

- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ช ช	- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ม ม
ล ท - -	ร - ร -	ร ท - -	- ช - -	ล ท - -	ร - ร -	ร ท - -	- ม - -

		นำ				ตาม			
		- - ร ม	- ข - ม	- - ร ม	- - ช ล	- - ท ศ	ร ี ศี - -	ท ศี ร ี ศี	- - - -
		- ฑ - -	ร - ร -	ร ฑ - -	ร ม - -	ช ล - -	- - ท ล	- - - -	ท ล ช ม
		- - ร ี ท	- - ล -	- - ท ล	- - ช -	- - ล ช	- - ม -	- - ช ม	- - ร -
		- - - -	ล ช - ช	- - - -	ช ม - ม	- - - -	ม ร - ร	- - - -	ร ฑ - ฑ
		- - ล ท	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ท	- - ล ท	- ร - ม	- ล - ช	- ม - ร
		- ช - -	- ล - ฑ	- ช - ม	- ร - ม	- ช - -	- ล - ฑ	- ล - ช	- ฑ - ล
ก่อน 3		- - ท ท	- - ล ล	- - ท ท	- - ร ี ร	- ม - -	ม ี - -	ร ี ท - -	ท ล - -
		- - - ฑ	- - - ล	- - - ฑ	- - - ร	- - ร ี ท	- - ท ล	- - ล ช	- - ช ม
		- - ร ี ท	- - ล -	- - ท ล	- - ช -	- - - -	ร ม - ม	- - - -	ช ล - ล
		- - - -	ล ช - ช	- - - -	ช ม - ม	- - ล ฑ	- - ร -	- - ร ม	- - ช -
		- - - ช	- ล - ท	- - - ม	- ช - ล	- - - ร	- ม - ช	- - - ท	- ร - ม
		- - - ช	- ล - ฑ	- - - ฑ	- ช - ล	- - - ล	- ฑ - ช	- - - ม	- ล - ฑ
		- ร ี - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท	- ร ี - ม	- ร ี - -	ท ท - -	ล ล - ช
		- - - -	- - - ช	- - - ล	- - - ฑ	- ร - ม	- ร - ฑ	- - - ล	- - - ช
		นำ				ตาม			
		ท - ล ท	- ร ี - ท	- - ล ท	- ท - ท	- - ม ช	- - ม ช	- - ม ช	- - ช ช
		- ช - -	ล - ล -	ล ช - -	ล - - ฑ	- ร - -	ม ร - -	ม ร - -	- ช - -
		นำ							
		ม - ช -	ช - ม -	ร - ม -	ม - ร -	ท ล - -	- - - ศี	ท ล - -	ท ร ี - ร
		- ร - ม	- ร - ฑ	- ฑ - ร	- ฑ - ล	- - ช ร	- ช - -	- - ช ล	- - - ช
		- - ร ร	- - ม ม	- - ฟ ฟ	- - ช ช	- - ร ร	- - ช ช	- - ล ล	- - ท ท
		- - - ล	- - - ฑ	- - - ฟ	- - - ช	- - - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ฑ
		- - ล ท	- ร ี - ม	- ม - ม	- ร ี - ท	- ร - ช	- - ล ท	- ร ี - ท	- ล - ช
		- ช - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ฑ	- ล - ช	- - - ฑ	- ร - ฑ	- ล - ช

กลับต้น

กลับต้น

ท่อน 4

- - ี ี	- - ี ี	- - ท ท	- - ล ล	ล - ท -	ี - ี -	- - - -	- - - -
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ี - ล	- ท - ี	- - - ี	- - - ี

- - ี ี	- - ล ล	- - ท ท	- - ี ี	ท - ท -	ล - ี -	- - - -	- - - -
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ล - ี	- ม - ี	- - - ี	- - - ี

นำ

ตาม

- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - ล ี	- - ี ี	- - ี ี	- - ม ี	- - ม ี
- ี ล ี	ล ี ี ี	ี ล ี ี	ี ี ี ี	- ี - -	- ี - -	- ี - -	- ี - -	- ี - -

- - ี ี	- - ม ม	- - ี ี	- - ล ล	- ี - ี	- ล - ี	- ี ี ี	- ล - ี
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ี - ี	- ี - ี	- ม ี ี	- ี - ี

นำ

ตาม

ท - ล ี	- ี - ี	- - ล ี	- ท - ี	- - ม ี	- - ม ี	- - ม ี	- - ี ี
- ี - -	- ล - ล -	- ล ี - -	- ล - - ี	- ี - -	- ม ี - -	- ม ี - -	- ี - -

นำ

ม - ี -	ี - ม -	ี - ม -	ม - ี -	ท ล - -	- - - ี	ท ล - -	ท ี - ี
- ี - ม	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- - ี ี	- ี - -	- - ี ี	- - - ี

- - ี ี	- - ม ม	- - ี ี	- - ี ี	- - ี ี	- - ี ี	- - ล ล	- - ท ท
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี

- - ล ี	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- ี - ี	- - ล ี	- ี - ี	- ล - ี
- ี - -	- ี - ม	- ี - ม	- ี - ี	- ี - ี	- - - ี	- ี - ี	- ี - ี

- - ี ี	- - ม ม	- - ี ี	- - ี ี	- - - ี	ล ี ี ี	- - - -	- - - -
- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- ี - -	- - - ี	- - - -	- - - -

กลับต้น

ลงจบ

- ี ี ี	- ล - ี	- - - ี	- - - ล	- - - ี	- - - ี	- - - ม	- - - ี
- ม ี ี	- ล - ี	- - - ี	- - - ล	- - - ี	- - - ี	- - - ี	- - - ล

เพลงเจ้าทวย

ท่อน 1

-	-	-	-	-	ข	-	ตี	ตี	-	ตี	ว	-	-	-	-	-	ตี	-	ล	-	ข	-	ม	-	ม	ม	-	-	ข	ล	-	ข
-	-	-	-	ข	-	ด	-	-	ท	-	-	ตี	ท	ล	ข	ข	ล	-	ข	-	ม	-	ร	ท	ม	-	ร	ม	-	-	ข	-

-	-	-	-	-	ข	-	ตี	ตี	-	ตี	ว	-	-	-	-	-	ตี	-	ล	-	ข	-	ม	-	ม	ม	-	-	ข	ม	-	ด
-	-	-	-	ข	-	ด	-	-	ท	-	-	ตี	ท	ล	ข	ข	ล	-	ข	-	ม	-	ร	ท	ม	-	ร	ม	-	-	ว	ข

-	-	-	-	-	ด	ร	ม	-	-	ข	-	ข	-	ร	ม	-	-	ร	ม	-	ข	-	ล	-	ม	ว	ตี	-	ล	-	ข
-	-	-	-	ข	-	-	ท	-	-	-	ร	-	ด	-	-	ร	ด	-	ท	-	ข	-	ล	-	ม	ว	ด	-	ล	-	ข

ท่อน 2

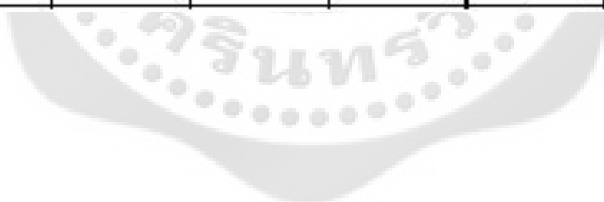
-	-	-	-	-	ตี	ตี	ตี	-	-	-	-	ตี	ตี	ตี	ตี	-	ม	ม	ม	-	ว	-	ตี	-	-	-	ล	-	-	-	ข
-	-	-	-	-	ด	ด	ด	-	-	-	-	ด	ด	ด	ด	-	ม	ม	ม	-	ร	-	ด	-	-	-	ล	-	-	-	ข

-	-	-	-	-	ด	ร	ม	-	-	ข	-	ข	-	ร	ม	-	-	ร	ม	-	ข	-	ล	-	ม	ว	ตี	-	ล	-	ข
-	-	-	-	ข	-	-	ท	-	-	-	ร	-	ด	-	-	ร	ด	-	ท	-	ข	-	ล	-	ม	ว	ด	-	ล	-	ข

ท่อน 3

-	-	-	-	ข	ม	-	ข	ข	ม	-	ข	ตี	-	-	ตี	-	ตี	-	-	ตี	-	-	ตี	ตี	-	-	ตี	ข	ม	-	ข
-	-	-	-	-	-	ข	-	-	-	ข	-	-	ล	ด	-	-	ด	-	-	-	ล	ด	-	-	ล	ด	-	-	-	ข	-

-	ข	-	-	-	ด	ร	ม	-	-	ข	-	ข	-	ร	ม	-	-	ร	ม	-	ข	-	ล	-	ม	ว	ตี	-	ล	-	ข
-	ข	-	-	ข	-	-	ท	-	-	-	ร	-	ด	-	-	ร	ด	-	ท	-	ข	-	ล	-	ม	ว	ด	-	ล	-	ข

ท่อน 4

- - - -	- ข - ด	- - - -	ตี ล - -	- ด - ล	- - - ด	- - - -	ล ข - ม
- - - -	ม - ม -	- - ข ล	- - ข ด	- ข - -	ข ม ร ข	- - - -	- - ร ฎ

- - - -	- ข - ตี	- - - -	ตี ล - -	- ด - ล	- - - ด	- - - ข	ล ข - ร
- - - -	ม - ม -	- - ข ล	- - ข ด	- ข - -	ข ม ร ข	- - - -	- - ม ล

- - - -	- ตี - รั	- ตี ม รั	- ม ตี รั	- - ม ม	- - ม รั	- - ตี ข	- - ตี ข
- - - -	- ด - ร	- ด ม ร	- ม ด ร	- - ม ข	- - ม ร	- ล - ร	- ล - ร

- - - -	- ม - ข	- - ข ล	ตี ล - ด	- - ข ล	- - - ด	- - รั รั	- - รั รั
- - - -	- ฎ - ข	- ม - -	- - ข ข	- ข - -	ข ม ร ข	- ล - ด	- ล - ด

- - - -	- ด ร ม	- - ข -	ข - ร ม	- - ร ม	- ข - ล	- ม รั ตี	- ล - ข
- - - -	ข - - ฎ	- - - ร	- ด - -	ร ด - ฎ	- ข - ล	- ม ร ด	- ล - ข

เพลงเร็ว ต่อจากเจ้าหญิง

ท่อน 1

- ล - ล	- รั - ด	- รั - ตี	- ล - ข	- ข - -	- ม - ม	- ม - ม	ข ล - ข
- - ข	- - ร - ด	- - ด -	- - ข	- - - ด	- - ร -	ด - ร -	- - ข -

- ล - ล	- ข - ตี	- รั - ตี	- ล - ข	- ข - ตี	- - รั ม	- ม - ม	- รั - ตี
- - ข	- - ร - ด	- - ด -	- - ข	- - ร - ด	- - - ม	- ข - ม	- - ร - ด

ท่อน 2

- - ล ล	- - ล ล	- ตี - ล	- ข - ม	- ล - ข	- ม - ร	- ข - ม	- ร - ด
- ล - -	- ล - -	- ด - ล	- ข - ฎ	- ล - ข	- ฎ - ล	- ข - ฎ	- ล - ข

- - - ล	- - - ล	- ล - ล	ตี รั - ตี	- ข - ตี	- - รั ม	- ม - ม	- รั - ตี
- ม - -	- ข - -	ม - ข	- - - ด	- - ร - ด	- - - ม	- ข - ม	- - ร - ด

ท่อน 3

- - ตี -	- - ตี -	- - - ล -	- - - ข -	- - - ม	- - - ม	- ม - ม	ข ล - ข
- - - ล	- - - ข	- - - ม	- - - ร	- - - ข	- - - ร	- - - ข	- - - ข -

- - ตี -	- - ตี -	- - - ล -	- - - ข -	- - - ตี	- - รั ม	- ม - ม	- รั - ตี
- - - ล	- - - ข	- - - ม	- - - ร	- - - ร - ด	- - - ม	- - - ข	- - - ร - ด

- ม - ม	- ม - ม	- - - รั	- - - ตี
- - - ล	- - - ม	- - - ร	- - - ด

เพลงแก้ทัพ

ท่อน 1	-	-	-	ร	ร	ตี	-	ตี	ร	-	ร	ตี	-	ช	ล	-	ม	ร	ร	ม	ช	-	ด	ร	-	ด	ร	ฟ	-	ช	-	ล
	-	-	ร	-	-	ล	-	-	ร	-	-	ล	ฟ	-	-	ร	-	ด	-	-	-	ล	-	-	ล	-	ฟ	-	ช	-	ล	

-	-	-	-	-	ล	-	ร	-	ม	-	ร	-	ตี	-	ล	-	-	ตี	ล	ช	ฟ	-	-	-	ร	ม	ล	-	ด	-	ร
-	-	-	-	ล	-	ร	-	ม	-	ร	-	ด	-	ล	-	ล	ด	ล	-	-	ม	ร	ด	-	-	ม	-	ช	-	ล	

ท่อน 2	-	ล	-	ล	-	-	ด	ร	ม	ร	-	ร	ม	ช	-	ด	ร	-	-	ล	-	ล	-	ฟ	-	-	ด	ร	ฟ	-	ช	-	ล
	-	ม	-	-	-	ช	ล	-	-	-	ด	-	-	-	ล	-	-	-	-	ฟ	-	ม	-	ร	ล	-	-	ฟ	-	ช	-	ล	

-	-	-	-	-	ร	-	ล	ร	ตี	-	-	ฟ	-	ช	-	ล	-	-	ตี	ล	-	-	-	-	ร	ม	-	-	ด	-	ร
-	-	-	-	-	ล	-	ล	-	ล	ช	ด	-	ร	-	ม	-	-	-	-	ช	ฟ	ม	ร	ด	-	-	ล	-	ช	-	ล

ท่อน 3	-	-	-	-	-	-	ฟ	-	-	ม	-	ม	-	-	ร	-	ม	-	ร	-	ตี	-	ร	ม	ร	-	ตี	ล	-	ล	
	-	-	-	-	-	-	ด	-	-	-	ร	-	ร	ด	ล	-	ม	-	ร	-	ด	-	ร	-	-	ตี	ล	-	-	ช	ม

-	-	-	-	-	ร	-	ล	ร	ตี	-	-	ฟ	-	ช	-	ล	-	-	ตี	ล	-	-	-	-	ร	ม	-	-	ด	-	ร
-	-	-	-	-	ล	-	ล	-	ล	ช	ด	-	ร	-	ม	-	-	-	-	ช	ฟ	ม	ร	ด	-	-	ล	-	ช	-	ล

ท่อน 4	-	-	-	-	ล	-	ตี	ตี	ร	ตี	ล	ตี	ร	ม	-	ร	-	-	ม	ฟ	-	-	ม	ร	ม	ร	ตี	ฟ	-	ช	-	ล
	-	-	-	-	ม	ด	-	-	ร	ด	ล	ด	ร	ม	-	ร	-	-	ม	ฟ	-	-	ม	ร	ม	ร	ด	ด	-	ช	-	ล

-	-	-	-	-	ร	-	ล	ร	ตี	-	-	ฟ	-	ช	-	ล	-	-	ตี	ล	-	-	-	-	ร	ม	-	-	ด	-	ร
-	-	-	-	-	ล	-	ล	-	ล	ช	ด	-	ร	-	ม	-	-	-	-	ช	ฟ	ม	ร	ด	-	-	ล	-	ช	-	ล

เร็วท่อน 1	-	-	ม	ม	-	-	ร	ร	-	-	ร	ม	-	-	ร	ร	-	ม	ร	ตี	-	ล	-	ตี	-	ม	ร	ตี	-	-	ล	ล
	-	-	ช	ม	-	ร	-	-	-	ตี	-	-	-	ร	-	-	-	ม	ร	ด	-	ม	-	-	ม	ร	ด	-	ล	-	-	

-	ช	-	-	ฟ	ช	-	ฟ	-	ล	-	ช	-	ฟ	-	-	-	ร	ม	ฟ	ช	-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-	
-	-	ร	ม	-	ร	-	ด	-	ม	-	ร	-	ด	-	-	ด	-	-	ช	-	-	-	ช	-	-	ช	-	-	ร	-	-

เร็วท่อน 2	-	-	ร	-	-	ม	-	ร	-	ฟ	-	ช	-	-	ล	ล	-	ร	-	ตี	-	ล	-	ช	-	ช	-	-	ฟ	ช	-	ฟ
	-	ด	-	ม	-	-	ด	ล	-	ฟ	-	ช	-	ล	-	-	-	ร	-	ด	-	ล	-	ช	-	-	ร	ม	-	ร	-	ด

-	ล	-	-	ตี	ล	-	-	-	ล	-	ช	-	ฟ	-	-	-	ร	ม	ฟ	ช	-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	-
-	-	ช	ล	-	-	ช	ฟ	-	ม	-	ร	-	ด	-	-	ด	-	-	ช	-	-	ช	-	-	ช	-	-	ร	-	-

เร็วท่อน 3

- ล - -	- ล - ี	- - - ี	- ี - -	- ล - -	- ล - ี	- - - ี	- ล - -
- ม - -	ม - - ว	- ต - -	- ร - -	- ม - -	ม - - ว	- ต - -	- ม - -

- ล - -	ล - -	- ล - ข	- ฟ - -	- - ร ม	ฟ ข - -	- - ล ท	ต ี - -
- - ข ล	- - ข ฟ	- ม - ร	- ต - -	- ต - -	- ขู - -	- ขู - -	- ร - -

เร็วท่อน 4

- ล - -	- ล - ี	- - - ี	- ี - -	- ี - ี	- ล - ข	- ล - ข	- ข - -
- ม - -	ม - - ว	- ต - -	- ร - -	- ร - ต	- ล - ข	- - ขู - -	- ร - -

- ี - ี	- ฟ - -	- ี - ี	- ล - ข	- ข ล -	- ร - -	- ข ล -	- ร - -
- ต - ร	- ฟ - -	- ร - ต	- ล - ข	ฟ - - ร	- ล - -	ฟ - - ร	- ล - -

กลอง

- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ข ล -	ฟ ข ล -	- ร - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - ต ร	- - - ร	- - - ร	- ล - -

กลอง

- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ข ล -	ฟ ข ล -	- ร - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - ต ร	- - - ร	- - - ร	- ล - -

กลอง

กลอง

- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ข ล -	- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ข ล -
- - - -	- - - -	- - ต ร	- - - ร	- - - -	- - - -	- - ต ร	- - - ร

กลอง

กลอง

- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ข ล -	- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ข ล -
- - - -	- - - -	- - ต ร	- - - ร	- - - -	- - - -	- - ต ร	- - - ร

- - - -	ฟ ข ล -	- ข ฟ -	- ข ฟ -	- ข ฟ -	- ข ฟ -	- - - -	- - - ี
- - ต ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- - - -	- - - ร

- - - ี	- - - ล	- - - ี	- - - ี	- - - ฟ	- - - ี	- - - ี	- - - ล
- - - ต	- - - ล	- - - ต	- - - ร	- - - ฟ	- - - ร	- - - ต	- - - ล

- - - ข	- - - -	- - - -	- - - ี	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ขู	- - - -	- - - -	- - - ร	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

เพลงเสมอ

เพลงเสมอได้บันทึกทางฆ้องไว้ในงานบวชนาคแล้ว

เพลงราชินีเกริง

-	-	-	ด	-	-	-	ล	-	-	-	ช	-	-	-	ม	-	-	-	ช	-	-	-	ว	-	-	ว	ม	-	ว	-	ด
-	-	-	ด	-	-	-	ล	-	-	-	ช	-	-	-	ท	-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	ด	-	ท	-	ล	-	ช

-	ม	-	-	ช	ล	-	ช	-	ม	-	ช	-	ล	-	ด
-	-	ว	ม	-	-	-	ด	-	ท	-	ช	-	ล	-	ด

เพลงเชิด

เพลงเชิดเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่อยู่ในโหมโรงเย็นมีการบันทึกโน้ตเป็นทางฆ้องแล้วในงานบวชนาค

เพลงสองไม้

-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	-	-	ด	-	-	-	ร	-	ช	-	ด	-	ร	-	ม	-	ม	ม	ม	-	ร	-	ด
-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	-	-	ด	-	-	-	ว	-	ว	-	ด	-	ว	-	ม	-	ล	ช	ม	-	ว	-	ด

-	-	ม	ม	-	-	ม	ม	-	ร	-	ม	-	ร	-	ม	-	ร	-	ด	-	ล	-	ช	ล	-	ด	-	ร			
-	ม	-	-	-	ม	-	-	-	ว	-	ช	-	ม	-	ว	-	ม	-	ว	-	ด	-	ม	-	ฟ	-	-	-	ด	-	ว

-	ช	-	ด	-	ร	-	ม	-	ม	ม	ม	-	ร	-	ด	-	ท	-	-	ร	ท	-	-	ล	ช	-	ช	-	ล	-	ด
-	ว	-	ด	-	ว	-	ม	-	ล	ช	ม	-	ว	-	ด	-	-	ล	ท	-	-	ล	ช	-	-	ม	-	-	ว	-	ด

-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	-	-	ด	-	-	-	ร	-	-	-	-	ล	ท	ด	ร	-	ร	ร	ร	-	ร	-	ร
-	-	-	ช	-	-	-	ล	-	-	-	ด	-	-	-	ว	-	-	-	ช	-	-	-	ว	-	ว	ว	ว	-	ว	-	ว

เพลงครอบครัวจ้าว

- ท - -	- ล - -	- ช - ช	- - - ตี	- ล - -	ช ม - -	ตี ตี - -	วี วี - ม
- - ล ช	- - - ช	- - - ร	- - - ต	- - ช ม	- - ร ต	- - - ร	- - - ม

- ตี - วี	- ม - ม	- ม - ม	- ม - วี	- ท - -	ล ล - -	ท ท - -	ตี ตี - วี
- ต - ร	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร	- ทุ - ล	- - - ทุ	- - - ต	- - - ร

- ม - ม	- ม - -	วี วี - -	ตี ตี - ล	- ตี - -	- ตี - -	ล ล - -	ช ช - ม
- ม - ช	- ม - ร	- - - ต	- - - ม	- ต - ร	- ต - ล	- - - ช	- - - ทุ

- - ร ม	- ช - ล	- วี - ตี	- ล - ช	- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช
- ต - -	- ช - ล	- ร - ต	- ล - ช	- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -

- - ช ล	ตี ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -	- - - ต	- - ร ม	- - ร ม	- - ฟ ช
- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร	- ช - -	- ต - -	- ต - -	ร ม - -

- - ช ล	ตี ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -	- - - ตี	- - ท ตี	- - วี ตี	- - ท ตี
- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร	- - ช -	ท ล - ช	- - - -	ท ล - ช

- ตี - ล	- ช - -	- - ช ล	ท - - ตี	- - ช ล	ตี ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- ฟ - -	ช ฟ - ต	- ฟ - -	- ต - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

- - - ต	- - ร ม	- - ร ม	- - ฟ ช	- - ช ล	ตี ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- ช - -	- ต - -	ร ต - -	ร ม - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

- ล - -	ช ม - -	ตี ตี - -	วี วี - ม	- - ร ม	ฟ - ม ฟ	ช - ฟ ช	ล - ช ล
- - ช ม	- - ร ต	- - - ร	- - - ม	- ต - -	- ร - -	- ม - -	- ฟ - -

- ฟ - ช	- ล - ตี	- ม วี ตี	- ล - ช
- ฟ - ช	- ล - ต	- ม ร ต	- ล - ช

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตรได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับและสามารถสรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษารวบรวมบทเพลงของคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร แบ่งขั้นตอนในการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ในการเก็บข้อมูลได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยและสิ่งพิมพ์ต่างๆ นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากหัวหน้าวงดนตรี นักดนตรี อาจารย์ผู้สอนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเอกสาร จากเอกสารสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง
2. การรวบรวมข้อมูลภาคสนามซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของวง การบรรเลงดนตรี รูปแบบการจัดวง และโน้ตเพลงสำหรับบรรเลงงานต่างๆ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน
  - 1.1 ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีคณะยอดนิมม พนมมือหวาน

การก่อตั้ง วงดนตรีคณะยอดนิยม พนมมือหวาน ก่อตั้งเป็นวงดนตรีได้ 30 ปี โดยมีนายพนม หวังผลการเป็นผู้ก่อตั้งขึ้น จากไม่มีเครื่องดนตรี จากนั้นจึงได้รับเครื่องดนตรีจากพ่อตา และประกอบเป็นอาชีพ จนกระทั่งทำให้วงดนตรีเริ่มมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น

การพัฒนา เมื่ วงดนตรีที่นายพรหมก่อตั้งขึ้นนั้นเป็นที่รู้จักมากขึ้น นายพรหม จึงได้เริ่มมีการซื้อเครื่องดนตรี เพื่อให้วงสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากขึ้น และซื้อเครื่องมอญมาเป็นวงแรกของอำเภอตะพานหิน จนสามารถขายเครื่องมอญและซื้อมาใหม่เป็นจำนวน 3 ชุดด้วยกัน ทำให้มีการจ้างงานมากและเป็นช่วงที่วงดนตรียอดนิยมเป็นอย่างมาก

การสืบทอดและการถ่ายทอด นายพรหมได้ยกวงดนตรีให้กับลูกชายคือนายปริญญา หวังผลการเป็นผู้ดูแล นายปริญญาได้เข้ามาเป็นหัวหน้าวงและเข้าฝากตัวเป็นลูกศิษย์กับอาจารย์สำริด น้อยภู ซึ่งเป็นผู้ต่อเพลงให้กับคณะยอดนิยม มาจนถึงปัจจุบัน

สภาพปัจจุบัน

วงดนตรี คณะยอดนิยม พนมมือหวาน มีวงดนตรีที่รับแสดงงานต่างๆ 2 ประเภท คือ วงปี่พาทย์ไทย ซึ่งรับแสดงงานมงคล เช่น งานแต่งงาน งานบวชนาคร งานฉลองกฐิน งานแก้บน เป็นต้น วงปี่พาทย์มอญ ซึ่งรับแสดงงานศพ และงานแสดงประกอบลิเก

เครื่องดนตรี สามารถแบ่งเป็นวงปี่พาทย์ไทย 1 ชุด ได้แก่ ระนาดเอก 7 ผืน ระนาดทุ้ม 3 ผืน ซ้องวงใหญ่ 1 วง ซ้องวงเล็ก 1 วง ตะโพน 1 คู่ กลองแขก 1 คู่ ฉิ่ง ฉาบ กรับ วงปี่พาทย์มอญ ประกอบด้วย ซ้องวงใหญ่ 3 รวง ซ้องวงเล็ก 1 รวง ระนาดเอก 1 รวง ระนาดทุ้ม 1 รวง เปิงมาง 2 คอก ตะโพนมอญ 1 ตัว โหม่ง 1 ชุด

เพลงที่ใช้ในการบรรเลง คณะยอดนิยม พนมมือหวาน เป็นวงดนตรีซึ่งไม่ได้รับการถ่ายทอดที่เป็นแบบแผน ดังนั้นเพลงที่ใช้ในการบรรเลงจะเน้นเพื่อใช้งานเป็นหลัก อาทิ เพลงหน้าพาทย์คือ โหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงสองชั้น นางนาคสองชั้น ตับวิวิธพระสมุทร ลาวเสียงเทียนสองชั้น เพลงลูกทุ่งร่วมสมัยเช่น คุณลำไย คันทู นอกจากนี้ยังมีเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรีคือ เพลงสี่แคว อีกด้วย

นักดนตรี คณะยอดนิยม พนมมือหวาน แม้ว่าจะเป็นคณะที่ก่อตั้งมานาน มีการถ่ายทอดมาสู่รุ่นลูก จึงทำให้นักดนตรีส่วนมากเป็นคนรุ่นใหม่ มีนายปริญญา หวังผลการเป็นหัวหน้าวงในปัจจุบัน

พิธีกรรมความเชื่อ ทางคณะยอดนิยม พนมมือหวาน จะจัดงานไหว้ครูในวันพฤหัสบดี เดือน 9 เป็นประจำทุกปี ซึ่งถือว่าเป็นการบูชาครู อาจารย์ที่ใช้ความรู้วิชา ในการประกอบอาชีพ

โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง ทางคณะยอดนิยม พนมมือหวาน โดยหลักคือรับแสดงประกอบลิเก นอกจากนี้ยังรับงานอื่นๆอีกเช่น งานบวชนาคร งานแต่งงาน งานศพ ซึ่งรับงานทุกประเภท

การบริหารจัดการภายในวง คณะยอดนิยม พนมมือหวานมีการบริหารจัดการ
ดังนี้

- การรับงาน โดยมากจะได้รับการติดต่อทางโทรศัพท์หรือเดินทางมาติดต่อจ้างงานที่บ้าน เนื่องจากเป็นที่รู้จักอยู่แล้วในอำเภอตะพานหิน และการรับงานในแต่ละครั้งอัตราค่าแสดงจะแตกต่างกันไปตามงาน เช่น วงปีพาทย์ไทยอัตราค่าแสดงจะอยู่ที่ 3,500 – 5,000 บาท วงปีพาทย์มอญ อัตราค่าแสดงจะอยู่ที่ 4,000 – 6,000 บาท ขึ้นอยู่กับงาน และเวลา
- การนัดหมายเวลางาน จะนัดล่วงหน้าอย่างน้อย 1.30 – 2 ชั่วโมง เพื่อเตรียมเครื่องดนตรีและขนเครื่องดนตรีขึ้นรถ
- การแต่งกาย ทางคณะยอดนิยม จะเตรียมเสื้อคอปก 7 สี ไว้สำหรับนักดนตรีทุกคน ใส่ตามวันที่แสดง เช่น งานแสดงวันอาทิตย์จะใส่เสื้อสีแดง เป็นต้น
- การดูแลรักษาเครื่องดนตรี การดูแลรักษาเครื่องดนตรีของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน โดยมากหากเสียหายเล็กน้อยจะซ่อมแซมเอง แต่ถ้ามีการชำรุดมากเช่นต้องขึ้นหนังกองใหม่จะส่งให้ร้านที่ไว้ใจที่อยู่แถบอำเภอตะพานหิน หรือร้านที่มีชื่อเสียงในด้านนั้นๆ เสน
- พาหนะในการเดินทาง ในการเดินทางไปแสดงงานต่างๆ ถ้าเป็นงานทั่วไปที่รับเองทางคณะยอดนิยม พนมมือหวาน จะมีรถสำหรับขนเครื่องดนตรี ถ้าแสดงร่วมกับคณะลูกจะมียุทธของคณะลูกมารับ ซึ่งเครื่องดนตรีและนักดนตรีไปด้วยพร้อมกัน

2. เพื่อศึกษารวบรวมบทเพลงของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน อำเภอตะพานหิน จังหวัด
พิจิตร

มีการศึกษาลักษณะวงดนตรี นักดนตรี ขั้นตอนการบรรเลง และบทเพลงที่ใช้ในแต่ละงาน โดยบันทึกโน้ตเป็นทางฆ้อง ซึ่งบันทึกจากการบรรเลงของอาจารย์สำริด น้อยภู และนักดนตรีภายในวง สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือวงปีพาทย์ไทยและวงปีพาทย์มอญ ในแต่ละวงมีลักษณะวงดนตรี นักดนตรี ขั้นตอนการบรรเลง และบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง เหมือนและแตกต่างกันไป ซึ่งพบได้ว่า

2.1 วงปีพาทย์ไทย

2.1.1 งานแต่งงาน ใช้วงปีพาทย์เครื่องห้า เพลงที่ใช้บรรเลง

- เพลงโหมโรงสำหรับเปิดงานเพื่อเป็นการบอกกล่าวว่ามีการแสดง
- เพลงหน้าพาทย์ใช้สำหรับพิธีสงฆ์
- เพลงสองชั้นสำหรับบรรเลงภายในงาน

2.1.2 งานบวชนาค ใช้วงปีพาทย์เครื่องห้า เพลงที่ใช้บรรเลง

- เพลงโหมโรง สำหรับเปิดงานบอกกล่าว และเป็นการแสดงความเคารพครู

อาจารย์

- เพลงสองชั้น สำหรับบรรเลงภายในงาน

- เพลงหน้าพาทย์ สำหรับหมอทำขวัญนาคเรียกเพื่อประกอบพิธี

2.1.3 งานไหว้ครู ประเภททรงเจ้า ใช้วงปี่พาทย์เครื่องคู่ เพลงที่ใช้บรรเลงเป็น เพลงหน้าพาทย์ เพลงหน้าพาทย์ สำหรับประกอบพิธี เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นมงคลแก่งาน

2.2 วงปี่พาทย์มอญ

2.2.1 งานศพ ใช้วงปี่พาทย์มอญเครื่องคู่ เพลงที่ใช้บรรเลงจะเป็นเพลงสำเนียง มอญ

- เพลงนางหงส์และเพลงมอญ ประโคมตามแบบของงานศพ

- เพลงสองชั้น สำหรับบรรเลงภายในงาน

2.2.2 งานแสดงประกอบลิเก ใช้ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ เปิงมาง ตะโพน กลองแขก และเครื่องประกอบจังหวะ เพลงที่ใช้บรรเลง

- เพลงโหมโรง สำหรับประกาศให้ผู้ชมได้ทราบว่ามีการแสดง และแสดง เอกลักษณ์ของวง

- เพลงหน้าพาทย์ สำหรับประกอบกริยาอาการ ของนักแสดงลิเก

- เพลงลูกทุ่ง สำหรับสร้างความสนุกสนานในการแสดงมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาวงดนตรี: กรณีศึกษาวงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือ หวาน อำเภอดงพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า วงปี่พาทย์เป็นวงดนตรีซึ่งอยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด อีกทั้งยังใช้บรรเลงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การบรรเลงประกอบพิธีกรรมทางศาสนา บรรเลงในงาน ตลอดจนการแสดงต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าวงปี่พาทย์มีบทบาทสำคัญอย่างมากในสังคม เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไปวงปี่พาทย์จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น

วงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวาน ได้มีการก่อตั้งมาเป็นระยะเวลาประมาณ 30 ปี โดยนายพรหม หวังผลกลางเป็นผู้ก่อตั้ง เริ่มต้นโดยมีเครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้น รับงานแสดงต่างๆ จนเริ่มมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักมากขึ้น จึงพัฒนางานดนตรีให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นโดยซื้อเครื่องดนตรีเพิ่มเติม และเมื่อมีเครื่องดนตรีเพิ่มขึ้น จึงสามารถรับงานแสดงต่างๆ ได้มากขึ้น จนสามารถซื้อเครื่องปี่พาทย์มอญได้เป็นวงแรกของอำเภอดงพานหิน และยังใช้ปี่พาทย์มอญบรรเลงประกอบการแสดงลิเกเป็นวงแรกของอำเภอดงพานหินอีกด้วย

จากวงปี่พาทย์เล็กๆ จนกระทั่งพัฒนาให้เป็นวงดนตรีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักแล้ว เมื่อลูกชายนายปริญญา หวังผลกลางได้เข้ามาดูแลวงต่อจากพ่อ จึงพัฒนางานดนตรีให้สามารถรับงานได้หลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น และยังพัฒนาตนเองโดยหาครูผู้มีความสามารถ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการบรรเลง ทำให่วงปี่พาทย์คณะยอดนิยม พนมมือหวานเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมากขึ้น คณะยอดนิยม พนมมือหวานเป็นวงดนตรีซึ่งมีสมาชิกในครอบครัวเป็นหลัก โดยปัจจุบันสามารถรับบรรเลงงานได้เกือบทุกประเภท โดยทั่วไปจะใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้า และวงปี่พาทย์มอญ การบรรเลง

ในงานต่างๆจะยึดหลักตามแบบโบราณ และดูความเหมาะสมของงานเป็นหลัก ซึ่งถือได้ว่าคณะยอ ดนิยม ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับของผู้จ้างงาน

คณะยอ ดนิยม พนมมือหวานมีการต่อเพลงแบบท่องจำไม่มีการบันทึกโน้ต โดยที่ครูจะร้อง หรือบรรเลงเพลงเป็นทำนองและให้นักดนตรีเล่นตามที่ครูได้บรรเลง รูปแบบการบรรเลงจึงเป็นไป ตามที่ครูได้กำหนด รวมไปถึงกลวิธีต่างๆในการบรรเลงอีกด้วย

วงดนตรีคณะยอ ดนิยม พนมมือหวานในปัจจุบันนี้นับได้ว่าเป็นวงดนตรีที่มีความเข้มแข็ง และสืบทอดมาเป็นระยะเวลาหลายสิบปีและยังคงรักษาและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ยังสามารถ กล่าวได้ว่า วงดนตรีคณะยอ ดนิยม พนมมือหวานเป็นวงดนตรีซึ่งมีรูปแบบการบรรเลง การจัดวง ทางเพลง การเก็บรักษาเครื่องดนตรีซึ่งยังคงรักษาตามแบบโบราณอยู่ บทบาทของวงปีพาทย์คณะ ยอ ดนิยม พนมมือหวาน นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางด้านการแสดงแล้ว ยังสามารถ แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชุมชนในต่างจังหวัด คือ เป็นที่ยอมรับในการจ้างงานซึ่งมาจากการ เป็นที่ยอมรับของชุมชนในแถบนั้นเป็นอย่างดีในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวงดนตรีคณะยอ ดนิยม พนมมือหวาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

1.1 ศึกษารูปแบบการจัดวง การเลือกใช้เพลง ขั้นตอนในการบรรเลง โน้ตเพลงที่วง ดนตรีใช้บรรเลงในแต่ละงาน

1.2 ศึกษาทางเพลง กลวิธี และทักษะในการบรรเลง

1.3 ศึกษาความเข้มแข็งของวงดนตรีและสังคมในท้องถิ่น

2. เพื่อการศึกษาวิจัย

2.1 ศึกษารวบรวมวงดนตรีในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร รวมถึงบทเพลงที่ใช้ใน การบรรเลง เพราะแต่ละคณะทางเพลงนั้นมีความแตกต่างกันออกไป

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบวงดนตรีในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และจังหวัด ใกล้เคียง เช่นจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก คล้ายมุข. (2541). การสืบทอดปี่พาทย์ในอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (ดนตรี). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา แสงทอง. (2540). เพลงปี่พาทย์: วัฒนธรรมการดนตรีและภาพสะท้อนทางสังคมของชาวตำบลทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา คำเทศ. (2551). การศึกษาดนตรีประกอบละครแก่นภกรณศึกษา: คณะมนุษยศาสตร์ของ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยวิทยาคิวทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา อินทรสุวานนท์. (2536). สารานุกรมดนตรีและเพลงไทย. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลิมพล งานสุทธิ. (2538). เอกสารประกอบวิดิทัศน์การผสมวงดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชาติ พิณพาทย์. (2546). การศึกษาวัฒนธรรมปี่พาทย์มอญอำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี. ปริญญาโท ศป.ม. (มานุษยวิทยาคิวทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2542). คัดลักษณ์และการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2496). พิธีไหว้ครูตำราครอบโขนละคร พร้อมด้วยตำนานและคำกลอนไหว้ครูละครชาตรี. กรุงเทพฯ: กองการสังคีตกรมศิลปากร.
- นียบพรรณ วรรณศิริ. (2540). มานุษยวิทยาสังคม และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). วัฒนธรรมเผ่าพันธุ์มนุษย์. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์การพิมพ์.
- ประดิษฐ์ อินทนิล. (2536). ดนตรีไทยและนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะสี. (2532). วัฒนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2533). ดนตรีประกอบเสียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- (2551). ดนตรีโลก ชุดที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). ประวัติการดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรรณศิริ จุลภาพ. (2542). ความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมดนตรีไทยในตำบลบางปลา:
กรณีศึกษา ดนตรีไทยคณะสุตประเสริฐ. ปริญญาานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางค
วิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มนตรี ตราโมท. (2529). ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- (2481). คำบรรยายดุริยางคศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: กองทุนสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- รัตนา อัดภูมิสุวรรณ. (2542). สังคมไทยกับการสร้างคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- รสสุคนธ์ อินคง. (2546). การสืบทอดปีพาทย์ในจังหวัดอ่างทอง. ปริญญาานิพนธ์ ศป.ม.
(มนุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เรณู โกศินานนท์. (2539). นาฏดุริยางค์สังคีต กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วาสิษฐ จรรย์ยานนท์. (2524). เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง องค์ประกอบของดนตรี.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิชา เชาว์ศิลป์. (2543). ทำนองเพลงลำตัดและเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ ที่ปรากฏในลำตัด.
กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- สังต์ ภูเขาทอง. (2531). การดนตรีและทางไปสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์
- สมชาย วาสุกี. (2546). การศึกษาวัฒนธรรมดนตรีของละครเท่งต๊ก. คณะ ส.บัวน้อย.
ปริญญาานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา สุจฉายา. (2545). เพลงปฏิพากย์: บทแห่งปฏิภาณของชาวไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สุกรี เจริญสุข. (2532). แนววิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกับเพลงลูกทุ่ง. ใน: วันดวลเพลงกลางทุ่ง.
กรุงเทพฯ: ไพศาลศิลป์การพิมพ์.
- (2538). ดนตรีวิจารณ์. กรุงเทพฯ: Dr.Sax.
- สุภักดิ์ อนุกุล; และวลัยพร นิยมสุจริต. (2546). เพลงพื้นบ้านภาคกลางและภาคตะวันตก.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมาลี นิมมานุภาพ. (2535). ดนตรีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร. (2551). บันทึกการสืบค้นด้านขนบธรรมเนียมประเพณี
ท้องถิ่นจากปราชญ์พื้นบ้านของแผ่นดินจังหวัดพิจิตร. พิจิตร: สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดพิจิตร.
- สมพงษ์ กาญจนผลิน. (2537). ดนตรีไทย โหนด และวิธีฝึกเครื่องดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

- อนงค์นาฏ จริณูรวาย. (2547). การสืบทอดวงปีพาทย์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินิพนธ์
ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนุমান ราชชน,พระยา. (2515). *ชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: บรรณาการ.
- อังคณา ใจเข็ม. (2538). การวิเคราะห์ดนตรีพื้นเมืองเหนือ. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษย
ดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย
เอกสาร.
- พรหม หวังผลกลาง. (2556, 19 พฤศจิกายน 2556). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่อำเภอ
ตะพานหิน จังหวัดพิจิตร.
- ปรินิญา หวังผลกลาง. (2556, 19 ตุลาคม 2556). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่
กรุงเทพมหานคร.
- (2556, 19 พฤศจิกายน 2556). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่อำเภอตะพานหิน
จังหวัดพิจิตร.
- (2556, 20 พฤศจิกายน 2556). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่อำเภอตะพานหิน
จังหวัดพิจิตร
- (2557, 19 มีนาคม 2557). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่อำเภอตะพานหิน
จังหวัดพิจิตร.
- สำริด น้อยภู. (2557, 19 พฤศจิกายน 2556). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่อำเภอตะพาน
หิน จังหวัดพิจิตร.
- อนุพงศ์ บุญเลี้ยง. (2557, 21 มีนาคม 2557). สัมภาษณ์โดย ชนาพร แสงงาม ที่อำเภอตะพาน
หิน จังหวัดพิจิตร.

ข้อมูลเบื้องต้นจังหวัดพิจิตร

พิจิตร เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบน มีความหมายว่า "เมืองงาม" ตั้งอยู่ระหว่างจังหวัดนครสวรรค์กับจังหวัดพิษณุโลก มีแม่น้ำน่านและแม่น้ำยมไหลผ่านตัวเมืองอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน่าน พิจิตรเป็นเมืองเก่าแก่ในสมัยสุโขทัย ปรากฏข้อความในศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชและในศิลาจารึกหลักที่ 8 รัชกาลพระยาสิทธิไท เรียกว่า "เมืองสระหลวง" ซึ่งมีสถานะเป็นหัวเมืองเอกของกรุงสุโขทัย ต่อมาในสมัยอยุธยา รัชสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองโอชบุรี" ซึ่งแปลว่า "เมืองในท้องน้ำ" ตามตำนานกล่าวว่า พระยาโคตรบองเป็นผู้สร้างเมืองพิจิตร แต่จะสร้างในสมัยใดไม่ปรากฏ นอกจากนี้ เมืองพิจิตรยังเป็นที่ประสูติของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยาพระองค์หนึ่งคือ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 (พระเจ้าเสือ)

ในสมัยอยุธยา พิจิตรเป็นหัวเมืองชั้นตรี มีตำแหน่งเจ้าเมืองปรากฏตามพระไอยการตำแหน่งนาพลเรือนนาทหารหัวเมืองว่า ออกญาเทพาธิปดีศรีธรรรงค์ฤทธิไชยภักย์พิริยภาหะ ศักดินา 5,000 ไร่ ซึ่งถือว่าเป็นขุนนางบรรดาศักดิ์ระดับสูง ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีหัวเมืองชั้นตรีเพียง 7 เมืองเท่านั้น คือ เมืองพิชัย เมืองพิจิตร เมืองนครสวรรค์ เมืองพัทลุง เมืองชุมพร เมืองจันทบูร และเมืองไชยา จึงนับว่าในสมัยโบราณ พิจิตรเป็นเมืองที่ค่อนข้างจะมีความสำคัญสูง จนตำแหน่งเจ้าเมืองมีการตราไว้ในพระไอยการฯ ซึ่งสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้ทรงตราไว้

ในสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองพิจิตรเป็นเพียงเมืองขนาดเล็ก แต่ก็ยังมีเจ้าเมืองปกครองดังเช่นเมืองอื่น ๆ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดให้ย้ายเมืองพิจิตรมาตั้งที่บ้านคลองเรียง ซึ่งเป็นคลองขุดใหม่ลัดแม่น้ำน่านที่ต้นเขิน คลองเรียงจึงกลายเป็นแม่น้ำน่านไป ส่วนบริเวณเมืองพิจิตรเก่ายังปรากฏโบราณสถานอยู่หลายแห่ง ซึ่งมีอายุตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงสมัยอยุธยา

จังหวัดพิจิตรอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศเหนือประมาณ 350 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 4,531.013 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,831,883 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดเพชรบูรณ์

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดกำแพงเพชร

เจ้าพระยาที่จังหวัดนครสวรรค์ มีความยาวทั้งสิ้น 97 กิโลเมตร มีพื้นที่ในลุ่มน้ำน่านประมาณ 2,602 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,626,250 ไร่

2. แม่น้ำยม มีต้นกำเนิดในขุนยวมทิวเขาผีปันน้ำ ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอปาง จังหวัดเชียงราย แม่น้ำยมไหลผ่านเข้าจังหวัดพิจิตรที่อำเภอสามง่าม อำเภอโพธิ์ประทับช้าง และอำเภอโพทะเล โดยไหลไปบรรจบกับแม่น้ำน่านที่บ้านเกยชัย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีความยาวทั้งสิ้น 124 กิโลเมตร มีพื้นที่ในลุ่มน้ำน่านประมาณ 2,046 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,278,750 ไร่

3. แม่น้ำพิจิตร คือทางเดินเก่าของแม่น้ำน่าน ต้นกำเนิดของแม่น้ำพิจิตรนั้นไหลแยกจากแม่น้ำน่านที่บ้านวังกระดี่ทอง ในท้องที่อำเภอเมืองพิจิตร มีทิศทางการไหลของน้ำอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ สภาพลำน้ำคดเคี้ยว บางแห่งร่องน้ำตื้นเขินและแห้งในฤดูแล้ง เนื่องจากมีฝายกั้นน้ำไว้เป็นช่วงๆ เพื่อสูบน้ำขึ้นมาใช้ทำสวนผลไม้ต่างๆ โดยเฉพาะส้มโอในเขตโพธิ์ประทับช้าง

การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นภาคการผลิตหลัก รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรม การค้าส่ง การค้าปลีก และการบริการ ผลผลิตสำคัญได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเขียว และการประมง

การปกครอง

จังหวัดพิจิตรแบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอตะพานหิน อำเภอบางมูลนาก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพทะเล อำเภอสามง่าม อำเภอวังทรายพูน อำเภอทับคล้อ อำเภอสากเหล็ก อำเภอดงเจริญ และอำเภอบึงนาง

ธงและตราประจำจังหวัดพิจิตร

ธงประจำจังหวัดพิจิตร

มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แบ่งเป็น 5 แถบ ใช้สีเขียวเข้ม 3 แถบ สลับด้วย สีขาว 2 แถบ

ตราประจำจังหวัดพิจิตร

ประกอบด้วยสระและต้นโพธิ์

สระ หมายถึง เมืองสระหลวง ซึ่งเป็นชื่อเดิมของจังหวัด ตามพงศาวดารเหนือ กล่าวว่าเมืองนี้เป็นเมืองโบราณสมัยขอมและเป็นหัวเมืองเอกตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย มีพญาโคตระบองเป็นผู้สร้างเมือง

ต้นโพธิ์ หมายถึง วัดโพธิ์ประทับช้าง ซึ่งเมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จพระราชดำเนินกลับจากสงครามเมืองเชียงใหม่ ได้นำราชธิดาเมืองเชียงใหม่มาด้วย และได้พระราชทานให้แก่พระเพทราชา เมื่อกองทัพมาหยุดทัพ ณ ที่แห่งนี้ พระนางได้ประสูติบุตรชายที่โตต้นมะเดื่อบิดาจึงให้นามว่า “เจ้าเดื่อ” ต่อมาได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินครองกรุงศรีอยุธยา ทรงพระนามว่า “สมเด็จพระศรีสรรเพชญ์ที่ 8” หรือพระเจ้าเสือหรือขุนหลวงสรศักดิ์ ระหว่างครองกรุงศรีอยุธยานั้นพระองค์ได้เสด็จมาคล้องช้างเมืองพิจิตร เลยไปเยี่ยมมาตุภูมิเดิมที่หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้าง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระอารามขึ้นที่ตำบลโพธิ์ประทับช้าง

สัญลักษณ์

ต้นไม้ ต้นโพธิ์ ดอกไม้ ดอกบัว ผลไม้ ส้มโอ สัตว์ จระเข้

คำขวัญจังหวัดพิจิตร

ถิ่นประสูติพระเจ้าเสือ แข่งเรือยาวประเพณี พระเครื่องดีหลวงพ่อเงิน เพลิดเพลินบึงสีไฟ ศูนย์รวมใจหลวงพ่อเพชร รสเด็ดส้มท่าข่อย ข้าวเจ้าอร่อยลือเลื่อง ตำนานเมืองชาละวัน

แบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล .....

ชื่อเล่น.....อายุ.....เพศ.....

ที่อยู่

.....
.....

การศึกษา.....อาชีพ.....

เรียนดนตรีตั้งแต่อายุ..... ปี เรียนดนตรีกับอาจารย์ท่านใด .....

อยู่กับวงมากี่ปี ..... ปี

วัฒนธรรมที่ใช้ในการบรรเลงของวงเช่น การไหว้ครู การแต่งกายของนักดนตรี

.....
.....
.....

รูปแบบของวงดนตรีในแต่ละงานมีรูปแบบอย่างไร

.....
.....
.....

บทเพลงที่ใช้ในแต่ละงานมีอะไรบ้าง ขั้นตอนในการบรรเลงมีขั้นตอนอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ค

คณะยอตนียม พนมมือหวาน

บรรยากาศภายในบ้านของคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ นายปริญญา หวังผลกลาง หัวหน้าคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

ว.ศ. ๕๗	ก.พ. ๕๗		๕-๑๕
1. วัดจันทน์... ๒ ชั้น	1. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	1	๕. ปรางค์กู่ ๕ ชั้น
2. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	2. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	2	๖. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
3. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	3. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	3	๗. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
4. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	4. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	4	๘. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
5. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	5. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	5	๙. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
6. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	6. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	6	๑๐. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
7. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	7. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	7	๑๑. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
8. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	8. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	8	๑๒. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
9. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	9. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	9	๑๓. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
10. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	10. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	10	๑๔. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
11. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	11. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	11	๑๕. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
12. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	12. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	12	๑๖. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
13. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	13. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	13	๑๗. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
14. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	14. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	14	๑๘. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
15. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	15. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	15	๑๙. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
16. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	16. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	16	๒๐. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
17. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	17. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	17	๒๑. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
18. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	18. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	18	๒๒. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
19. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	19. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	19	๒๓. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
20. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	20. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	20	๒๔. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
21. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	21. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	21	๒๕. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
22. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	22. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	22	๒๖. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
23. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	23. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	23	๒๗. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
24. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	24. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	24	๒๘. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
25. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	25. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	25	๒๙. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
26. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	26. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	26	๓๐. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
27. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	27. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	27	๓๑. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
28. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	28. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	28	๓๒. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
29. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	29. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	29	๓๓. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
30. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	30. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	30	๓๔. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
31. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	31. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	31	๓๕. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
32. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	32. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	32	๓๖. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
33. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	33. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	33	๓๗. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
34. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	34. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	34	๓๘. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
35. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	35. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	35	๓๙. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
36. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	36. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	36	๔๐. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
37. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	37. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	37	๔๑. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
38. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	38. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	38	๔๒. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
39. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	39. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	39	๔๓. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น
40. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	40. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น	40	๔๔. วัดท่าอิฐ ๒ ชั้น

ว.ศ. ๕๗	ก.พ. ๕๗	ผู้ใหญ่เจียด ยืมเงิน	เวท ๒ ชั้น
14-15 มี.ค.57	อ.ท่าอิฐ อ.ลพบุรี	ผู้ใหญ่เจียด ยืมเงิน	เวท ๒ ชั้น
16 มี.ค.57	งานประจำปีวัดทองไหว้พระ วัดมงคลนิมิต ค.บ้านแก่ง อ.ครอน อ.อุตรดิตถ์	พระมหาเพชร	เวท ๒ ชั้น
18 มี.ค.57	งานทำบุญร้อยวัน แม่ข่อย บ้านหาดเสลา ต.เขาคิน อ.กำแพงเพชร อ.นครสวรรค์	คุณสุมาลี คุณอั่งตรา	เวท ๒ ชั้น
20 มี.ค.57	งานประจำปีวัดทองไหว้พระ วัดคลองมา ต.โคกสุด อ.ท่าอิฐ อ.ลพบุรี	กำนันจวน เสนีธาร	เวท ๒ ชั้น
22 มี.ค.57	งานทำบุญร้อยวัน หลวงพ่อสมพงษ์ วัดเขาแก้ว ค.วังทอง อ.เมือง อ.กำแพงเพชร	กำนันชาวดุทธิ์ โถมอินทร์	เวท ๒ ชั้น
23 มี.ค.57	งานอุปสมบท นายพิพัฒน์ ข้าราชการเขต กิ่งโพธิ์ อ.เมือง อ.สิงห์บุรี	ผู้ใหญ่อำนาจ กลิ่นกลีบ	เวท ๒ ชั้น
24 มี.ค.57	งานเทียน วิมสถานี่รถไฟ หนองตรม ต.หนองตรม อ.พหลโยธิน อ.พิษณุโลก	คุณมาลัย คาสฐป	เวท ๒ ชั้น
29-30 มี.ค.57	งานหล่อรูปหลวงปู่ใหญ่ วัดยางคสี ต.วังหว้า อ.ตะพานหิน อ.พิจิตร	คุณกบ คุณฝ้าย	เวท ๒ ชั้น
2 เม.ย.57	งานครบรอบ คุณพ่อฮั่น ก่อนจันทร์เทศ บ้านราชหัวบึง ค.หนองหลวง อ.ท่าตะโก อ.นครสวรรค์	พ่อสมยศ แม่ดา	๑๙/๐๓/๒๐๑๔ เวท ๒ ชั้น
3 เม.ย.57	งานทำบุญร้อยวัน พ่อน้อย วัดพระที่นั่ง ค.คูน้ำหยด		

ตารางงานและไปแจ้งงานแสดงของคณะยอดนิมิต พนมมือหวาน

นามบัตรคณะยอดนิยม พนมมือหวาน

การขนเครื่องดนตรี

การขนเครื่องดนตรีขึ้นรถ

ภาพการเก็บเครื่องดนตรีเพื่อนำไปออกงาน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวชนาพร แสงงาม
 วันเดือนปีเกิด 1 มกราคม 2528
 สถานที่เกิด จังหวัดอุตรดิตถ์
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 69 บ้านสวนราชาทาวโฮมน์ กรุงเทพมหานคร 7 ซอยกรุงเทพมหานคร 7
 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 เบอร์โทรศัพท์ 086 – 928 - 7097
 E – mail : cs_chanaporn@yahoo.com
 สถานที่ทำงาน อาจารย์พิเศษดนตรีไทย
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนปานยา พัฒนาการ 105 ซอยพัฒนาการ 40 แขวงสวนหลวง
 เขตสวนหลวง กทม 10250

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540 ประถมศึกษา
 จาก โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาปีที่ 6
 จาก โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์

พ.ศ. 2549 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางคศาสตร์ไทย
 จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

พ.ศ. 2557 ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ